

6.10 Muinaisjäännökset ja kulttuuriperintö

HANKEALUEEN LÄHEISYYDESSÄ ei sijaitse muinaisjäännöksiä eikä kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Lähimmät muinaismuistot sijaitsevat noin 2 km päässä alueesta. Naistenlahden hautapaikat sijaitsevat 2,1 km päässä koillisen ja Rajakiven muistomerkit 1,9 km päässä idässä Konniveden rannalla. (Kuva 35 kappaleen 6.8.2 yhteydessä.)

Hankkeella ei ole vaikutusta muinaisjäännöksiin ja rakennettuun kulttuuriperintöön.

6.11 Luonnonvarojen hyödyntäminen

HANKKEEN VAIKUTUKSIA luonnonvarojen hyödyntämiseen voidaan tarkastella kahdella tasolla. Ensiksi hankkeella on vaikutuksia neitseellisten luonnonvarojen käyttöön jätteiden kierrätyksen lisääntymisen myötä. Toiseksi hankkeella on vaikutuksia hankealueen ympäristöön ja sen luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Hanke säästää luonnonvaroja ohjaamalla raaka-aineita uudelleenkäyttöön. Jos hanketta ei toteuteta, joudutaan laitoksen raaka-aineet tuottamaan kaivosteollisuudessa tai korvaamaan neitseellisillä raaka-aineilla. Pitkällä aikavälillä laitoksen tuottamat raaka-aineet korvautuvat jossakin muualla tuotetuilla raaka-aineilla. Hankkeen toteuttamatta jättäminen johtaisi myös osittain hyödynnettävän materiaalin päätymiseen loppusijoitusalueelle, kun tarvittavia erotusprosesseja kaikille jätelajikkeille ei ole käytössä. Hanke vaikuttaa merkittävästi energiana hyödynnettävän jakeen erotteluun nykyisin loppusijoitukseen menevästä jätteestä. Jätettä energiantuotannon raaka-aineena käytettäessä säästetään muuten energiantuotantoon kuluvia luonnonvaroja.

Hankealueen rakentamiseen Rajavuorella käytetään kallio- ja maa-aineksia. Kallio, joka murskattuna käytetään alueen täyttöihin, saadaan hankealueelta.

Hanke ei vaikuta pohjavesiin tai vaikeuta Rajavuoren metsien metsätaloudellista käyttöä. Hankkeella ei ole myöskään vaikutuksia metsien marja- ja sienivarojen käyttöön tai riistakantoihin. Hankkeella ei ole vaikutusta Konniveden tai Rajalammen kalastoon tai kalakantojen tilaan. Hanke ei muuta näiltä osin nykyistä tilannetta.

6.12 Jätehuolto

6.12.1 Nykytilanne

SUOMEN JÄTELAINSÄÄDÄNNÖN keskeinen tavoite on ehkäistä jätteen syntymistä, edistää jätteen hyödyntämistä ja vähentää sen jätehuollosta aiheutuvia haittoja. Lisäksi jätelaitoksen erityisenä tavoitteena on tehostaa teollisuuden ja rakentamisen jätteiden kierrätystä.

Suomessa on voimassa tuottajavastuu. Tuottajavastuulla tarkoitetaan tuottajien velvollisuutta huolehtia markkinoille saattamiensa tuotteiden ja niistä syntyvien jätteiden uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon järjestämisestä ja niistä aiheutuvista kustannuksista. Tuottajavastuu koskee renkaita, romuajoneuvoja, keräyspaperia, pakkauksia ja sähkö- ja elektroniikkalaitteita.

Suomessa käytöstä poistettavien renkaiden määrä oli kasvanut. Vuonna 2006 Suomessa jäterenkaita syntyi 44 700 tonnia. Romuajoneuvoja käsiteltiin noin 496 000 tonnia. Renkaiden hyödyntämisastetta pidetään varsin hyvänä (Huhtinen ym. 2007). Romuajoneuvojen hyödyntämisasteesta ei ole vielä tilastotietoja.

6.12.2 Vaikutukset jätehuoltoon

Hanke tukee Suomen jätelainsäädännön ja jättepolitiikan toteutumista. Jätteiden tehokas kierrätys vähentää jätteen loppusijoitusalueille menevän jätteen määrää ja vähentää tarvetta perustaa uusia tai laajentaa olemassa olevia loppusijoitusalueita.

Hanke tukee valtakunnallisen jättesuunnitelman toteuttamista. Sen keskeisenä tavoitteena on jätteiden synnyn ehkäisyn lisäksi jätteiden materiaalkierrätyksen lisääminen. Suunnitelmassa on korostettu jätealan yhtymäkohtia muihin ympäristöpolitiikan sektoreihin, kuten kemikaalipolitiikkaan, luonnonvarojen kestäväan käyttöön, ilmastopolitiikkaan, ympäristöterveydenhuoltoon, maaperän suojeluun ja teknologiapolitiikkaan. Hanke tukee näiden tavoitteiden toteutumista.

Hanke tukee myös tuottajavastuun toteuttamista luomalla tehokkaampia tapoja käsitellä renkaita, romuajoneuvoja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita, pakkauksia sekä paperia ja pahvia ja ohjaa näistä saatavat raaka-aineet hyötykäyttöön.

Hankkeen voidaan katsoa tukevan myös uuden ympäristöteknologian käyttöönottoa, jolla vähennetään luonnonvaroihin kohdistuvia paineita.

6.13 Sosiaalisten vaikutusten arviointi

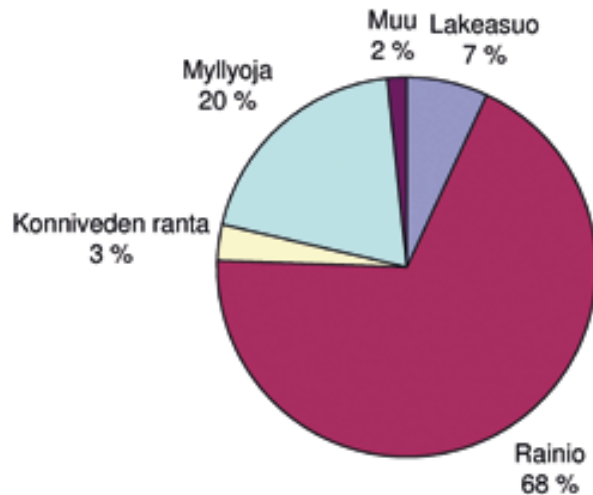
HANKKEEN SOSIAALISTEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI on tiivistelmä erillisestä sosiaalisten vaikutusten arvioinnista laaditusta raportista. Sosiaalisten vaikutusten arviointi perustuu muihin YVA-menettelyssä tehtyihin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin (melu- ja ilmapäästömallinnukset, luontoselvitykset) sekä asukkaiden ja muiden paikallisten toimijoiden mielipiteiden ja asenteiden selvittämiseen kyselyn ja haastatteluiden avulla. Kyselyjen ja haastattelujen sekä muiden aineistojen (lausunnot, YVA-ohjelman esittelytilaisuus, lehtijutut) perusteella on selvitetty asukkaiden suhtautumista hankkeeseen ja eritelty asukkaiden tärkeimpinä pitämät hankkeen ympäristövaikutukset.

6.13.1 Taustatietoja Rainiosta, Lakeasuolta ja Myllyojalta

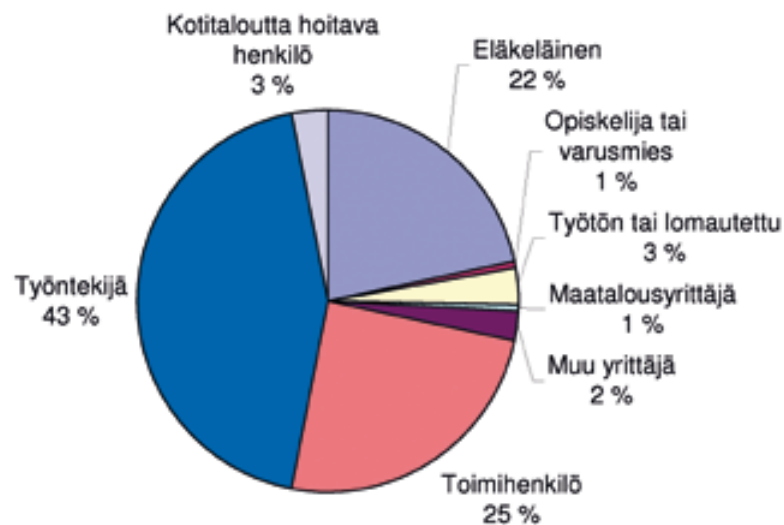
Rainiossa on noin 820 asukasta, Lakeasuolla noin 50 asukasta ja Myllyojalla noin 580 asukasta. Kesäkuussa alueen asukkaille lähetettyyn kyselyyn vastasi yhteensä 173 kotitalouden edustajaa. Vastaajista 12 (7 % vastanneista) asui Lakeasuolla, 118 (68 %) Rainiossa, 34 (20 %) Myllyojalla ja 5 (3 %) oli Konniveden ranta-asukkaita. Lisäksi kolme vastaajaa oli ilmoittanut asuinpaikakseen 'muu'. Vastaajat olivat keskimäärin 52-vuotiaita, ja he olivat asuneet alueella keskimäärin 16 vuotta. Keskimääräinen ruokakunnan koko oli 2,6 henkilöä. Vastaajien iän, asumisajan ja ruokakunnan koon keskiarvot, pienimmät ja suurimmat arvot ja keskihajonta on esitetty taulukossa 24. Vastaajista perheitä, joissa oli alle 18-vuotiaita lapsia, oli rainiolaisista 41 %, myllyojalaisista 29 %, Konniveden ranta-asukkaista 20 % sekä lakeasuolaisista 8 %. Alle kouluikäisiä lapsia oli Rajavuoren alueen lapsiperheistä 35 %:lla ja myllyojalaisista lapsiperheistä 50 %:lla. Vastaajien jakauma asuinalueen mukaan sekä pääasiallisen toiminnan mukaan on esitetty kuvissa 38 ja 39. Tuloksia käsiteltäessä Rainion, Lakeasuon ja Konniveden rannan asukkaat yhdistettiin yhdeksi ryhmäksi Rajavuoren lähialueiden asukkaita ja Myllyojan asukkaat omaksi ryhmäkseen.

Taulukko 23. Tiedusteluun vastanneiden ikä, asumisaika asuinalueellaan ja ruokakunnan koko.

	Keski-arvo	Pienin	Suurin	Keski-hajonta
Vastaajan ikä (v).....	52,0.....	25.....	85	12,3
Kuinka pitkään asunut alueella (v)	16,2.....	0.....	54	11,4
Ruokakunnan koko (hlö).....	2,6.....	1.....	6	1,1

Kuva 38. Vastaajien jakauma asuinalueen mukaan.

Kuva 39. Vastaajien jakauma pääasiallisen toiminnan mukaan.

Lakeasuon talot ovat vanhaa rakennuskantaa, mutta Rainion rakennuskanta on pääsääntöisesti peräisin 1980-, 1990- ja 2000-luvuilta, ja Lakeasuontien varteen, melko lähelle Rajavuoren loppusijoitusalueelle vievää Hevosvuorentietä on 1990-luvulla kaavoitettu uusia omakotitalotontteja, joista merkittävä osa on vielä rakentamatta. Tontit eivät ole olleet erityisen kysyttyjä, ja niitä on myyty hyvin huokeaan hintaan. Rainiosta on matkaa Heinolan keskusta noin 3 km, mutta alue ei ole suoraan yhteydessä muihin asuinalueisiin, eivätkä kevyenliikenteen yhteydet alueelta Heinolan muihin kaupunginosiin ole erityisen hyviä. Rainion aluetta pidetäänkin hieman eristyneenä ja kaukaisena suhteessa muuhun Heinolaan, vaikka Rainiosta on matkaa keskusta muutama kilometri. Lakeasuon ja Rainion ohitse kulkeva Lakeasuontie on kapea tie, jolla ei ole juurikaan pientareita tai

suurimmalla osalla tiestä kevyenliikenteenväylää, ja jota jossain määrin käyttävät etelään Sahan-
niemeen ja Rautsaloon tehdasalueille kulkeva raskasliikenne ja Rajavuoren loppusijoitusalueelle
menevät kuorma-autot. Myllyojan asuinalue on melko vanha, tosin sielläkin on myös uudempaa
tonttikantaa. Alue liittyy eteläpuoleiseen maaseutuun.

Rainion alueelle on hakeutunut asumaan erityisesti lapsiperheitä sekä sellaisia ihmisiä, jotka
arvostavat asuinalueen rauhallisuutta sekä ulkoilumaastojen läheisyyttä. Tämä kävi ilmi kyse-
lytutkimuksesta, jonka perusteella tärkeimpiä vetovoimatekijöitä Rainion asukkaille ovat rauhalli-
suus, luonnonläheisyys, hyvät ulkoilumaastot, hiljaisuus ja turvallisuus. Ero suhteessa Myllyojan
asukkaiden vetovoimatekijöihin oli selvä ja myös tilastollisesti merkitsevä, sillä myllyojalaiset ar-
vostivat koulun tai päiväkodin läheisyyttä, luonnonläheisyyttä, hyviä ulkoilumaastoja, hyviä liiken-
neyhteyksiä ja tonttien tai asuntojen saatavuutta. Yhteisiä vetovoimatekijöitä näillä alueilla olivat siis
luonnonläheisyys sekä hyvät ulkoilumaastot. Myös vapaa-ajanviettotavat Myllyojan ja Rajavuoren
alueella poikkesivat selvästi toisistaan: siinä missä Myllyojalla yleisimpiä vapaa-ajanviettotapoja
olivat lukeminen, television katselu tai radion kuuntelu (76 % vastaajista), kulttuuriharrastukset
(65 %), metsästys (44 %) ja lenkkeily ja sisäliikunta (35 % kummatkin), olivat Rajavuoren alueen
asukkaiden suosituimpia harrastuksia lenkkeily, jota ilmoitti harrastavansa 70 % vastaajista, puutar-
hanhoito (62 % vastaajista), marjastus ja sienestys (61 %), lukeminen, television katselu tai radion
kuuntelu (54 %) sekä kalastus (35 %).

Edellä esitetyt tulokset selittävät osaltaan Rainion-Lakeasuon asukkaiden hankkeen voimakasta
vastustusta: alueelle on hakeutunut asumaan ihmisiä, joille tärkeää on asuinalueen hiljaisuus,
rauhallisuus ja turvallisuus ennen muita tekijöitä – on huomattavaa, että tonttien tai asuntojen
saatavuus ei ollut tärkeimpien vetovoimatekijöiden joukossa Rajavuoren asukkaiden keskuudessa,
vaikka saatavuus epäilemättä on hyvä. Nämä ihmiset marjastavat, sienestävät ja liikkuvat muuten-
kin paljon ulkona sekä hoitavat omaa kasvimaataan ja puutarhaansa, joten kierrätyslaitoksen tulo
omien marjamaiden välittömään läheisyyteen ymmärrettävästi herättää pelkoa ja huolta.

6.13.2 Asukkaiden ja paikallisten toimijoiden suhtautuminen hankkeeseen

Rajavuori-hanke on herättänyt vilkasta keskustelua erityisesti Rajavuoren lähialueiden asukkaiden
keskuudessa, mutta myös Heinolassa vilkasta keskustelua hankkeen 4.3.2008 pidetystä tiedotus-
tilaisuudesta lähtien.

Rainion ja Lakeasuon asukkaat järjestivät virallisen arviointiohjelman tiedotustilaisuuden lisäk-
si omia tiedotus- ja keskustelutilaisuuksiaan, joissa kuultiin myös Kuusakoski Oy:n edustajien
näkemyksiä hankkeesta. Pieni osa asukkaista on toiminut aktiivisesti pitäen yhteyttä viranomaisiin,
muihin muualla Suomessa toimivien vastaavien laitosten ympäristön asukasaktiiveihin ja tiedotus-
välineisiin. Heinolassa hanke on herättänyt keskustelua myös paikallispoliitikkojen keskuudessa,
mihin myös syksyn 2008 kunnallisvaalit lienee osaltaan vaikuttanut.

Kuusakoski Oy:n toimintaa kyselyyn vastanneet asukkaat pitivät hyvänä ja kannatettavana ja han-
ketta toimialansa vuoksi tarpeellisena, mutta suurin osa asukkaista ajattelee kuitenkin, että suun-
niteltu sijoituspaikka Rajavuorella on väärä. Kyselyn toteutusvaihtoehtojen mieluisuusjärjestys-
kysymykseen vastanneista 77 % piti 1-vaihtoehtoa parhaana toteutusvaihtoehtona. 2-vaihtoehtoa
parhaana piti 10 % ja 3-vaihtoehtoa parhaana piti 13 %. Vaihtoehtoiseksi sijoituspaikaksi esitettiin
valmiiksi teollisuusalueiksi kaavoitettuja alueita valtateiden läheisyydessä.

Ympäristövaikutusten arviointia kritisoitiin jo alkuvaiheessa siitä, että siitä puuttuvat todelliset sijoituspaikkavaihtoehdot. Asukkaat eivät halua teollisuuslaitosta takapihalleen – tai kuten haastatelluissa huomautettiin – koko Heinolan takapihalle.

Vaikka suurin osa Rainion ja Lakeasuon asukkaista vastustivat hanketta, oli hankkeen tiimoilta kuulluksi tulleiden ja kyselyyn vastanneiden keskuudesta erotettavissa myös muita intressiryhmiä. Kantansa ilmaisemisen keskuudesta oli mahdollista erottaa kolme intressiryhmää: vastustajat, kehittäjät ja varovaiset. Suurin osa Rajavuoren lähialueiden asukkaista sekä alueen muut toimijat, Rainion päiväkotit ja Reumasairaala kuului vastustajiin. Vastustajien mielestä kierrätyslaitokselle tulisi etsiä vaihtoehtoinen sijoituspaikka. Osa vastustajista suhtautuu pessimistisesti mahdollisuuksiin ehkäistä hankkeen ympäristövaikutuksia. Kehittäjiin lukeutui osa kyselyyn vastanneista ja osa haastatelluista. Myös lehtien palstoilla saatettiin lukea kehittäjien mielipiteitä. Kehittäjien mielestä hanke on tärkeä Heinolan elinkeinoelämän kannalta: ympäristövaikutuksia ajatellen Myllyjoan verrattuna kehittäjät pitävät Rajavuoren sijoitusvaihtoehtoa hyvänä. Kehittäjät uskovat, että hankkeesta koituvat negatiiviset ympäristövaikutukset voidaan torjua nykyaikaisilla teknisillä ratkaisulla. Varovaisia edustaa osa kyselyyn vastanneista sekä osa haastatelluista viranhaltijoista. Varovaiset suhtautuvat hankkeeseen varauksellisen positiivisesti. He pitävät hankkeen vaikutuksia elinkeinoelämän kannalta tärkeinä, mutta näkevät, että hankkeella on myös merkittäviä negatiivisia ympäristövaikutuksia, joiden selvittäminen ja ehkäiseminen on tärkeää. Varovaiset uskovat, että ympäristövaikutuksia on mahdollista ehkäistä, mutta he huomioivat, että tiettyjen vaikutusten vähentäminen on huomattavasti hankalampaa kuin toisten.

Maankäytön suunnitteluun liittyvät piirteet aiheuttivat asukkaissa suuttumusta, sillä moni rainiolainen ajatteli, että kaupunki on myynyt tontteja tietäen alueen tulevasta käyttötarkoituksesta. Rajavuorella tällä hetkellä olevat toiminnot liittyvät jätteen loppusijoitukseen, mutta asukkaat pelkäävät kierrätyslaitoksen houkuttelevan Rajavuoren alueelle myös muuta teollista toimintaa. Kaatopaikkatoiminta mielletään usein staattiseksi toiminnaksi, jonka ei ajatella aiheuttavan yhtä merkittäviä vaikutuksia kuin aktiivisen kierrätyslaitostoiminnan.

Rajavuoren lähiseutujen asenteisiin ja pelkoihin vaikuttaa todennäköisesti merkittävästi Myllyjoan tehtaiden historia. Myllyjoan tehtaiden toiminta on käynnistynyt 1970-luvulla ja laajentunut ajan myötä nykyiseen laajuuteensa, eivätkä ympäristönsuojelu tai lainsäädäntö ollut tuolloin yhtä kehittyntä kuin nykypäivänä.

6.13.3 Vaikutusten merkittävyys

Hankkeen merkittävimpinä sosiaalisina vaikutuksina tulee pitää niitä vaikutuksia, jotka vaikuttavat ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen. Toisaalta asukkaat itse asettavat vaikutukset tärkeysjärjestykseen, ja toisaalta vaikutusten merkittävyyttä voidaan tarkastella sen mukaan, mitkä vaikutukset riskeeraavat alueen niiden ominaispiirteiden säilymisen, joiden vuoksi aluetta pidetään arvossa. Terveysvaikutuksia aiheuttavat päästöt, jotka voivat levitä ilman ja veden kautta hengitysilmaan, juomaveden tai ravintoon. Turvallisuusriskejä aiheuttavat liikenne sekä onnettomuustilanteet.

Asukaskyselyssä vastaajia pyydettiin asettamaan hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset tärkeysjärjestykseen. Useimmin mainittu vaikutus oli hankkeen vaikutukset kiinteistöjen arvoon (59 kertaa), meluvaikutukset (57 kertaa), viihtyvyysvaikutukset (45 kertaa), vaikutukset ilmanlaatuun (41 kertaa), vaikutukset liikenneturvallisuuteen (40 kertaa) sekä terveysvaikutukset (39 kertaa). Ter-

veysvaikutukset ja vaikutukset kiinteistöjen arvoon oli asetettu useimmin (15 kertaa) tärkeimmäksi vaikutukseksi. Haastatteluissa ja lausunnoissa useimmin mainitut vaikutukset olivat meluvaikutukset, liikennevaikutukset ja terveysvaikutukset.

Vaikutukset voidaan asettaa tärkeysjärjestykseen, jossa tärkeimpiä ovat

- hankkeen vaikutukset terveyteen ja turvallisuuteen
- hankkeen vaikutukset elinympäristön laatuun, viihtyvyyteen ja kiinteistöjen arvoon.

6.13.4 Sosiaaliset vaikutukset ja vaikutusmekanismi

6.13.4.1 Terveysvaikutukset

MELU

Melua aiheuttavia toimintoja ovat kuljetusliikenne alueelle ja sieltä pois, työkalujen liikenne ja toiminnot itse alueella, rakennusvaiheessa kiviaineksen louhinta ja murskaus sekä kierrätysmateriaalin käsittely ja murskaus. Melua aiheutuu loppusijoitusalueelta jo nykyisellään, ja 68 % kyselyyn vastanneista Rajavuoren alueen asukkaista oli joko jossain tai täysin samaa mieltä väitteen ”Rajavuoren kaatopaikka-alueelta kuuluva melu on häiritsevää” kanssa. Toisaalta haastattelujen perusteella voidaan päätellä, että alueen asukkaat ovat oppineet elämään loppusijoitusalueen kanssa, eikä nykyinen toiminta ole aiheuttanut juurikaan valituksia. Kierrätyslaitoshankkeen myötä asukkaat ovat todennäköisesti alkaneet kiinnittää enemmän huomiota toiminnan vaikutuksiin.

Myllyjäläisistä 67 % oli joko jossain tai täysin samaa mieltä väitteen ”Myllyjoen tehdasalueelta kuuluva melu on häiritsevää” kanssa. Myllyjoen tehtaiden ympäristössä alueella, jossa (tarkasteltaessa yksin Myllyjoen tehtaan aiheuttamaa melua) meluhaittojen terveys- ja viihtyvyyshaittojen torjumiseksi asetettu päiväaikaan melun ohjearvo 55 dB ylittyy, asuu 21 ihmistä. Yöaikaan melun osalta ohjearvon 50 dB ylittävällä alueella asuu 5 ihmistä. Rajavuoren alueella nämä ohjearvot eivät ylitä asutuksen alueella, eivätkä ne tule ylittymään 2- tai 3-vaihtoehdoissa tehtaan toimintojen aiheuttaman melun osalta. Näin ollen voidaan todeta, että terveysvaikutuksiltaan melu on suurempi ongelma Myllyjoella kuin Rajavuorella.

Melumallituksen ja melun vaikutuksia on käsitelty kappaleessa 6.2.

ILMAN EPÄPUHTAUKSIEN PÄÄSTÖT, MAAPERÄ JA POHJAVESI

Ilman epäpuhtauksien leviämistä on käsitelty kappaleessa 6.1. Leviämismallinnuksissa ilmanlaadun ohjearvot eivät ylittyneet mallinnettujen typidioksidin tai hiukkasten osalta Rajavuoren alueella missään vaihtoehdossa. Laskennan tuloksena korkeimmat typidioksidipitoisuudet esiintyvät liikennereittien varrella. Suurimmat typidioksidipitoisuudet olivat noin 30 % terveyshaittojen ehkäisemiseksi asetetusta ohjearvosta.

Suurin laskettu hiukkaspitoisuus sijoittui Rajavuoren loppusijoitusalueelta kaakkoon Kylänjuuren lammen läheiselle mälle, ja myös laitoksen pohjoispuolelle sijoittui korkeimpien hiukkaspitoisuuksien vyöhykkeet. Suurimmat hiukkaspitoisuudet olivat noin 16 % terveyshaittojen ehkäisemiseksi asetetusta ohjearvosta. Näillä alueilla ei ole asutusta. Liikenteen hiukkaspäästöt olivat pienet verrattuna itse laitoksen hiukkaspäästöihin.

Ilmassa leviävien typidioksidin ja hiukkasten osalta terveysvaikutusten ilmaantuminen on epätodennäköistä.

Hankkeen pohjavesivaikutuksia on käsitelty kappaleessa 6.7.4. Rajavuoren alueella ei muodostu pohjavettä, ja kalliopohjaveden muodostuminen on vähäistä. Vaikutusalueella ei ole kaivoja.

LIIKENNE

Liikennettä ja sen vaikutuksia on käsitelty kappaleessa 6.3. Liikennemäärän kasvu vaihtoehdoissa 2 ja 3 lisää jonkin verran liikenneonnettomuusriskiä. Onnettomuusriskien pienentämiseksi on kevyenliikenteenväylän rakentaminen Lakeasuontien varteen suositeltavaa. Liikenteen lisääntyminen ei aiheuta ohjearvojen ylittymistä liikenteen osalta, joten terveysvaikutusten muodostuminen lisääntyvän liikenteen aiheuttamien ilmapäästöjen vuoksi on epätodennäköistä.

ONNETTOMUUSRISKIT

Teolliseen toimintaan ja loppusijoitustoimintaan liittyy onnettomuusriskejä. Riskejä on käsitelty kappaleessa 6.15. Laitos tulisi sijoittamaan melko kaukana asutuksesta, jolloin esim. tulipalojen leviämiseen liittyvät riskit ovat varsin pieniä.

6.13.4.2 Vaikutukset asumiseen ja viihtyvyyteen

Kyselyyn vastanneet Rainion asukkaat pelkäsivät suunnitellun kierrätyslaitoksen meluhaittoja ja niiden vaikutuksia asumisviihtyvyyteen. Tehtyjen melumallinnusten mukaan melun ohjearvot eivät ylitä Rajavuoren läheisyydessä, mutta osan asukkaiden asumisviihtyvyyteen melu voi vaikuttaa Rainion ja Lakeasuon asuinalueilla. Rainion ja Lakeasuon asukkaat arvostavat asuinalueensa hiljaisuutta ja rauhallisuutta sekä aluetta ympäröivien metsien ”erämaisuuksia”, vaikka Rajavuoreen on sijoitettu useita melua aiheuttavia toimintoja kuten ampumarata ja maastoautojen harjoitusalue. Kierrätyslaitos ja sieltä kantautuvat äänet tulevat todennäköisesti muuttamaan nykyistä äänimaisemaa. Myös liikenteen lisääntyminen voi alentaa asumisviihtyvyyttä. Rakennusvaiheen aikaiset vaikutukset, eli louhinnasta ja kiven murskauksesta aiheutuva melu, ovat myös viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä.

Vaikutukset asumiseen ja viihtyvyyteen ovat pienempiä vaihtoehdossa 2. Myllyojan melutilanne paranee, jos vaihtoehto 2 tai 3 toteutetaan, ja suurin osa hankkeen toteutuksen kannattajista oli Myllyojan asukkaita.

6.13.4.3 Vaikutukset liikkumiseen ja virkistyskäyttöön

Ratkaisevaa liikennevaikutusten kannalta on kevyenliikenteenväylän rakentaminen Lakeasuontien varteen. Ilman kevyenliikenteenväylää hanke lisää kevyenliikenteen turvattomuutta. Vaikutukset liikkumiseen ovat liikennemäärien vuoksi suurempia vaihtoehdossa 3 kuin vaihtoehdossa 2.

Rainion asuinalueen itäpuoliset metsät ovat melko suosittua virkistysaluetta, ja hankkeella tulee olemaan vaikutusta virkistyskäyttöön melun ja metsäalueiden käyttöönoton myötä. Alueella kulkee luontopolku ja moottorikelkkareitti. Karhulammen laavu sijaitsee noin 200 metrin päässä loppusijoitusalueesta. Hankkeen laajennukset eivät koske Karhulammen puoleista aluetta, ja loppusijoitusminnoilla on jo nykyisellään vaikutusta Karhulammen äänimaisemaan. Karhulammen alueelle kuuluva melu on vaihtoehdoissa 2 ja 3 tasoa 40 dB. Tällainen melu voi vaikuttaa luontokokemukseen, vaikka melu ei olisikaan voimakasta.

Kierrätyslaitoksen suunnitellut toiminnot sijoittuvat olemassa olevan loppusijoitusalueen länsipuolelta. Aluelaajennukset eivät koske niitä alueita, missä luontopolku ja moottorikelkkareitti kulkevat. Loppusijoitusalue näkyy luontopolulle jo nykyisellään, ja laajennusten myötä se osuu luontopolusta, joka kulkee toiminta-alueen viertä, on pidempi. Kyselyyn vastanneista Rajavuoren lähialueiden asukkaista 73 % piti maisemavaikutuksia kielteisinä. Maisemavaikutuksia käsitellään tarkemmin omassa kappaleessaan 6.11. Marjojen ja sienien poimimiseen hanke ei vaikuta, sillä raskasmetallipäästöjen leviäminen pölyn mukana pystytään estämään teknisin ratkaisuin. Hankkeella on vaikutuksia virkistyskäyttöön sekä vaihtoehtoisissa 2 että 3, mutta vaihtoehdossa 2 vaikutukset ovat todennäköisesti lievempiä. Myllyjojan alueen virkistyskäyttöön hanke ei vaikuta merkittävästi.

6.13.4.4 Vaikutukset väestöön ja alueeseen

Lyhyellä aikavälillä hankkeella on todennäköisesti vaikutuksia Rainion alueen asuntojen kysyntään ja tätä kautta kiinteistöjen arvoon, mutta pitkällä aikavälillä hankkeen vaikutusten tasaannuttua vaikutukset asuntojen kysyntäänkin todennäköisesti vähenevät ja tilanne normalisoituu. Vaikutuksia tulee todennäköisesti olemaan sekä 2- että 3-vaihtoehdossa, sillä hankkeen toteuttaminen kummassakin laajuudessa vaatii kivenlouhintaa ja murskausta, jotka aiheuttavat melua. Vaikutukset tasaantuvat rakennusvaiheen jälkeen ja toiminnan vakiintuessa, mutta lyhytaikaisia mielikuvallisia vaikutuksia rakennusvaiheella saattaa olla alueeseen kohdistuvista pitkäaikaisista vaikutuksista. Suoria vaikutuksia elinkeinoihin Rajavuoren alueella hankkeella ei ole. Taloudellisia vaikutuksia on käsitelty tarkemmin kappaleessa 6.14.

Osa Rainion ja Lakeasuon asukkaista uskoo, että kierrätyslaitos Rajavuorella leimaa koko Heinolan jätekaupungiksi ja Rainion-Lakeasuon kaupunginosat jätekaupunginosiksi. Kaupungin viranhaltijat ja luottamushenkilöt pitivät tällaisen imagon syntymistä epätodennäköisenä. Hankkeen vastustajat pelkäävät oman asuinalueensa ja koko Heinolan vetovoimaisuuden alenevan hankkeen myötä. Kaupungin viranhaltijoiden mukaan kasvavia kaupunginosia Heinolassa ovat lähellä vesistöjä ja moottoritietä sijaitsevat alueet, joihin hanke tuskin tulee vaikuttamaan. Hankkeen vaikutuksia maankäyttöön ja kaavoitukseen on käsitelty luvussa 6.5.

Kyselyyn vastanneista 76 % Rajavuoren alueen asukkaista oli joko kukaan tai täysin samaa mieltä väitteen ”harkitsen muuttavani pois nykyiseltä asuinalueeltani vaihtoehdon toteutuessa” kanssa. Tätä taustaa vasten hankkeen vaikutus väestörakenteeseen voi olla merkittävä. Käytännössä kuitenkin kaikki kysymyksestä samaa mieltä olleet tuskin tulevat muuttamaan alueelta pois hankkeen toteutuessa.

6.13.4.5 Vaikutukset asenteisiin, ristiriitoihin ja kanasalaisten osallisuuteen

Rainiossa tai Lakeasuolla ei ole virallista asukasyhdistystä, mutta alueiden asukkaat ovat aktivoituneet ja alkaneet pitämään enemmän yhteyttä toisiinsa hankkeen myötä. Tämä voidaan katsoa positiiviseksi vaikutukseksi osallisuuteen, joka on kuitenkin vaatinut yhteisen vastustettavan tapahtumakseen. Kuitenkaan ”rainiolaiset” ei ole yksinäinen joukko, joka yksiselitteisen voimakkaasti vastustaa kierrätyslaitosyhdistystä, vaan mielipiteissä ja niiden voimakkuuksissa löytyy variaatioita. Tällöin asukkaiden kuvaaminen ja kuvauttaminen hegemonisena, yhdenmielisenä vastustajien joukkona voi aiheuttaa myös sisäisiä ristiriitoja. Toisaalta hankkeen vastustajia on laajemmin Heinolassa leimattu taantumukselliseksi kehityksen vastustajiksi, millä on osallisuuden negatiivinen vaikutus. Kaikkiaan kuitenkin hankkeessa kansalaisyhteiskunta on toiminut aktiivisesti.

Voimakas vastustus voi johtaa siihen, että hankkeen vaikutukset koetaan voimakkaina niiden realisoituessa. Esimerkiksi meluun reagoiminen on hyvin yksilöllistä, mutta melua aiheuttavan toiminnan vastustuksen jälkeen yksilöiden melulle altistuminen saattaa johtaa myös esim. alentuneeseen valituskynnykseen. Hankkeen mahdollisesti toteutuessa olisikin erittäin tärkeää huolehtia suhteista asukkaisiin, jotta mahdolliset ristiriitatilanteet voitaisiin hoitaa ennen niiden kärjistymistä.

Pelko ja huoli turvallisuuden ja muiden tärkeiksi koettujen arvojen menettämisen takia ovat todellisia sosiaalisia vaikutuksia, joiden merkitys hankkeessa on suuri. Vaikka terveysvaikutusten ilmeneminen on hyvin epätodennäköistä, tämä ei tarkoita pelon terveysaltistuksesta poistuvan. Samalla ihmiset voivat oma-aloitteisesti esim. rajoittaa puutarha- tai metsämarjojen käyttöä pelätessään altistuvansa korkeille raskasmetallipitoisuuksille niitä syödessään. Sen vuoksi vaikutusten seuraminen ja siitä tiedottaminen on tärkeää. Jätteenkäsittelytoiminta aiheuttaa voimakkaita mielikuvia, ja asukkaat pelkäävät, että alueelle tuodaan ja varastoidaan mm. ongelmajätteitä. Myös ulkomailta tuotavat romut herättävät kyselyn mukaan osassa asukkaita pelkoa.

6.13.5 Yhteenveto sosiaalisista vaikutuksista

Hankkeella ei todennäköisesti ole terveydellisiä vaikutuksia. Vaikutuksista merkittävimpiä ovat liikennevaikutukset, vaikutukset viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön, vaikutukset mielikuviin ja pelkoihin sekä vaikutukset alueen kiinteistöjen arvoon. Liikennevaikutuksia on mahdollista merkittävästi lieventää kevyenliikenteenväylän rakentamisella. Melu vaikuttaa merkittävästi viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön, vaikka melu ei ylittäisikään raja-arvoja. Tämä johtuu alueen luonteesta ja niistä vetovoimatekijöistä, joiden vuoksi alueen asukkaat ovat alueelle tulleet. Hanke on jo suunnitteluvaiheessaan aiheuttanut runsaasti pelkoa ja huolta asukkaiden keskuudessa, ja vastaisuudessa avoimen keskusteluyhteyden säilyttäminen asukkaiden ja yrityksen välillä on tärkeää. Kiinteistöjen arvoon hanke saattaa vaikuttaa kysynnän hiipumisen vuoksi ennen toiminnan vakiintumista, mutta todennäköisesti kysyntä tasaantuu vaikutusten vakiinnuttua.

6.14 Elinkeinoelämä, työllisyys ja talous

6.14.1 Nykytilanne

Heinolan elinkeinoelämä on monipuolista ja kaupungin alueella toimiin paljon yrityksiä. Heinolan suurin työllistäjä on kaupunki, jonka työntekijöiden määrä on noin 1 230 henkilöä. Seuraavaksi suurin työnantaja on UPM-Kymmene Oyj, joka työllistää noin 390 henkilöä. Kuusakoski Oy työllistää Heinolassa noin 180 henkilöä ja kuuluu Heinolan kymmenen suurimman yrityksen joukkoon.

Kuusakoski Oy työllistää oman henkilökuntansa lisäksi merkittävän joukon kuljetusalan työntekijöitä ja eri alojen urakoitsijoita.

6.14.2 Vaikutukset elinkeinoelämään, työllisyyteen ja talouteen

Laitoksen työllistävä vaikutus on suurin rakentamisen aikana. Laaja louhinta- ja maanrakennus-työ työllistää alan työntekijöitä noin vuoden ajaksi. Lisäksi hanke työllistää epäsuorasti rakennusteollisuuden ja muiden toimialojen työntekijöitä. Rakentamisen suora työllistävä vaikutus olisi vaihtoehto 2:ssa noin 210 henkilötyövuotta ja vaihtoehto 3:ssa noin 350 henkilötyövuotta. Lisäksi rakentaminen työllistäisi epäsuorasti vaihtoehto 2:ssa noin 150 ja vaihtoehto 3:ssa noin 250 henkilötyövuotta. Työllisyyden alueellinen vaikuttavuus riippuu siitä, mistä laitteet ja palvelut hankitaan.

Laitoksen toiminta-aikana Rajavuoren kierrätyskäsittelylaitos työllistää 20–30 henkilöä.

Pääosa Heinolan kaupungin viranhaltijoista ja luottamushenkilöistä pitää hankkeen taloudellisia vaikutuksia myönteisinä. Hanke vahvistaa kierrätysklusteria Heinolassa ja tuo lisää sekä säilyttää olemassa olevia työpaikkoja.

Rainion ja Lakeasuon asukkaat eivät pidä hankkeen taloudellisia vaikutuksia myönteisinä. Asukkaat pelkäävät hankkeen vaikutuksia kiinteistöjen arvoon, ja tällaisia vaikutuksia hankkeella tulee todennäköisesti lyhyellä aikavälillä olemaankin. Pitkällä aikavälillä vaikutukset eivät ole merkittäviä, mutta suunnitteluvaiheen aikainen epävarmuus rakennusvaiheen louhinnan ja kivenmurskauksen aiheuttama melu ennen toiminnan vakiintumista voivat vaikuttaa alueen kiinteistöjen kysyntään.

6.15 Ympäristöriskit ja häiriötilanteet sekä niiden ehkäiseminen

LAITOKSEN TOIMINNAN YMPÄRISTÖRISKIT voidaan jakaa kolmeen tyyppiin: äkillisiin vaikutuksiin, pitkäaikaisiin suoriin vaikutuksiin ja pitkäaikaisiin välillisiin vaikutuksiin. Äkillisiä vaikutuksia voivat aiheuttaa onnettomuudet, jotka vaikuttavat ympäristöön ja terveyteen. Pitkäaikaisia vaikutuksia voivat aiheuttaa päästöt veteen ja ilmaan sekä melu. Pitkäaikaisia välillisiä vaikutuksia ovat laitoksen vaikutukset jätteiden loppusijoitusalueeseen ja sen tilantarpeeseen.

Murskattavan materiaalin joukkoon jääneet satunnaiset umpinaiset kappaleet, jotka sisältävät esim. palavia kaasuntuuvia nesteitä, voivat aiheuttaa räjähdyksiä. Räjähdysen aiheuttamaa paine- ja meluvaikutusta vähennetään mm. murskaustilassa olevilla räjähdysluukuilla sekä melusuojauksilla. Mahdolliset vaikutukset jäävät kierrätyslaitoksen alueelle. Vastaanotettava materiaali tarkistetaan, jolloin riski räjähdysiin pienenee.

Renkaiden väliavarastointiin liittyy tulipaloriski, jota ehkäistään renkaiden asianmukaisella varastoinnilla ja pitämällä varastomäärät mahdollisimman pieninä, jolloin myös mahdollinen palokuorma on pieni. Varastotaessa renkaita huomioidaan läheisyydessä mahdollisesti sijaitseva muu kierrätysmateriaali siten, että materiaalit eivät pääse sekoittumaan eikä paloturvallisuus vaarantumaan. Eri materiaalit erotetaan tarvittaessa toisistaan palamattomilla seinäkkeillä. Lisäksi renkaat varastoidaan siten, että sammutuskalusto pääsee tarvittaessa hoitamaan sammuttamisen ja palvelupisteeseen varataan riittävä määrä tarkoitukseen sopivia sammuttimia. Kierrätyslaitos on myös jatkuvassa vartioinnissa.

Tulipaloista voi aiheutua ympäristöön savuhaittoja, räjähdysvaaraa (kaasupullot) sekä hiukkaspäästöjä (suodatinrikko). Alkusammutuskalusto on saatavilla ja käyttökunnossa. Toimitilojen siisteys ja järjestys edistävät paloturvallisuutta. Kulkutiet ja ulosmenoreitit pidetään vapaina. Vaaralliset aineet ja palavat nesteet pidetään niille varatuissa varastoissa ja ylimääräinen palava materiaali poistetaan sisätiloista.

Kierrätyslaitoksen hulevesiä voi onnettomuus- tai häiriötilanteissa päästä puhdistamattomina maastoon. Riskejä vähennetään altaan ja kaivojen säännöllisellä tarkistuksella ja kaivojen puhdistuksella sekä piha-alueen puhtaanapidolla. Hulevesijärjestelmään liittyy sulkuventtiili, jolloin hulevesien pääsy maastoon voidaan tarvittaessa estää.

Savukaasujen puhdistushäiriöt eivät ole kovin todennäköisiä. Pusseihin voi tulla reikiä, jolloin päästöt ovat normaaleja päästöjä suuremmat. Pussien tukkeutuminen ei aiheuta vaaraa ympäristölle vaikka hajapäästöt hieman suurenevät. Kaiken tyyppisiä suodatinhäiriöitä ehkäistään tarkastuksilla ja ennakoivalla huollolla.

Laitoksella varaudutaan estämään mahdolliset vaara- ja onnettomuustilanteet. Rajavuoren loppusijoitusalueen ja kierrätyslaitoksen ympäristön tilan tarkkailun avulla voidaan ympäristövaikutuksia seurata ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin. Laitteiden huollolla varmistetaan niiden toiminta niin, etteivät laitteet aiheuta vaaraa työntekijöille tai ympäristölle. Onnettomuustilanteisiin varaudutaan laatimalla pelastussuunnitelma ja harjoittelemalla onnettomuustilanteita.

6.16 Yhteisvaikutukset ja vaikutusten vertailu

6.16.1 Ilmapäästöjen yhteisvaikutus

Hankkeen ilmapäästöt jäävät vähäisiksi, joten ne eivät heikennä ilmalaatua alueella tai lisää ilman kautta tulevaa kuormitusta.

6.16.2 Melun yhteisvaikutus

Hankkeen toteuttaminen lisää liikennettä ja sitä kautta liikenteen aiheuttamaa melua. Hankealueella Rajavuorella melua syntyy jätteen loppusijoitusalueen hoidosta ja rakentamisesta ja alueen liikenteestä. Muita hankealueen lähellä olevia melulähteitä ovat ampumarata ja Lakeasuontien liikenne. Hanke lisää yhdessä Lakeasuontien muun liikenteen kanssa meluvaikutuksia.

6.16.3 Liikenteen yhteisvaikutus

Liikenteen lisääntyminen on suhteellisesti suurinta Lakeasuotiella. Hankkeen ja muun liikenteen määrä jää kuitenkin niin vähäiseksi, ettei se aiheuta liikenteen ruuhkaantumista Lakeasuontielä. Lakeasuontielle tarvitaan kevyen liikenteen väylä ilman hankkeen toteutustakin, koska tie on kapea. Muilla tieosuuksilla hankkeen vaikutus liikennemääriin on vähäinen. Hankkeen aiheuttama liikenteen lisäys on niin vähäinen, ettei se aiheuta tarvetta rakentaa uutta tietä Rajavuoresta 4-tien suuntaan.

6.16.4 Yhteisvaikutus pohjavesiin

Yhteisvaikutusta pohjavesiin kierrätyskäsittelylaitoksen ja muiden Rajavuorella olevien toimintojen välillä ei esiinny, mutta hankkeen toteuttaminen vähentää pohjavesien muodostumista alueella. Teknisten ratkaisuiden avulla voidaan pohjavesien pilaantuminen estää.

6.16.5 Yhteisvaikutus pintavesiin

Laitoksen hulevedet johdetaan tarvittavan käsittelyn jälkeen purkuojia pitkin Rajalampeen, johon kohdistuu jo nyt kuormitusta loppusijoitusalueelta. Koska hulevedet ovat laimeita, eivät hulevedet vaikuta Rajalammen veden laatuun.

6.16.6 Rajavuoren loppusijoitusalueen yhteisvaikutus

Hankkeella voi olla vaikutuksia Rajavuoren loppusijoitusalueeseen ja sen ympäristövaikutuksiin. Vaikutuksia voidaan kuitenkin pitää melko vähäisinä. Hankkeella on vaikutusta loppusijoitettava jätteen määrään ja laatuun sekä liikenteeseen. Jätteen laadun muuttumisen kautta hanke voi vaikuttaa vähäisessä määrin suotovesien laatuun.

Hanke vähentää hyödynnettäväksi soveltuvan materiaalin loppusijoittamista ja näin vähentää tilan tarvetta ja jätteen määrää suhteessa laitoksella käsiteltävään jätemäärään. On mahdollista, että myös jätteen kokonaismäärä tulee myöhemmin pienenemään nykyistä tehokkaampien käsittelyprosessien ansiosta.

Loppusijoitukseen joutuvien metallien määrä vähennee, vaikka niiden määrä jo nykyisin on varsin pieni. Eniten nykyisin loppusijoitettavasta jätteestä pienenee poltettava eli orgaanisen jätteen määrä. Energiakäyttöön pystyttäisiin ohjaamaan nykyistä tehokkaammin esimerkiksi upotus-kellutuslaitoksen ja murskaimen jätteitä, jotka sisältävät paljon kumia ja muovia. Orgaanisen materiaalin ohjaaminen muualle kuin loppusijoitukseen helpottaa loppusijoitusalueen hoitoa. Kun orgaanisen materiaalin määrä loppusijoitusalueella vähenee, pienenee tulipaloriski jätetäytössä.

Sade- ja hulevedet ovat loppusijoitusalueelta Rajalampeen ohjautuviin vesiin verrattuna laimeita. Yhteiskuormitus Rajalampeen ei siten ole juurikaan nykyistä suurempi.

6.16.7 Taloudellinen ja yhteiskunnallinen yhteisvaikutus

Toteutuessaan hanke vahvistaa kierrätysteknologian osaamista Heinolassa ja Päijät-Hämeessä. Yhdessä Kuusakoski Oy:n muiden toimipaikkojen kanssa Heinolaan syntyy vahva osaamiskeskittymä.

6.17 Yhteenveto hankkeen vaikutuksista

Yhteenveto hankkeen vaikutuksista eri toteutusvaihtoehdoissa on esitetty taulukossa 25.

Taulukko 25. Yhteenveto hankkeen vaikutuksista VE1-, VE2- ja VE3-vaihtoehdoissa.

Vaikutus	Vaihtoehto VE1 (0-vaihtoehto)	VE2	VE3
Päästöt ilmaan	Ei uusia vaikutuksia Rajavuorella ja Myllyojalla. Vaikutukset rajoittuvat toiminta-alueille tai niiden välittömään läheisyyteen.	Ilmanlaadun ohjearvot eivät ylitä. Typpidioksidi- ja hiukkaspitoisuudet alittavat selvästi voimassa olevat raja- ja ohjearvot.	Ilmanlaadun ohjearvot eivät ylitä. Typpidioksidi- ja hiukkaspitoisuudet alittavat selvästi voimassa olevat raja- ja ohjearvot.
Melu	Ei uusia vaikutuksia. Vaikutukset kohdistuvat ensi sijassa Myllyojan tehtaan lähiympäristöön. Myllyojalla päiväaikaisen 55 dB:n meluvyöhykkeellä asuun 21 henkilöä. Rajavuorella ei jää asuntoja melualueille.	50 dB:n tai 55 dB:n meluvyöhykkeille ei jää asuinkiinteistöjä. Vyöhyke (40 dB), jolla laitoksen aiheuttamaa ääntä voidaan suotuisissa olosuhteissa havaita, on suurimmillaan noin 1 km etäisyydellä laitoksesta.	50 dB:n tai 55 dB:n meluvyöhykkeille ei jää asuinkiinteistöjä. Vyöhyke (40 dB), jolla laitoksen aiheuttamaa ääntä voidaan suotuisissa olosuhteissa havaita, on suurimmillaan noin 1,2 km etäisyydellä laitoksesta.
Liikenne	Rajavuoreen noin 3 kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää/tunti. Ei aiheuta ilmapäästöjen muodossa terveydellistä haittaa tai vaurioita kasvillisuudelle.	4,4 kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää/tunti. Ei aiheuta ilmapäästöjen muodossa terveydellistä haittaa tai vaurioita kasvillisuudelle. Rajavuoren toimintoihin liittyvä liikenteen yhdysvaikutus ei laajenna meluvyöhykkeitä.	6,2 kuorma-autoa tai ajoneuvoyhdistelmää/tunti. Ei aiheuta päästöjen muodossa terveydellistä haittaa tai vaurioita kasvillisuudelle. Rajavuoren toimintoihin liittyvä liikenteen yhdysvaikutus ei merkittävästi laajenna meluvyöhykkeitä.
Tärinä	Ei aiheuta häiritsevää tärinää.	Ei aiheuta muutosta liikenteen aiheuttamaan tärinään.	Ei aiheuta muutosta liikenteen aiheuttamaan tärinään.
Sosiaaliset vaikutukset	Myllyojan tehdas sijaitsee lähellä asutusta.	Laitos vaikuttaa lähialueen asukkaiden mielikuviin ja aiheuttaa pelkoa terveysvaikutuksista. Melun lisääntyminen voi vaikuttaa vähäisessä määrin viihtyvyyteen Rakennusvaiheessa hankkeella voi olla vaikutusta kiinteistöjen arvoon.	Laitos vaikuttaa lähialueen asukkaiden mielikuviin ja aiheuttaa pelkoa terveysvaikutuksista. Melun lisääntyminen voi vaikuttaa vähäisessä määrin viihtyvyyteen. Melua kuuluu enemmän kuin 2-vaihtoehdossa. Rakennusvaiheessa hankkeella voi olla vaikutusta kiinteistöjen arvoon.

Vaikutus	Vaihtoehto VE1 (0-vaihtoehto)	VE2	VE3
Virkistyskäyttö	Ei uusia vaikutuksia.	Melun lisääntyminen vaikuttaa virkistyskäyttöön äänimaiseman muuttumisen kautta.	Melun lisääntyminen vaikuttaa virkistyskäyttöön äänimaiseman muuttumisen kautta. Melua kuuluu enemmän kuin 2-vaihtoehdossa.
Maisema	Ei vaikutuksia kaukomaisemaan. Lopusijoitusalue näkyy osittain mm. moottorikelkka- ja retkeilyreiteille	Ei vaikutuksia kaukomaisemaan. Luontopolulle ja moottorikelkkareitille näkyvä maisema muuttuu hieman lyhyeltä matkalta. Rajavuoren kallion alue muuttuu.	Luontopolulle ja moottorikelkkareitille näkyvä maisema muuttuu hieman lyhyeltä matkalta. Rajavuoren kallion alue muuttuu.
Terveysvaikutukset	Ei uusia vaikutuksia. Myllyojan tehtaalla ei arvioida olevan vaikutuksia ihmisten terveyteen. Melutaso säilyy nykytasolla.	Melu lisääntyy, muttei ylitä ohjearvoja. Raskasmetallien leviäminen ympäristöön ja terveysvaikutusten aiheutuminen on hyvin epätodennäköistä. Liikenneonnettomuuksien riski hieman kasvaa.	Melu lisääntyy, muttei ylitä ohjearvoja. Melualue on laajempia kuin 2-vaihtoehdossa. Raskasmetallien leviäminen ympäristöön ja terveysvaikutusten aiheutuminen on hyvin epätodennäköistä, mutta riskit suuremmat kuin 2-vaihtoehdossa. Liikenneonnettomuusriski hieman kasvaa ja on suurempi kuin 2-vaihtoehdossa.
Kulttuuriperintö ja muinaismuistot	Ei vaikutuksia.	Ei vaikutuksia.	Ei vaikutuksia.
Kaavoitus ja maankäyttö	Myllyojalla ja Rajavuorella nykyinen kaava mahdollistaa toiminnan.	Rakennusluvan myöntäminen edellyttää asemakaavaa Rajavuoreen. Konniveden rantayleiskaavan mukaan alue on jätteenkäsittely-alue.	Rakennusluvan myöntäminen edellyttää asemakaavaa Rajavuoreen. Konniveden rantayleiskaavan mukaan alue on jätteenkäsittely-alue.
Maa- ja kallioperä	Ei uusia vaikutuksia.	Vaikutukset kallio- ja maa-perään rajautuvat hanke-alueelle.	Vaikutukset kallio- ja maa-perään rajautuvat hanke-alueelle.
Pintavedet	Ei uusia vaikutuksia. Rajavuoren loppusijoitusalueen vaikutukset Rajalampeen jatkuvat entisellään.	Ei merkittäviä vaikutuksia Rajalampeen tai Kymenvirtaan. Ei vaikutusta Karhulammen tilaan.	Ei merkittäviä vaikutuksia Rajalampeen tai Kymenvirtaan. Ei vaikutusta Karhulammen tilaan.

Vaikutus	Vaihtoehto VE1 (0-vaihtoehto)	VE2	VE3
Pohjavedet	Myllyojan tehdas sijaitsee pohjavesialueella. Kloridi- ja lyijypitoisuus on alle talousvesirajan. Alumiinipitoisuus on kohonnut.	Vähentää pohjaveden muodostumista, mutta ei käytännössä vaikutuksia pohjaveden määrään. Ei vaikutuksia arvokkaisiin pohjavesialueisiin. Alueen asfaltointi ja pintaveden hallittu kerääminen estävät pohjaveden pilaantumisriskin.	Vähentää pohjaveden muodostumista, mutta ei käytännössä vaikutuksia pohjaveden määrään. Ei vaikutuksia arvokkaisiin pohjavesialueisiin. Alueen asfaltointi ja pintaveden hallittu kerääminen estävät pohjaveden pilaantumisriskin.
Kasvillisuus, eläimistö ja luonnon monimuotoisuus	Ei uusia vaikutuksia.	Rakentamisvaihe aiheuttaa eläimistölle häiriötä. Hankkeella ei ole vaikutuksia uhanalaisiin tai suojeltuihin eliölajiin tai luontotyyppeihin.	Rakentamisvaihe aiheuttaa eläimistölle häiriötä. Hankkeella ei ole vaikutuksia uhanalaisiin tai suojeltuihin eliölajiin tai luontotyyppeihin.
Suojelukohteet	Hankealueen läheisyydessä ei ole virallisen suojelustatuksen omaavia kohteita.	Hankealueen läheisyydessä ei ole virallisen suojelustatuksen omaavia kohteita.	Hankealueen läheisyydessä ei ole virallisen suojelustatuksen omaavia kohteita.
Luonnonvarat ja luonnonvarojen käyttö	Kierrätys ei tehostu ja loppusijoitusalueelle sijoitetaan jätteitä, joita nykYTEKNIKALLA voidaan jatkojalostaa	Hanke tehostaa kierrätystä ja säästää luonnonvaroja.	Hanke tehostaa kierrätystä ja säästää luonnonvaroja.
Elinkeinoelämä ja työllisyys	Ei uusia vaikutuksia	Rakentamisella on merkittävä paikallinen vaikutus. Laitoksen rakentaminen työllistää suoraan noin 210 htv ja sen lisäksi epäsuorasti 150 htv. Laitos työllistää 20 henkilöä.	Rakentamisella on merkittävä paikallinen vaikutus. Laitoksen rakentaminen työllistää suoraan noin 350 htv ja sen lisäksi epäsuorasti 250 htv. Laitos työllistää noin 30 henkilöä.
Luonnonvarat	Ei uusia vaikutuksia	Tehostaa materiaalien kierrätystä.	Tehostaa materiaalien kierrätystä.
Riskit ja häiriötilanteet	Ei uusia riskejä tai häiriötilanteita.	Riskit hallittavissa.	Riskit hallittavissa.
Rakentamisen aikaiset vaikutukset	Ei vaikutuksia	Liikenne lisääntyy. Kallion louhinnasta ja murskauksesta aiheutuu melua.	Liikenne lisääntyy. Kallion louhinnasta ja murskauksesta aiheutuu melua.

7. Haitallisten vaikutusten vähentäminen

7.1 Rakentaminen

LAITOKSEN RAKENTAMINEN EDELLYTTÄÄ louhintaa ja alueen täyttöä murskeella ja maa-aineksella. Maanrakennustöiden jälkeen voidaan rakentaa itse kierrätyslaitos. Louhinta ja kiviaineksen murskaus aiheuttaa melua, jonka vaikutuksia viihtyvyyteen voidaan vähentää tekemällä louhintaa vain arkipäivisin ja päiväaikaan. Murskaimen sijoittamisella voidaan vähentää maanrakennustöiden haitallisia vaikutuksia asuinalueille.

Louhintatöiden ja kallion murskauksen aiheuttaman melun leviämistä voidaan pienentää murskain melusuojauksilla ja sijoittamalla murskain paikkaan, josta melu ei pääse vapaasti leviämään ympäristöön. Louhintatyö kestää noin yhden vuoden ajan. Alueella louhittua kalliota voidaan käyttää alueen täytössä, ja kiviainesta ei tarvitse silloin tuoda alueen ulkopuolelta. Tämä vähentää huomattavasti rakentamisajan liikennettä. Maansiirtotöistä aiheutuva liikenne Rajavuoreen vähenee tällöin.

7.2 Liikenne

LAITOKSEN LIIKENTEEN aiheuttamia vaikutuksia voidaan vähentää ohjaamalla liikennettä Rajavuoreen sekä pohjoista että eteläistä reittiä pitkin jolloin vaikutukset jakautuvat laajemmalle alueelle. Pohjoisen reitin varrella on varsin vähän asutusta eikä liikenteen suhteellinen lisääntyminen ole kovin suurta Kirkonkyläntiellä.

Liikenteen vaikutuksia voidaan vähentää rakentamalla kevyen liikenteen väylä Lakeasuontien varrelle ja parantamalla tien valaistusta. Nämä toimet olisi syytä toteuttaa ilman kierrätyslaitoshankkeen toteuttamistakin.

Liikenteen määrää ja vaikutuksia pienennetään myös kuljetusten huolellisella suunnittelulla.

7.3 Melu

KIERRÄTYSLAITOKSEN MATERIAALINKÄSITTELYTOIMINNAN meluhaittoihin voidaan vaikuttaa työmenetelmillä ja erilaisilla melusuojauksilla. Murskauslaitoksen, yksittäisten murskaimien sekä seulojen melua voidaan puolestaan vähentää koteloinneilla ja poistoilmapiippujen melua äänenvaimentimin. Sisätiloihin sijoittuvien toimintojen melun leviämistä ympäristöön ehkäistään parhaiten riittävillä seinäarakenteilla sekä pitämällä hallitilojen ovia pääsääntöisesti suljettuina.

Liikenteen vierintämelua voidaan herkillä alueilla vähentää melukaiteiden avulla. Raskaan liikenteen aiheuttama melu riippuu paitsi ajonopeuksista, myös ajotavoista ja kaluston kunnosta. Näihin voidaan vaikuttaa riittävällä perehdyttämällä sekä valvonnalla.

Rajavuoren loppusijoitusalueen ympäristössä on kaavaan merkitty suoja-alue. Suoja-alueella oleva puusto estää melun leviämistä ympäristöön. Meluhaittojen vähentämiseksi on tärkeää, että alueella ei tehdä avohakkuita. Avohakkuita tulisi erityisesti välttää hankealueen ja Lakeasuon ja Rainion välisellä alueella.

7.4 Ilmapäästöt

ILMAAN JOUTUVIEN PÄÄSTÖJEN määrää ja vaikutusta pienennetään suodattimilla. Suodatinhäiriöt ja suodatin rikkoutuminen estetään tarkastuksilla ja huollolla. Hajapölyn määrää vähennetään kastelemalla piha-aluetta, varastokenttiä ja materiaalia. Myös erilaiset koteloinnit ja katokset vähentävät hajapölyn leviämistä.

7.5 Pinta- ja pohjavedet

LAITOKSEN VAIKUTUKSIA PINTAVESIIN vähennetään johtamalla hulevedet öljyn- ja hiekanerotusjärjestelmien kautta vesistöön.

Laitoksen vaikutus pohjavesiin estetään asfaltoimalla tai muuten tiivistämällä piha- ja varastoalue niin, että vesien pääsy pohjaveteen estyy. Lisäksi piha- ja varastoalueen pintavedet ohjataan hallitusti keräilykaivoihin. Laitoksen toiminnan aikaisella seurannalla ja kunnossapidolla huolehditaan rakenteiden toimivuudesta ja kunnosta.

7.6 Sosiaaliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset

LAITOKSEEN KOHDISTUVIA PELKOJA ja ennakkoluuloja voidaan vähentää asianmukaisella tiedotuksella. Laitoksen toimintaan liittyvät viranomaisten vaatimat selvitykset toteutetaan ja toimitetaan asianmukaisesti viranomaisille.

8. Epävarmuustekijät

UUDEN LAITOKSEN SUUNNITTELU on haasteellista, ja laitoksen vaikutusten arviointiin liittyy aina epävarmuustekijöitä. Epävarmuustekijät liittyvät käytettyyn tietoon, menetelmiin ja tutkimustulosten tulkintaan.

Laitoksen ilmapäästöjen mallinnukseen liittyy vähän epävarmuutta. Liikennereitin varrella esiintyvät suurimpien pitoisuuden alueet johtuvat osaksi siitä, että liikenteen vaikutuksia mallinnettiin viivalähteinä, joiden liittymäkohdissa pitoisuuteen vaikuttaa kahden viivalähteen päästö. Viivalähteet eivät myöskään täysin tarkasti seuraa maaston muotoja, mikä voi aiheuttaa pitoisuuskeskittymiä tien kohdalle. Laitoksen ilmapäästöjen mallitukseen liittyy vähän epävarmuutta.

Meluvaikutusten arvioinnin suurin epävarmuus aiheutuu liikennemääräarviosta. Myös materiaalin käsittelyn työtavat riippuvat paljon paitsi käsiteltävästä materiaalista ja kappaleiden koosta, myös koneita käyttävistä työntekijöistä, joten äänitehotasot voivat poiketa mallilaskennassa käytetyistä arvoista enimmillään noin 5 dB.

Laitoksen rakentamisajan meluvaikutuksen arviointiin sisältyy epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät louhintaan ja kallion murskaukseen. Murskainten määrä, murskauksen kesto vuorokaudessa ja murskattavan kiviaineksen määrä vaikuttavat melutasoihin.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin epävarmuustekijät liittyvät aineiston hankintaan, kyselyn toteutukseen ja tulosten tulkintaan. Kysely ja haastattelut ovat tämäntyyppisissä selvityksissä yleisesti käytettyjä ja toimivia menetelmiä, joihin kuitenkin liittyy joitain menetelmällisiä virhelähteiden mahdollisuuksia.

Kyselyyn vastasi 34 % kyselyn saaneista, eli 66 % kyselyn saaneista jätti vastaamatta. Tähän saattoi vaikuttaa kyselyn lähettämisen ajankohta (juhannusta ennen) ja melko lyhyeksi määritelty vastausaika sekä se seikka, että kyselyyn vastaamattomille ei lähetetty uusia kirjeitä. Kuitenkin kaikki kesän aikana eli elokuuhun mennessä lähetetyt vastaukset huomioitiin arvioinnissa, vaikka määräaika oli mennyt umpeen. Kyselyyn vastanneiden henkilöiden ja ruokakuntien määrä oli kuitenkin melko suuri, joten voidaan olettaa, että vastukset kuvaavat kyselyalueen ihmisten ja ruokakuntien mielipidettä.

Kyselyä kritisoitiin vaativasta ja monimutkaisesta kysymyksenasettelusta. On mahdollista, että osa kyselyn saaneista jätti vastaamatta kyselyyn kokiessaan kysymykset liian vaikeiksi. On kuitenkin epätodennäköistä, että tämä olisi vääristänyt kyselyn tuloksia merkittävästi.

Kyselytulosten luonteeseen kuuluu, että yleensä kyselyihin vastaavat ne ihmiset, jotka suhtautuvat hankkeeseen negatiivisesti, ja neutraalit kannat saattavat jäädä kyselytutkimuksissa piiloon.

Rainion-Lakeasuon alueen haastatellut asukkaat olivat pääosin sellaisia, jotka toimivat myös muissa yhteyksissä aktiivisesti, esim. yhteydenpidossa kaupungin viranomaisiin ja hankkeesta vastaavaan. Tämä vaikuttaa myös haastatteluissa esiin tulleisiin näkemyksiin, sillä ns. hiljaista massaa haastatteluissa ei ollut edustettuna. Lähtökohtana pidettiin kuitenkin sitä, että kyselyn perusteella voidaan muodostaa kuva koko asujaimiston mielipiteiden jakaantumisesta, kun taas haastatteluilla avataan näitä näkökulmia ja annetaan asukkaille mahdollisuus perustella näkemyksiään laajem-

minkin. Toisaalta koska Rainion-Lakeasuon asukkaat eivät ole ainakaan toistaiseksi järjestäytyneet rekisteröidyn yhdistyksen nimissä, ei esim. asukasyhdistyksen kantaa ollut mahdollista tuoda tällä tavoin esille.

Pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arviointia vaikeuttaa se, ettei tarkasti tunneta hulevesien laadua. Voidaan kuitenkin olettaa, että laitoksen vaikutukset ovat kuvatus kaltaiset riippumatta siitä johdetaanko vedet Kymenvirtaan vai Rajalampeen menevään ojaan. Hulevesien määrä on vähäinen. Arviointi voitiin tehdä riittävällä tarkkuudella.

Pohjavesiarvioon liittyy vähän epävarmuustekijöitä, kun laitosalueen piha peitetään heikosti vettä läpäisevällä asfaltilla. Arviointi voitiin tehdä tarvittavalla tarkkuudella.

Tiedot laitosalueen ja sitä ympäröivän alueen luonnosta on selvitetty arviointiin tarvittavalla tarkkuudella.

Edellä esitetyt epävarmuustekijät eivät aiheuta muutoksia tehtyyn arviointiin tai estä hankkeen toteuttamista VE2 tai VE3 mukaisesti.

9. Hankkeen toteuttamiskelpoisuus

RAJAVUOREN HANKKEEN TOTEUTTAMISKELPOISUUTTA tarkastellaan luonnon ja ympäristön sekä yhteiskunnan näkökulmasta.

Luonnonympäristön ja luonnon monimuotoisuuden kannalta hanke on toteuttamiskelpoinen. Hankkeen luontovaikutukset ovat vähäiset. Vaikutukset eivät muuta nykytilannetta merkittävästi eikä hanke aiheuta ympäristön pilaantumista kuten edellisissä kappaleissa on todettu.

Hanke ei ole ristiriidassa Rajavuoren maankäyttösuunnitelmien kanssa. Hanke vaatii asemakaavan, joka ohjaa alueen käyttöä. Kaava, hankkeen tarvitsemat rakennus- ja ympäristöluvat sekä tämä arviointiselostus käyvät läpi kuulemis- ja lausuntomenettelyn. Tämä varmistaa, että ne, joihin hanke vaikuttaa, pystyvät vaikuttamaan hankkeen toteutukseen.

Hanke vähentää luonnonvarojen käyttöä tehostamalla materiaalien kierrätystä. Hanke tukee Suomen jätelainsäädännön ja valtakunnallisten sekä alueellisten jätesuunnitelmien tavoitteiden toteutumista.

Rainion ja Lakeasuon asukkaat ovat huolestuneita hankkeen toteutuksesta. Erityistä huolta asukkailta on liikenteestä ja sen aiheuttamista päästöistä, hankkeen vaikutuksista viihtyvyyteen ja asuntojen arvoon. Hankkeen vaikutuksia viihtyvyyteen voidaan vähentää kappaleessa 7 kuvatulla tavalla.

Hankkeen ilmapäästöt eivät ylitä Suomessa voimassa olevia raja-arvoja, ja melu-arvot eivät ylitä Rainion ja Lakeasuon asutusalueella. Melun lisääntyminen voi vaikuttaa virkistyskäyttöön äänimaiseman muuttumisen kautta. Rainion tai Lakeasuon alueen maisema ei muutu hankkeen vaikutuksesta, ja hankkeen vaikutukset vesistöihin ja niiden käyttöön ovat erittäin vähäiset.

Laitoksen aiheuttama melu ei ylitä asutusalueilla raja-arvoja.

Hanke voidaan toteuttaa vaihtoehtojen 2 tai 3 mukaisesti.

10. Ehdotus seurantaohjelmaksi

10.1 Seurannan ja ympäristön tilan tarkkailun tausta

LAITOKSEN PÄÄSTÖJEN ja vaikutusten seurannan tarkoituksena on systemaattisella ja säännöllisellä ympäristötietojen kokoamisella ja niiden analysoinnilla tunnistaa laitoksen aiheuttaman ympäristökuormituksen suuruus ja sen vaikutukset ympäristöön.

Tarkkailusta määrätään joko ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa (ympäristöluvassa) taikka hallintomenettelylain nojalla tehdyssä ympäristölupaan liittyvässä valituskelpoisessa päätöksessä. Ympäristönsuojelulain 46 §:ssä todetaan, että luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta, päästöjen, jätteiden ja jätehuollon, toiminnan vaikutusten sekä toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Toiminnanharjoittaja voidaan myös määrätä antamaan valvontaa varten tarpeellisia tietoja. Toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa esittämään lupaviranomaisen tai sen määräämän viranomaisen hyväksyttäväksi tarkkailusuunnitelma.

Laitoksen suorittama taikka järjestämä tarkkailu jaetaan käyttö- ja päästötarkkailuun sekä ympäristön tilan tarkkailuun. Laitoksen päästöjentarkkailuohjelmaan sisältyy päästöjen tarkkailu ja päästöihin vaikuttavien prosessien ja prosessimuuttujien tarkkailu (käyttötarkkailu). Laitosta on tarkkailtava hyväksytyn tarkkailusuunnitelman mukaista tarkkailuohjelmaa noudattaen. Suomessa päästöjen tarkkailu perustuu pääasiassa toiminnan harjoittajan tekemään tai teettämään (jaksottaiset ja kontrollimitaukset) päästöjen seurantaan (Ympäristöministeriö 2004).

10.2 Nykyinen tarkkailu

RAJAVUOREN LOPPUSIJOITUSALUEEN ympäristölupa sisältää veloitteen tarkkailla alueen pinta- ja pohjavesiä, suotovesiä, painumia ja kaatopaikkakaasuja sekä alueelle loppusijoitettavan jätteen laatua ja määrää. Lisäksi tasausaltaan tyhjentämisen ja suotovesien vaikutuksia Konniveteen tulee tarkkailla. Tarkkailu on tehty lupaehtojen mukaisesti ja raportit on toimitettu vuosittain ympäristöviranomaiselle.

Nykyisestä tarkkailusta saatavat tiedot riittävät kierrätyslaitoksen perustilaselvitykseen, joten uusia tarkkailuja ei tarvita. Tarvittaessa tarkkailua voidaan täydentää esimerkiksi ympäristön marjojen raskasmetallipitoisuuksien selvittämisellä ennen uusien toimintojen aloittamista.

10.3 Rajavuoren kierrätyslaitoksen ympäristöseuranta

SUUNNITELLUN KIERRÄTYSLAITOKSEN ympäristötarkkailu voidaan toteuttaa yhdessä tai osana loppusijoitusalueen tarkkailua. Yksityiskohtainen tarkkailuohjelma määritellään ympäristölupaprosessissa.

PINTA- JA POHJAVEDET

Hankeen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin seurataan kuten loppusijoitusalueen vaikutuksiakin. Loppusijoitusalueen tarkkailuohjelma on viimeksi päivitetty maaliskuussa 2007. Seuranta sisältää alueen pohjavesien tarkkailun kahdessa havaintopaikassa, jotka sijaitsevat alueen itä- ja eteläpuolella lähellä tulevaa kierrätyslaitosta. Pintavesiä tarkkaillaan Rajalammen suuntaan lähtevästä ojassa, Rajalammesta, Jokuenjoesta, alueelta etelään lähtevästä ojasta ja Konniveden Sulkavanlahdesta. Tasausaltaan vedenlaatua ja tasausaltaan vesien vaikutuksia Kymenvirtaan ja Konniveen seurataan säännöllisesti.

Tarkkailua on syytä täydentää kierrätyslaitoksen piha- ja varastoalueelta tulevien hulevesien laadun seurannalla.

Ympäristöseurannan tulokset raportoidaan ympäristöviranomaisen antaman päätöksen mukaisesti.

ILMAPÄÄSTÖT

Rajavuoren jätteen loppusijoitusalueen vaikutuksia lähialueeseen on seurattu bioindikaattoritutkimusten avulla (esim. Niskanen & Polojärvi 2002, Torri 2007). Tämä seuranta palvelee myös suunnitellun kierrätyslaitoksen vaikutusten seurantatarvetta eikä erillistä ilmapäästöjen tarkkailua tarvita.

11. Hankeen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja päätökset

11.1 Kaavojen muuttamisen ja laatimisen tarve

KAAVOITUSTILANNE on käsitelty kappaleessa 6.5.3. Rajavuoren hankealueella ei ole asemakaavaa. Alue kuuluu pääosin Konniveden rantayleiskaava-alueeseen. Nykyinen jätteiden loppusijoitusalue on merkitty kaavaan merkinnällä jätteenkäsittelyalue (EJ).

Alueella ei ole asemaakaavaa, jota yhteysviranomaisen ja Heinolan kaupunki ovat esittäneet laadittavaksi Rajavuoren hankealueelle, jotta hanke voidaan toteuttaa. Hankkeesta vastaava on jättänyt asemakaavoituspyynnön kaupungille

11.2 Rakennuslupa

HANKKEESEEN LIITTYVÄT RAKENNUKSET tarvitsevat maankäyttö- ja rakennuslain (119/2001) mukaisen rakennusluvan. Lupa haetaan Heinolan kaupungin rakennusviranomaiselta. Lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto.

11.3 Ympäristölupa

LAITOS TARVITSEE YMPÄRISTÖLUVAN. Hankkeeseen sovelletaan ympäristösuojeluasetuksen (169/2000) 6 §. Rajavuoren jätteen loppusijoitusalueelle on olemassa ympäristölupa, joka käsittää loppusijoitustoiminnan ja siihen kiinteästi liittyviä käsittelytoimintoja. Kierrätyslaitokselle tulee hakea ympäristölupa Hämeen ympäristökeskuksesta.

Ympäristölupa voidaan myöntää, kun ympäristövaikutusten arviointi on päättynyt. Ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on liitettävä lupahakemukseen.

12. Kirjallisuus

Ahola, T., Tulonen, A., Utriainen, H. 2007.

Kulttuuriympäristöjen Häme. Hämeen alueellinen kulttuuriympäristöohjelma 2007 – 2013.

Hämeen ympäristökeskuksen raportteja 04/2007. Hämeenlinna. 75 s.

Anttila-Huhtinen, M. 2003.

Heinolan alapuolisen vesialueen (Konnivesi 14.131) tila vuosina 1985 – 2002.

Pitkäaikaisraportti. Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n julkaisu no 108/2003.

EPA 2008. Preferred/Recommended models.

http://www.epa.gov/scram001/dispersion_prefrec.htm. Luettu 10/2008.

Geologian tutkimuskeskus 1995a.

Kuusakoski Oy:n Heinolan tuotantolaitosten teollisuuskaatopaikan ympäristön maaperätutkimus.

Geologian tutkimuskeskus, Väli-Suomen aluetoimisto. Maaperän kartoitus ja raaka-aineet.

Geologian tutkimuskeskus 1995b.

Aerogeofysikaaliseen aineistoon sekä digitaaliseen korkeusaineistoon perustuva

ruhetulkinta Kuusakoski Oy:n kaatopaikan ympäristössä (ktl. 3112 11 ja 3112 12).

Geologian tutkimuskeskus, Väli-Suomen aluetoimisto, Tietopalvelut/Kuvankäsittelylaboratorio.

Geologian tutkimuskeskus 1996.

Rajavuoren teollisuuskaatopaikan tasausaltaan vuodon selvittäminen.

Geologian tutkimuskeskus 1997.

Heinolan Rajavuoren kaatopaikka-alueen maatulvaluotaukset.

Geologian tutkimuskeskus, Väli-Suomen aluetoimisto. 4.12.1997.

Hirsjärvi, S. ja Hurme, H. 2000.

Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopaino, Helsinki.

Hovilainen, H-P. 2008. Kirjallinen tiedonanto. 10/2008.

Huhtinen, K., Lilja, R., Sokka, R., Salmenperä, H. & Rusten, S. 2007.

Valtakunnallinen jätehuoltosuunnitelma vuoteen 2016. Suomen ympäristö 16. Helsinki. 123 s

Hämeen ympäristökeskus. 2007. Jätehuollon seurantaraportti (1997–2001).

Hämeen alueellisen jätesuunnitelman tavoitteiden tarkistus. Hämeen ympäristökeskus.

Hämeenlinna. 41 s.

Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 2003. Kuusakoski Oy. Heinolan tehtaiden meluselvitys.

Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 2005. Kuusakoski Oy.

Rajavuoren teollisuuskaatopaikan laajennus. Perustilaselvityksen loppuraportti.

Moniste. 12 s + liitteet.

Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 2005. Kuusakoski Oy.

Rajavuoren kaatopaikka. Kaatopaikkakaasututkimukset ja päästölaskelma. Moniste. 7 s. + liitteet.

Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 2003. Kuusakoski Oy.

Heinolan tehtaiden meluselvitys.

Janssen, L.H.J.M., van Wakeren, J.H.A, van Duuren, H. & Elshout, A.J. 1988.

A Classification of NO Oxidation Rates in Power Plant Plumes Based on At-mospheric Conditions. Atmos. Environ. 22 43–53.

Järvinen, E., & Rantala, H. 2004. Kuusakoski Oy.

Leijuvan pölyn mittaust. Rajavuoren kaatopaikka, Heinola 20.9.–1.10.2004.
Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy, Hollola.

Kaasalainen, K. 2007. Ilmanlaatu Heinolassa vuonna 2006.

Lahden kaupunki, tekninen ja ympäristötoimiala. ISBN 978-951-849-612-3.
Lahden seudun ympäristöpalvelut, Lahti.

Kauppinen, T. ja Tähtinen, V. 2003.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi -käsikirja. Aiheita 8/2003.
Stakesin monistamo, Helsinki.

Kuusakoski Oy 2007. Kuusakoski Oy.

Myllyojan tehdasalueen, Vierumäen kaatopaikan ja Rajavuoren kaatopaikan velvoitetarkkailujen yhteenveto vuodelta 2006. Moniste. 20 s.

Niskanen, I. & Veijola, H. 1987. Kuusakoski Oy:n teollisuusjätekaatopaikan ympäristövaikutusalueen arviointi. Tutkimusraportti. Jyväskylän yliopisto, ympäristöntutkimuskeskus.

Niskanen, I. 1992.

Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kaatopaikalta ilmaan vapautuvien yhdisteiden vaikutukset kasvillisuuteen. Tutkimusraportti. Jyväskylän yliopisto, ympäristöntutkimuskeskus.

Niskanen, I. 1997.

Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kaatopaikalta ilmaan vapautuvien yhdisteiden vaikutukset kasvillisuuteen vuonna 1997. Tutkimusraportti. Jyväskylän yliopisto, ympäristöntutkimuskeskus.

Niskanen, I. & Polojärvi, K. 2002.

Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kaatopaikalta ilmaan vapautuvien aineiden vaikutukset kasvillisuuteen vuonna 2002. Tutkimusraportti 162/2002.
Jyväskylän yliopisto, ympäristöntutkimuskeskus, Jyväskylä.

Niskanen, I. 1998.

Raskasmetallien leviäminen Kuusakoski Oy:n Myllyojan tehtaassa ympäristössä syksyllä 1997.
Jyväskylän yliopisto, ympäristöntutkimuskeskus, Jyväskylä.

Oy AEM Ltd 1998. Kuusakoski Oy.

Ympäristövaikutusten arviointi. Kestokulutushyödykkeiden ja metallien kierrätyksessä jäljelle jäävien materiaalien loppusijoitusalue. Arviointiselostus. 12.6.1998.

Pietarila, H., Rantakrans, E., Pesonen, R., Rasila, T. 1997.

Heinolan ilmanlaatututkimus. Ilmatieteen laitos, ilmanlaatu, Helsinki 1997.

Prusila, J. 2005. Kuusakoski Oy.

Kalajoen kierrätystermiinali. Leijuvaan pölyn mittaus. Prosensor Oy, Kemi.

Scire, J.S., Strimaitis, D.G., & Yamartino, R.J. 2000.

A User's Guide for the CALPUFF Dispersion Model. Earth Tech, Inc., Concord.

Talja, A., Vepsä, A., Kurkela, J. & Halonen, M. 2008.

Rakennukseen siirtyvän liikennetärnin arviointi. ISBN 978-951-38-7197-0. VTT, Espoo.

Tiira, H. 2007.

Rajavuoren teollisuusjätteen loppusijoitusalueen täytön tason korottaminen. Maisemaselvitys. Ramboll Oy. 5 s. + liitteet.

Torri, K. 2007.

Kuusakoski Oy. Rajavuoren kaatopaikan bioindikaatiotutkimus 2007.

Kaatopaikalta ilmaan vapautuvien aineiden vaikutukset kasvillisuuteen. Ramboll Oy.

TRC 2008. ASG at TRC: Official CALPUFF

Web Site. <http://www.src.com/calpuff/calpuff1.htm>. Luettu 10/2008.

Törnqvist, J., & Talja, A. 2006.

Suositus liikennetärnin arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa.

ISBN 951-38-6602-5. VTT, Espoo.

Vauhkonen, M. 2007. Rajavuoren kaatopaikan suunnitellun laajennusalueen luontoselvitys.

Tmi Marko Vauhkonen, Heinola 10.6.2007. 3 s. + liitteet.

VTT 2008. Liikennevälineiden yksikköpäästöt. <http://lipasto.vtt.fi/yksikkopaastot/>.

Ympäristöministeriö 2003.

Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset. Opas 11. Helsinki. 127 s.

Ympäristöministeriö 2004.

Tarkkailutyöryhmä. Vaikutusjaoston raportti 10.9.2004. YM013:00/2002.

Ympäristötutkimus Oy Metsätähti 1998.

Kuusakoski Oy:n ehdotettujen kaatopaikka-alueiden luontovaikutusten arviointi.

Åkerberg, A. & Raunio, J. 2008.

Heinolan alueen vesistöjen vedenlaadun velvoitetarkkailututkimukset vuonna 2007.

Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n julkaisuja no 169/2008.

VIRALLISLÄHTEET

Vesilaki 19.5.1961/264.

Jätelaki 31.12.1993/1072

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista. 10.6.1994/468.

Metsälaki 12.12.1996/1093.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132.

Ympäristönsuojelulaki 4.2.2000/86.

Ympäristönsuojeluasetus 18.2.2000/169.

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 9.8.2001/711.

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista 23.6.2004/581.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä. 17.8.2006/ 713.

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 29.10.1992/993.

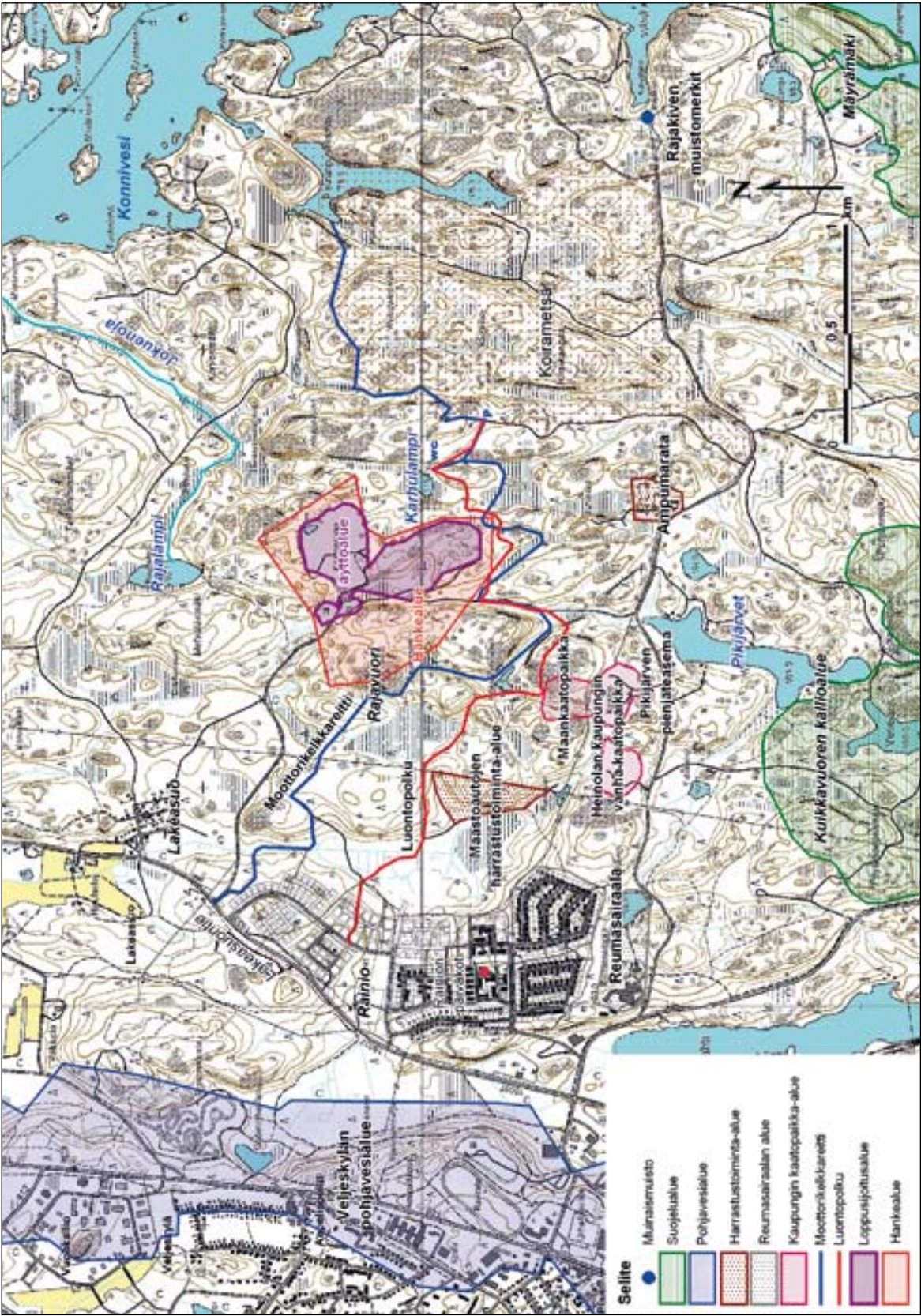
Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvosta 19.6.1996/480.

Kohti kierrätysyhteiskuntaa.

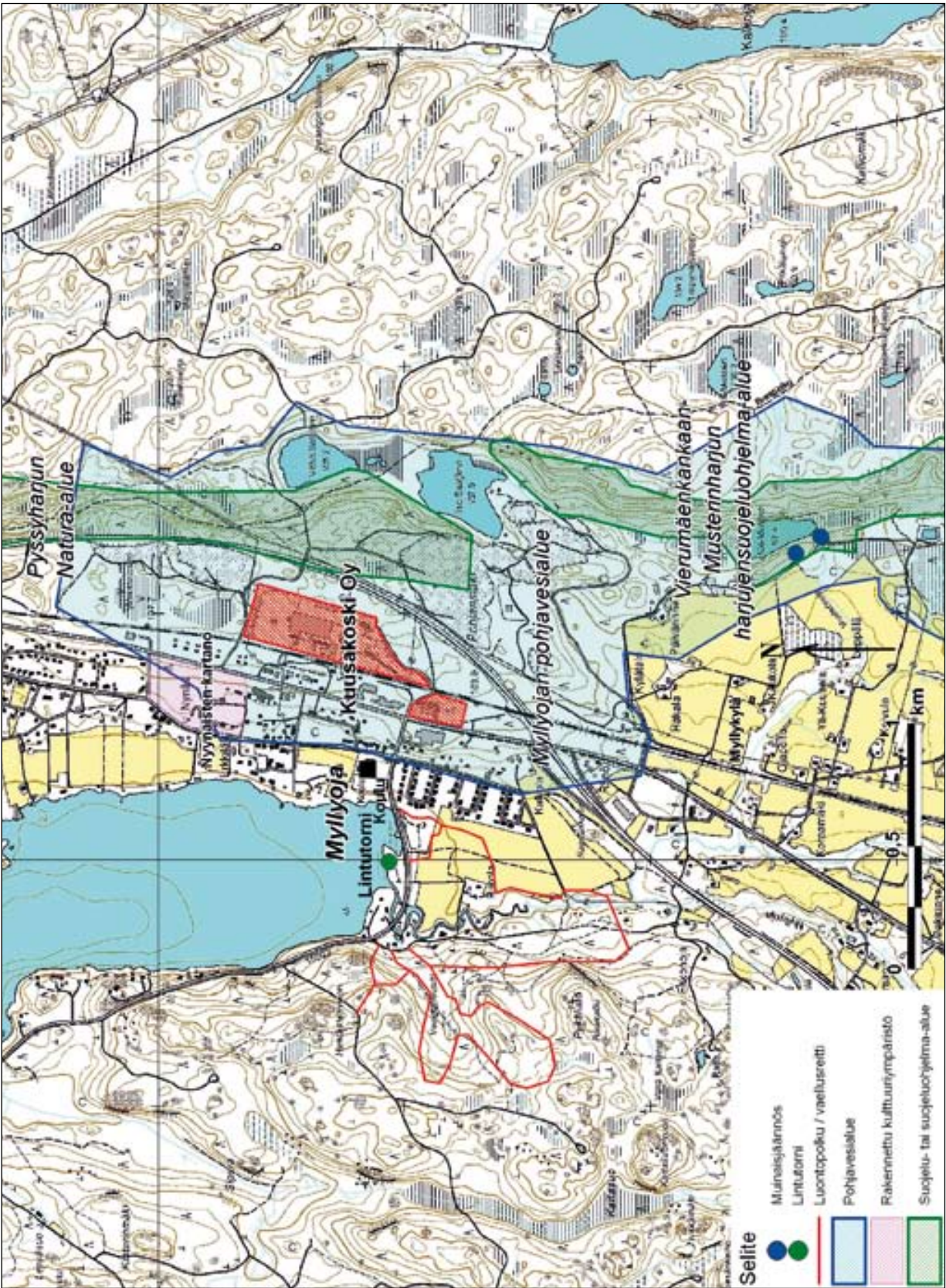
Valtioneuvoston hyväksymä valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016. 10.4.2008.

Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. Resurssien kestävä käytön edistäminen: jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskeva teemakohtainen strategia. Bryssel 21.12.2005. KOM(2005) 666.

Liite 1. Kartta Rajavuoren alueen toiminnoista

Liite 2. Kartta Myllyojan alueen toiminnoista

Liite 3.

Jyväskylän yliopisto
Ympäristöntutkimuskeskus

KYSELY KUUSAKOSKI OY:N RAJAVUOREN KIERRÄTYSLAITOSHANKKEESTA

Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus on tekemässä ympäristövaikutusten arviointia Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitoshankkeesta. Kuusakoski Oy suunnittelee kierrätyslaitoksen rakentamista Heinolan Rajavuoreen. Hankkeen tavoitteena on saada nykyisin loppusijoitettavan jätteen sisältämät raaka-aineet uudelleen hyötykäyttöön mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavalla tavalla. Kierrätyslaitoksen suunnitellulla sijoitusalueella Rajavuorella on jo käytössä oleva hyödyntämiskelvottoman jätteen loppusijoitusalue. Hanketta ja erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja on kuvattu erillisessä monisteessa.

Osa ympäristövaikutusten arviointia on sosiaalisten vaikutusten arviointi, jonka avulla selvitetään vaikutusalueiden asukkaiden ja yritysten suhtautumista hankkeeseen. Vaikutuksia tarkastellaan eri vaihtoehtojen osalta sekä Rajavuoren ympäristön että Myllyojan tehtaan ympäristön kannalta. Sosiaalisten vaikutusten arviointia varten kerätään aineistoa tällä postikyselyllä. Kysely on lähetetty ruokakunnille ja yrityksille Myllyojan tehtaiden sekä Rajavuoren ympäristössä. Olette yksi kyselyn saaneista ruokakunnista tai yrityksistä, ja vastauksenne on tutkimuksen kannalta erittäin tärkeä. Pyydämme teitä ystävällisesti vastaamaan kysymyksiimme ja palauttamaan lomakkeen takaisin viimeistään **kahden viikon kuluessa** oheisessa palautuskuoressa, jonka postimaksu on maksettu valmiiksi. Vastauksenne käsitellään luottamuksellisesti ja tulokset esitetään yhteenvedona, josta yksittäisiä vastaajia ei voi tunnistaa.

Kyselyä koskeviin tiedusteluihin vastaa Irene Huuskonen Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskuksesta (puh. (014) 260 3852).

Lisätietoa hankkeesta sekä ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta on saatavilla internetissä

Hämeen ympäristökeskuksen sivuilla osoitteessa

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=7706&lan=fi>

Ystävällisin terveisin

Irene Huuskonen

HUOM. Jos haluatte osallistua kyselyyn liittyvään arvontaan, jossa lahjana on 500 euron lahjakortti Heinolan Rautiaan, täyttäkää oheinen arvontalipuke ja lähettäkää se täytetyn tiedustelulomakkeen mukana meille.

Osa I Taustatiedot

Aluksi pyydämme teitä täyttämään asuin- tai ruokakuntaanne koskevat tiedot. Tiedot ovat luottamuksellisia, eikä niitä luovuteta ulkopuolisille. Ympyröikää teille sopiva vastausvaihtoehto.

A. Mikä on sidoksenne alueeseen?

- 1 Vakituinen asukas
- 2 Loma-asukas
- 3 Yrittäjä
- 4 Muu, mikä? _____

Mikäli sidoksenne alueeseen on yrittäjä, vastatkaa vain osion I kysymyksiin B-E ja osion II kysymyksiin.

B. Missä kaupunginosassa tai kylässä asutte tai toimitte?

- 1 Lakeasuo
- 2 Rainio
- 3 Konniveden ranta
- 4 Myllyoja
- 5 Muu, mikä? _____

C. Kuinka pitkään olette asunut tai toiminut yrittäjänä alueella? _____ vuotta

D. Vastaajan sukupuoli

- 1 Nainen
- 2 Mies

E. Vastaajan ikä: _____ vuotta

F. Ruokakuntanne henkilölukumäärä: _____ henkilöä

G. Jos ruokakuntaanne kuuluu alle 18-vuotiaita lapsia, lasten lukumäärä: _____

Lapsista alle kouluikäisiä: _____ lasta ja kouluikäisiä: _____ lasta

H. Millainen on asumismuotonne?

- 1 Kerrostalo
- 2 Rivitalo
- 3 Omakotitalo
- 4 Loma-asunto
- 5 Muu, mikä? _____

I. Asutteko vuokralla vai omistatteko asuntonne?

- 1 Omistan
- 2 Vuokralla

J. Millaista on pääasiallinen toimintanne?

- 1 Eläkeläinen
- 2 Opiskelija tai varusmies
- 3 Työtön tai lomautettu
- 4 Maatalousyrittäjä
- 5 Muu yrittäjä
- 6 Toimihenkilö
- 7 Työntekijä
- 8 Kotitaloutta hoitava henkilö

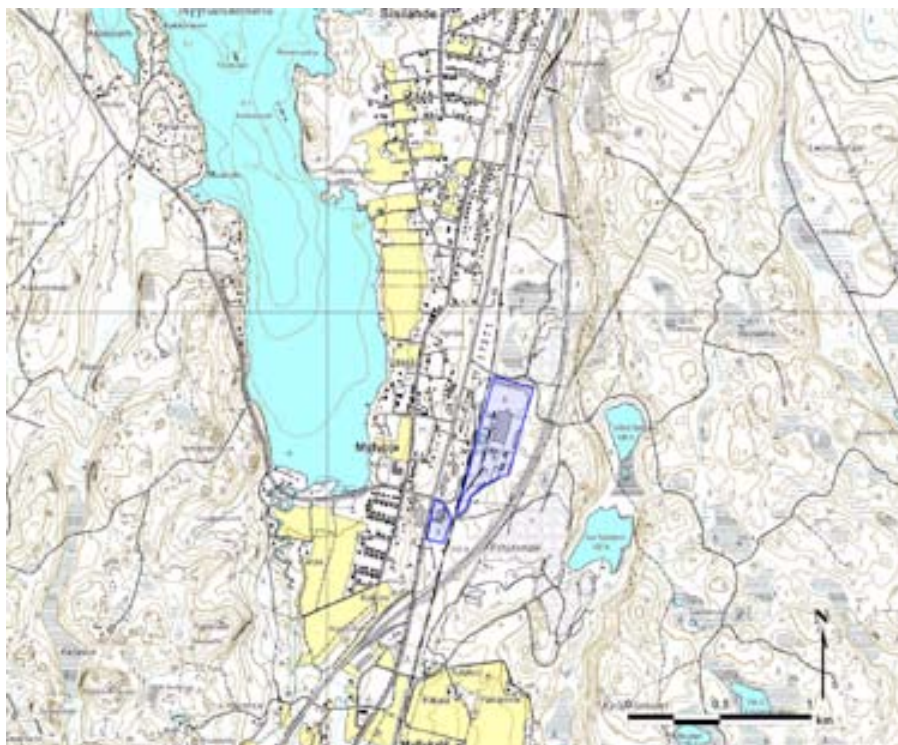
K. Numeroikaa tärkeysjärjestykseen *vähintään* viisi tärkeintä seikkaa, joiden vuoksi olette muuttanut alueelle, jolla nykyisin asutte:

- ☐ Luonnonläheisyys
- ☐ Rauhallisuus
- ☐ Hiljaisuus
- ☐ Palveluiden saatavuus
- ☐ Koulun tai päiväkodin läheisyys
- ☐ Työpaikan läheisyys
- ☐ Hyvät ulkoilumaastot
- ☐ Hyvät liikenneyhteydet
- ☐ Turvallisuus
- ☐ Lapsiystävällisyys
- ☐ Asuntojen hintataso
- ☐ Tonttien tai asuntojen saatavuus
- ☐ Tuttu alue
- ☐ Muu, mikä? _____

L. Mitä harrastatte tai miten käytätte vapaa-aikaanne? Ympyröikää sopivat vaihtoehdot.

- 1 Lenkkeily
- 2 Marjastus tai sienestys
- 3 Metsästys
- 4 Kalastus
- 5 Sisätiloissa tapahtuva liikunta
- 6 Muu urheilu
- 7 Puutarhanhoito
- 8 Koiran kanssa ulkoilu
- 9 Kulttuuriharrastukset, esim. musiikki tai teatteri
- 10 Lukeminen, television katselu tai radion kuuntelu
- 11 Autoilu, moottoripyöräily tai vastaava
- 12 Muu, mikä? _____

M. Merkitkää karttoihin sivulla 4 ne alueet, jotka ovat lähialueilla liikkumisenne – ulkoilun, lasten kuljettamisen, työmatkojen tai vastaavan – kannalta tärkeitä. Voitte halutessanne kuvailla liikkumistanne kartan kuvaamalla alueella vapaasti kyselyn viimeisellä sivulla.

Kartta Myllyojan alueesta. Voitte merkitä karttaan teille tärkeitä paikkoja ja teidän liikkumisenne kannalta merkityksellisiä teitä ja alueita.

Kartta Rajavuoren, Rainion ja Lakeasuon alueesta. Voitte merkitä karttaan teille tärkeitä paikkoja ja liikkumisenne kannalta merkityksellisiä teitä ja alueita.

Osa II Hankkeen vaikutukset eri toteutusvaihtoehdoissa.

Hankevaihtoehdot, joita tarkastellaan, on kuvattu erillisessä monisteessa.

1. Alla olevassa taulukossa on hanketta ja sen vaikutuksia koskevia ominaisuuksia. Tarkasteltavia vaihtoehtoja on kolme kappaletta. Ne ovat erilaisia, ja löydätte niistä tietoa monisteesta. Ympyröikää alla olevaan taulukkoon arvioitanne tai mielipidettänne vastaava numero. Tarkastelkaa vaihtoehtoja ja niiden mahdollisia vaikutuksia oman asuinalueenne tai yrityksenne sijainnin kannalta.

Nimetkää numeroimalla tärkeysjärjestykseen alla olevista vaihtoehdoista vähintään viisi (5) tärkeintä vaikutusta siten, että numeron 1 saa hankkeesta mielestänne tärkein/merkittävin koituva vaikutus, numeron 2 toiseksi tärkein jne.

- 1 = Myönteinen vaikutus**
2 = Ei olennaista vaikutusta
3 = Kielteinen vaikutus
4 = En osaa sanoa

Väite	1-vaihtoehto (0-vaihtoehto)	2-vaihtoehto	3-vaihtoehto	Vaikutusten tärkeysjärjestys
Asuntojen/tonttimaan arvo	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Yritysten toimintaedellytykset	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Onnettomuusriskit	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Alueen imago	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Turvallisuus	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutukset paikallistalouteen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutukset luonnonvarojen käyttöön	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Loppusijoitettavan jätteen määrän vähentyminen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Työllisyysvaikutukset	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Terveysvaikutukset	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutus jätteiden kierrättämiseen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutus ilmastomuutokseen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Alueen viihtyvyys	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Maisema	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Ilmanlaatu	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Melu	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Liikenneturvallisuus	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Luontovaikutukset	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Maaperävaikutukset	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Roskaantuminen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Tuhoeläimet	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutukset marjastukseen ja sienestykseen	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Vaikutukset virkistyskäyttöön	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Liikenneuhkat	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	
Muu vaikutus, mikä?	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	

2. Myllyojan ja Rajavuoren alueiden nykytilat. Millaisia vaikutuksia Myllyojan ja Rajavuoren alueilla **nykyisin** olevalla toiminnalla mielestänne on? Ympyröikää arviotanne tai mielipidettänne vastaava numero. Mikäli ette tunne toisen alueen oloja tarpeeksi hyvin voidaksenne kirjoittaa mielipiteenne väittämistä molempien alueiden osalta, voitte vastata väittämään vain oman asuinalueenne osalta.

1 = Täysin eri mieltä
2 = Jokseenkin eri mieltä
3 = Jokseenkin samaa mieltä
4 = Täysin samaa mieltä

Väite	Myllyojan toiminta-alue				Rajavuoren toiminta-alue			
Toiminnan työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Nykyisin olevalla toiminnalla ei ole kannaltani merkittävää vaikutusta.	1	2	3	4	1	2	3	4
Toiminta on lisännyt liikenneonnettomuusriskejä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Toiminta-alueelta kuuluva melu on häiritsevää.	1	2	3	4	1	2	3	4
Alueella oleva toiminta on huonontanut ilmanlaatua.	1	2	3	4	1	2	3	4
Alueella oleva toiminta on heikentänyt vedenlaatua.	1	2	3	4	1	2	3	4
Alueella oleva toiminta aiheuttaa hajuhaittoja.	1	2	3	4	1	2	3	4
Alueella oleva toiminta kaventaa ulkoilumahdollisuuksia.	1	2	3	4	1	2	3	4
Alueella nykyisin olevan toiminnan vaikutukset ovat vähentyneet.	1	2	3	4	1	2	3	4
Alueella oleva toiminta säästää luonnonvaroja	1	2	3	4	1	2	3	4
Toiminta lisää hyötykäyttöosaamista	1	2	3	4	1	2	3	4
Toiminta sopii Heinolan kestävän kehityksen imagoon	1	2	3	4	1	2	3	4
Toiminta on kestävän kehityksen mukaista	1	2	3	4	1	2	3	4

3. Laittakaa hankkeen toteuttamisvaihtoehdot (1, 2 ja 3) järjestykseen sillä perusteella, minkä vaihtoehdon toivoisitte toteutuvan. Voitte myös perustella vastauksenne.

4. Jos hanke toteutetaan vaihtoehto 2:n tai 3:n mukaan, miten hankkeesta koituvia vaikutuksia voitaisiin mielestänne vähentää?

5. Mistä olette saaneet tietoa hankkeesta? Mitkä tiedotusvälineet ovat olleet teille tärkeitä tietolähteitä. Laittakaa tiedotusvälineet tärkeysjärjestykseen (1 = tärkein, 2 = toiseksi tärkein, jne.) sarakkeeseen ”tärkeysjärjestys”.

Tiedotusväline	Tärkeysjärjestys
Radio	
Televisio	
Etelä-Suomen Sanomat	
Itä-Häme -sanomalehti	
Muu sanomalehti, mikä	
Ympäristöntutkimuskeskuksen internetsivut	
Kuusakoski Oy:n internetsivut	
Hämeen ympäristökeskuksen internet-sivut	
Tuttavat ja naapurit	
Tiedotustilaisuus	

6. Miten hankkeen tiedotus on onnistunut? Miten tiedotusta voitaisiin parantaa?

7. Mitä muuta haluaisitte sanoa hankkeeseen liittyen?

8. Alla olevassa taulukossa on hanketta ja sen vaikutuksia koskevia väittämiä. Väittämät koskevat hankkeen toteuttamista vaihtoehdon 2 tai 3 mukaisesti. Rengastakaa mielipidettänne kuvaava numero. Vaihtoehtojen kuvaukset löydätte erillisestä monisteesta.

1 = Täysin eri mieltä
2 = Jokseenkin eri mieltä
3 = Jokseenkin samaa mieltä
4 = Täysin samaa mieltä

Väite	2-vaihtoehto				3-vaihtoehto			
Hanke parantaa työllisyyttä Heinolassa.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke vahvistaa Heinolan kierrätysosaamista.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke on tarpeellinen.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hankkeella ei ole vaikutusta asuinalueeseen.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke hyödyttää Myllyojan alueella asuvia	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke hyödyttää Lakeasun ja Rainion alueella asuvia	1	2	3	4	1	2	3	4
Jätteitä tuodaan Heinolaan ympäri maapallon	1	2	3	4	1	2	3	4
Hankkeen toteuttaminen vaatii uusia liikennejärjestelyjä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke lisää ruuhkia alueella.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke lisää liikennemääriä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hankkeella ei ole vaikutusta päivittäiseen liikkumiseen.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke kaventaa ulkoilumahdollisuuksia.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke vaikeuttaa luonnossa liikkumista.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke lisää asuinalueen ihmisten yhteenkuuluvuuden tunnetta.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke alentaa alueen asuntojen arvoa.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke lisää onnettomuusriskejä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke aiheuttaa terveysriskejä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke aiheuttaa vesien pilaantumista.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke ei pilaa maisemakuvan.	1	2	3	4	1	2	3	4
Olen huolissani melun lisääntymisestä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Olen huolissani toiminnan aiheuttamista onnettomuusriskeistä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Olen huolissani ilmapäästöjen lisääntymisestä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Olen huolissani hajupäästöjen lisääntymisestä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Olen huolissani pölypäästöjen lisääntymisestä.	1	2	3	4	1	2	3	4
Olen huolissani hankkeen vaikutuksista lähivesistöjen vedenlaatuun.	1	2	3	4	1	2	3	4
En uskalla marjastaa tai sienestää lähialueeni metsissä.	1	2	3	4	1	2	3	4
En uskalla käyttää kasvimaani tai puutarhani tuotteita.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hankkeen toteuttaminen houkuttelee alueelle lisää teollisuutta.	1	2	3	4	1	2	3	4
Harkitsen muuttavani pois nykyiseltä asuinalueeltani vaihtoehdon toteutuessa.	1	2	3	4	1	2	3	4
Hanke lisää kierrätyksen osaamista Heinolassa.	1	2	3	4	1	2	3	4

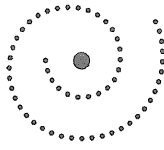
Kiitos vastauksistanne!

Liite 4. Haastattelurunko

Teemat ovat viitteellisiä; aiheita käsiteltiin siinä järjestyksessä kuin ne tulivat haastatteluissa puheeksi. Runkoa muokattiin sen mukaan, oliko haastateltavana esim. asukas, viranomainen tai luottamushenkilö.

- Kanta hankkeeseen. Mitä mieltä yleisesti olette hankkeesta?
- Onko Rajavuori sopiva paikka suunnitelluille toiminnoille? Miksi?
- Millaisia vaikutuksia hankkeella voi olla lähiseudun asukkaisiin? Mitkä vaikutukset ovat merkittävimpiä? Mitkä ovat Rainion-Lakeasuon asukkaiden joukossa herkimpiä väestöryhmiä, eli keihin vaikutukset kohdentuisivat voimakkaimmin? Millaisia vaikutuksia hankkeella on koko Heinolan kannalta?
- (asukkaat) Millainen on henkilökohtainen suhteenne asuinalueeseen ja Rajavuoren alueeseen? Minkä vuoksi muutitte sinne?
- (asukkaat) Onko Rajavuoren olemassa olevalla kaatopaikalla vaikutuksia arkielämään? Jos, niin millaisia?
- Millainen on Rajavuoren alueen virkistyskäyttömerkitys paikallisesti Rainion-Lakeasuon asukkaille ja laajemmin koko Heinolan asukkaille?
- Millaisia vaikutuksia hankkeella voi olla yhdyskuntarakenteen kehittymisen kannalta? Ohjaako hanke sitä?
- Millaiset vaikutukset Myllyojan tehtaiden toiminnalla on ollut ympäristöön ja lähiasukkaisiin?
- Millaiset taloudelliset vaikutukset hankkeella on koko Heinolan kannalta ja Rajavuoren lähialueiden kannalta (esim. vaikutukset kiinteistöjen arvoon)?
- Muuta mainittavaa?

Liite 5.

HÄMEEN
YMPÄRISTÖKESKUS

19.5.2008

HAM-2008-R-2-531
JOT/46A/2008

Kuusakoski Oy
Heinolan tehtaat
PL 96
18101 Heinola

Heinolan Rajavuoren kierrätyslaitos

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kuusakoski Oy on toimittanut 26.2.2008 Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman) Rajavuoren kierrätyslaitoksen rakentamisesta Heinolaan. YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan Kuusakoski Oy:n konsulttina Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus. Hämeen ympäristökeskus toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Kuusakoski Oy, Heinolan tehtaat, PL 96, Kuusakoskentie5, 18101 Heinola

Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus, PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto

Hämeen ympäristökeskus, Lahden toimipaikka, PL 29, 15141 Lahti.

Hanketiedot

Kierrätyslaitoksen raaka-aineita ovat kierrätysmetallit, käytöstä poistetut ajoneuvot renkaineen, esikäsitellyt sähkö- ja elektroniikkalaitteet, rakennusjäte, puu, paperi, pahvi, muovi, murskauslaitosten kevyt jae ja ei-rautametallijae sekä pilaantuneet maat. Kierrätyslaitoksen suunniteltuja toimintoja ovat vastaanotto, välivarastointi, lajittelu ja materiaalin siirrot, käytöstä poistettujen ajoneuvojen esikäsitely, murskauslaitos, muovien ja metallien erottelulaitos, rakennusjätteen ja betonin käsittelylaitos, puun, paperin, pahvin ja muovin käsittelylaitos, renkaiden ja kumin käsittelylaitos, lajitellun ja erilliskerätyn puun haketus- ja pelletöintilaitos, pilaantuneiden maiden, erotusprosessien hienoineksen, suodatinpölyjen ja sakkojen käsittelylaitos ja orgaanisen, muovi- ja

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

4 370 €

- Birger Jaarlin katu 13 • PL 131, 13101 Hämeenlinna • www.ymparisto.fi/ham
- Birger Jaarlin katu 13 • PB 131, FI-13101 Tavastehus, Finland • www.miljo.fi/ham
- Kauppakatu 11 C • PL 29, 15141 Lahti • www.ymparisto.fi/ham
- Kauppakatu 11 C • PB 29, FI-15141 Lahti, Finland • www.miljo.fi/ham

kumipitoisen materiaalin pyrolysointilaitos. Käsittelylaitoksen päätuotteita ovat tuotteistetut kierrätysmateriaalit, erilaiset muovi- ja kumijakeet, puuhake ja –pelletit, kierrätyspolttoaine, pyrolyysiöljy ja –kaasu sekä erilaiset mineraaliset ja kivirakennearaaineet.

Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

- 1) Toiminnot pysyvät entisellään Rajavuorella ja Heinolan tehtailla (0-vaihtoehto).
- 2) Rajavuoreen sijoitetaan uusia toimintoja ja Heinolan tehtailla siirtyy rakennusjätteen käsittely Rajavuoreen.
- 3) Rajavuoreen sijoitetaan uusia toimintoja ja Heinolan tehtailla siirtyy murskauslaitos, ajoneuvojen esikäsittely ja rakennusjätteen käsittely Rajavuoreen.

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11-kohdan perusteella.

YVA-menettely alkoi, kun hankkeesta vastaava Kuusakoski Oy toimitti YVA-ohjelman yhteysviranomaisena toimivalle Hämeen ympäristökeskukselle. YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja toimitti sen nähtävälle. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot.

Saatuaan mielipiteet ja lausunnot ympäristökeskus antaa YVA-ohjelmasta ja sen tarkistustarpeista lausunnon hankkeesta vastaavalle. Hankkeesta vastaava tekee tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokoaa tiedot YVA-selostukseksi. Tässä hankkeessa sen on arvioitu valmistuvan tämän vuoden syyskuussa. YVA-selostuksesta pyydetään lausunnot ja mielipiteet ja pidetään yleisötilaisuus vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Ympäristökeskus antaa lopuksi lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomais ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tämä koskee paitsi hankkeen ympäristölupaa myös muita sen toteuttamisen edellyttämiä lupia. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Yhteysviranomaisen tehtävänä on sovittaa yhteen arviointimenettelyä muiden lakien mukaisten menettelyiden kanssa yhteistyössä asianomaisten viranomaisten kanssa. Yhteysviranomaisen, asianomaisten kunnan ja hankkeesta vastaavan on oltava riittävässä yhteistyössä hankkeen arviointimenettelyn ja kaavoituksen yhteensovittamiseksi. Yhteysviranomaisella on huolehtii siitä, että YVA-laissa ja muussa lainsäädännössä edellytetyt selvitykset sovitetaan

mahdollisuuksien mukaan yhteen. Kierrätyslaitoksen perustamisen edellyttämät maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset menettelyt ja muu yhteistyön tarve maankäytön suunnittelussa ja selvityksissä on tuotu esiin jäljempänä yhteysviranomaisen lausunnossa.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

YVA-ohjelman nähtävillä olosta kuulutettiin Itä-Häme-lehdessä 1.3.2008. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä Heinolan kaupungintalossa 4.3.-2.5.2008. YVA-ohjelma oli nähtävillä myös Heinolan kirjastossa. Kuulutus oli sähköisesti Hämeen ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham > Ajankohtaista > Kuulutukset. YVA-ohjelma on sähköisesti ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet. Hankkeesta ja YVA-ohjelmasta pidettiin yleisötilaisuus 4.3.2008.

YVA-ohjelmasta pyydettiin lausunnot Heinolan kaupunginhallitukselta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Hämeen tiepiiriltä ja Päijät-Hämeen liitolta.

Yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Etelä-Suomen lääninhallitus toteaa lausunnossaan, että pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia selvitetessä on tarpeen kartoittaa vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevat yleiset uimarannat ja hankkeen vaikutukset uimaveden laatuun. YVA-ohjelmassa kerrotaan olevan todennäköistä, että laitoksella ei ole pohjavesivaikutuksia. Lääninhallitus pitää kuitenkin tarpeellisenä sitä, että selvitetään vaikutusalueella käytössä olevat talousvesikaivot ja hankkeen vaikutukset niiden veden laatuun ja riittävyyteen. Uimarantojen ja talousveden laatuvaatimuksista on sosiaali- ja terveysministeriön päätökset ja asetukset. On hyvä, että rakentamisen aikaisista vaikutuksista tarkastellaan työkonien ja rakentamisen aiheuttamaa melua, pölyä ja liikennettä sekä näiden ajoittumista. Lisäksi tulisi tarkastella rakentamisen vaikutuksia talousvetenä käytettävään veteen ja käytössä olevien talousvesikaivojen veden laatuun ja riittävyyteen. YVAssa pitää selvittää hankkeen aiheuttama liikennemäärän lisäys tiiviimmän asutuksen läheisyydessä ja siitä aiheutuvat haitat. On myös kiinnitettävä huomiota liikenneturvallisuuteen. Toiminnan ilmapäästöjen terveyshaittoja on arvioitava alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset voivat altistua epäpuhtauksille. Ilman epäpuhtauksien raja-arvot terveyshaittojen ehkäisemiseksi ovat ympäristöministeriön asetuksessa (711/2001). Ne on ilmaistu yksiköllä $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Lääninhallitus pitää tärkeänä, että arvioinnin tulokset ilmaistaan samassa yksikössä, jotta terveysvaikutuksia voidaan arvioida. Vaikutusalueen kuntien terveydensuojeluviranomaisten on tärkeää olla mukana arviointinnettelyssä, koska heillä on paikallinen asiantuntemus häiriintyvien kohteiden ja vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä oloista. Sosiaalisia vaikutuksia arvioitaessa on tärkeää kuulla erityisesti paikallisia sosiaalihuollon asiantuntijoita.

Heinolan kaupunki antaa ympäristölautakunnan ja teknisen lautakunnan lausuntojen mukaisen lausunnon ja yhtyy terveyslautakunnan lausuntoon. Kaupunginhallitus antaa ympäristölautakunnan tehtäväksi pohjavesitutkimuksen sekä toivoo selvitetäväksi myös muita vaihtoehtoja kuin Rajavuoren. Ympäristölautakunnan lausunnon tiivistelmä on erikseen seuraavassa kappaleessa. Teknisen lautakunnan lausunnossa todetaan, että vahvistetussa maakuntakaa-

vassa Rajavuoren alue on merkitty jätteenkäsittelyalueeksi. Konnivesi I ja II rantaosayleiskaava on lainvoimainen Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelyalueella Rajavuorella. Kuusakoski Oy on ostanut kaupungilta lisämaata 15,21 ha 30.11.2007. Lisämaa on osayleiskaavaan merkityn EJ jätteenkäsittelyalueen ulkopuolella. Kuusakoski Oy:n omistama alue Rajavuorella on noin 59 ha. YVA-ohjelmassa on hyvä selvittää vielä teollista toimintaa palvelevien rakennusten ja laitteiden tilantarve rakennusoikeuden määrittämiseksi. Rajavuoreen näyttäisi tulevan maksimissaan Myllyojan tehdasta vastaava käsittelylaitos. Alueelle on laadittava asemakaava, joka edellyttää laadittujen perusselvitysten päivittämistä ja lisäselvitysten tekemistä sekä niiden arvioimista. Mahdollisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota jo arvioinnin aikana ja etsiä taloudellisia ja teknisesti toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. Toiminnan aloittaminen edellyttää asemakaavan laatimista, rakennus- ja ympäristölupaa. YVAn yhteydessä tulee selvittää myös liikenteen määrän lisääntyminen ja sen vaikutukset lähiympäristöön. Terveyslautakunta toteaa, että suunniteltu kierrätyslaitos on kooltaan merkittävä. Suurimmaksi ongelmaksi uudelle laitokselle voidaan katsoa raskaan liikenteen valtava lisääntyminen. YVAssa onkin kiinnitettävä erityistä huomiota uusiin liikennejärjestelyihin, joilla kevyt- ja muu liikenne voidaan eriyttää turvallisesti. Myös liikennevirtojen uudelleen ohjautumiseksi on esitettävä vaihtoehtoja niin, että Rainion asuinalueen turvallisuus ei vaarannu. Laitoksen suunnittelussa on otettava huomioon Rainion asuinalueen läheisyys. Sen prosessit on suunniteltava niin, että melun, pölyn ja muiden päästöjen rajat alittavat vahvistetut normit. Rajavuoreen suunniteltu suuri kierrätyslaitos ei ole liikenteellisesti ja kaupunkirakennemuotoon ottaen parhaassa mahdollisessa paikassa. Laitos olisi sijoitettava alueelle, jossa se olisi liikenteellisesti helpommin hallittavissa, esim. nykyisten valtaväylien läheisyyteen kaavoitettaville teollisuusalueille. Lautakunta esittää, että selvitykseen lisätään tällainen vaihtoehto. Kaupunginhallituksen lausunnon liitteenä oli Itä-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ry:n, Launo Tuuran ja Hannu Ekmanin kirjeet.

Heinolan kaupungin ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että suunniteltu uusi kierrätyslaitos on kapasiteetiltaan merkittävä. Rajavuoreen tulisi maksimissaan kapasiteetiltaan Myllyojan tehdasta vastaava käsittelylaitos. Myllyojan tehdasalue on osin kaavoitettu, osin kaavoittamaton. Alueella on viireillä kaavamuutos, jossa koko alue on tarkoitettu jätteen jatkokäsittely- ja jalostustoimintojen alueeksi. Rajavuoren alue kuuluu Konniveden rantaosayleiskaavaan, josta on valittu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Nykyinen Rajavuoren teollisuuskaatopaikka-alue on merkitty kaavaan merkinnällä jätteenkäsittelyalue(EJ), mutta hankealue on tätä jonkin verran suurempi. Alueelle tulee tehdä kaavamuutos, jos laajempi alue halutaan ko. toiminnolle. Rajavuorella ei tällä hetkellä ole laitosmaista jätteenkäsittelyä, vaan lähinnä jätteen sijoittamista kaatopaikalle. Konniveden rantaosayleiskaavaa laadittaessa ei pohdittu teolliseen toimintaan rinnastettavan laitoksen jätteenkäsittelyn sijoittamista Rajavuoreen, vaan lähinnä haluttiin varmistaa kaatopaikkatoiminnalle oikea kaavamerkintä ja suoja-alue asutukseen nähden. Lautakunta katsoo, että maankäytön suunnittelun tulee ensisijaisesti ohjata toimintojen sijoittamista. Maankäytön suunnittelu tulee tehdä yhdyskuntataloudellisesti järkevästi siten, että teolliset toiminnot sijoitetaan suunnitelmallisesti hyvien liikenneyhteyksien varrella riittävän kauas asumiseen ja virkistykseen varatuista alueista. Heinolan kaupunki ei lautakunnan näkemyksien mukaan osoittanut Rajavuoreen teolliseen toimintaan verrattavalle kierrätyslaitokselle tarkoitettua

aluetta. Suunnittelun laajan kierrätyslaitoksen sijoittaminen Rajavuoreen tuo alueelle uutta toimintaa ilman riittävää maankäytön suunnittelua ja siten myös hajauttaa yhdyskuntarakennetta. Lautakunta esittää, että arvioinnissa tulee tarkastella myös sellaista vaihtoehtoa, jossa uudet toiminnot sijoitetaan Heinolan alueella sellaiseen kohteeseen, joka maankäytön suunnittelussa on jo varattu teolliseen toimintaan tai joka maankäytön suunnittelun kannalta siihen sopii sijaintinsa ja liikenneyhteyksiensä puolesta. Tarkasteltavia vaihtoehtoja voisivat olla esim. nykyisen Myllyojan tehdasalueen laajentaminen pohjoiseen tai Vierumäen osayleiskaavaehdotuksen T-alueet valtatie 4 varrella. Mahdolliset ympäristövaikutukset on YVA-ohjelmassa tunnistettu, mutta arvioinnin sisällön riittävyttä on vaikea arvioida, sillä arviointimenetelmiä on kuvattu osin melko niukasti. Lautakunta pitää tärkeänä erityisesti liikenteen vaikutusten selvittämistä. Rajavuoren kohteeseen liikenne ohjautuu osin kaupungin katuverkon kautta. Lakeasuontie koetaan jo nyt turvattomaksi erityisesti kevyenliikenteen väylän puuttumisen vuoksi. Tarkastelussa tulee pohtia mahdollisuuksia rakentaa Rajavuoren kohteeseen johtavia täysin uusia väyliä esim. Sukurantien ja Hevosvuorentien välille Heinolanharjun yli tai Lakeasuontieltä Kouvolantielle jo aiemmin suunnitellun väylän mukaisesti. Myös näiden vaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulee tutkia. Vaikutukset ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen ovat keskeisellä sijalla. Lautakunta pitää tärkeänä, että hankkeen vaikutusalueella asuville varataan riittävät vaikutusmahdollisuudet arvioinnin aikana. Haitallisiin ympäristövaikutuksiin tulee etsiä taloudellisesti ja teknisesti toteuttamiskelpoisia ratkaisuja aktiivisesti jo arvioinnin aikana.

Hämeen tiepiiri katsoo, että YVA-ohjelmassa on selvittettävä tarkemmin vaikutusalueen nykytilaa liikenteen ja tienpidon näkökulmasta. YVA-selostuksessa tulee esittää vaikutusalueen liikennemäärätiedot, keskimääräinen vuorokausiliikenne, sen vaihtelu ja raskaan liikenteen määrät ja osuudet. Maanteiden ja liittymien toimivuus on arvioitava, samoin Lakeasuontien kunto yleispiirteisesti. Tiepiirin näkemyksen mukaan hankkeen vaikutuksia liikenteeseen ja tienpitoon arvioitaessa on selvittettävä laitoksen raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetusten määrät, kuljetusten ajallinen vaihtelu ja jakautuminen tiestölle. Reitit ja kuljetusmäärät myös Myllyojan tehtaan ja Rajavuoren välillä on selvittettävä. Liikenteen määriin on sisällytettävä myös laitoksen henkilökunnan työmatkaliikenne. Hankkeen vaikutusalueeseen kuuluu myös Heinolan keskusta. Liikenneturvallisuusvaikutuksissa on erityisesti otettava huomioon kevyen liikenteen turvallisuus. Liikennevaikutusarvion tuloksena on esitettävä mahdollisesti hankkeen vuoksi tarvittavat teiden tai liittymien parantamistarpeet.

Päijät-Hämeen liitto toteaa, että suunniteltu toiminta toteuttaa vahvistettua maakuntakaavaa.

Jenni Ahvenainen on asunut koko ikänsä Lakeasuolla Rajavuoren naapurissa. Kaatopaikka on aiheuttanut kyläläisille toisinaan meluhaittaa. Lisäksi aamusta iltaan kylän läpi Pietarniementieltä Rajavuoreen kulki maa-ainesten kuljetuksia. Tämä soraralli on nyt saatu loppumaan, kun maansiirtofirma rakennutti uuden tien Rajavuoreen johtavalle tielle. Jos Kuusakoski Oy:n suunnitelmat toteutuisivat, kyläläisten haittana olisi jatkuva Lakeasuontietä pitkin kulkeva rekkavirta. Toisin kuin pääosa Rainiota, Lakeasuo on aivan kiinni Lakeasuontieissä. Tien ja kylän välillä ei ole minkäänlaista puustoa tms. estämässä liikenteen melun kulkeutumista kylälle. Eikä rainiolaisilla ole muutenkaan saman-

laista syytä huoleen, koska rampit nelostielle kulkevat pohjoisessa. Rajavuoreen nelostieltä kulkeva liikenne käyttäisi nimenomaan Lakeasuontien pohjoispäätä ja aiheuttaisi häiriötä vain sen varressa asuville (kirkonkylän päässä mm. useita rivitaloja) sekä Lakeasuon kyläläisille. Lakeasuontie on jo nyt erittäin vaarallinen, koska siihen ei ole vielä rakennettu pyörätietä eikä edes katuvaloja. Jos raskas liikenne lisääntyisi niin paljon kuin on arveltu, siihen olisi pakko saada jonkinlaista turvaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Itä-Häme-talolla pidetyssä yleisötapauksessa tuotiin koko ajan kärkeä esiin Kuusakosken suunnitelmien haitallisuutta Rainion asukkaille. Kirjoittaja on sitä mieltä, että Rajavuori on lähempänä Lakeasuota ja muutenkin suuremmat haitat suunnitelmista aiheutuvat nimenomaan lakeasuolaisille. Eikä vähiten liikenteen takia! Jos suunnitelmat toteutuisivat, kumpaan suuntaan nykyisiä tiiloja lähdetään laajentamaan? Koska jätteen määrä loppusijoituksessa lisääntyy koko ajan, tuleeko jossakin vaiheessa ajankohtaiseksi kaatopaikan laajentaminen? Kirjoittaja uskoo puhuvansa jokaisen kyläläisen suulla, kun hän sanoo, että he eivät halua jatkuvasti paisuvaa kaatopaikkaa ja (ja vaikka yhtiö muuta väittää) jatkuvasti meluavaa teollisuuslaitosta naapuriinsa. Jos laitos laskee tonttien arvoa Rainiossa, se laskee niitä myös Lakeasuolla, ja asumismukavuutta ja turvallisuutta. Pienenä kylänä Lakeasuon asukkaiden mielipiteet ovat jääneet usein isompien, esimerkiksi juuri rainiolaisten mielipiteiden varjoon. Lakeasuon asukkaille on aiheutunut edellä kuvatuista maarakenteen kuljetuksista niin paljon haittaa, että kun ongelma on vihdoinkin ratkaistu, toivotaan, että saadaan elää rauhassa ilman Kuusakoskea.

Tuija Ahvenainen ei sinällään vastusta Kuusakoski Oy:n laajennusta, mutta pelkää liikennemäärän lisääntymistä ja murskaamosta syntyvää melua. Melu karkottaa pöllöt metsästä. Nytkin, kun pelkkä kumimurske käy, ei voi nukkua, kuinka sitten kun metallia murskataan. Vuorotyöläisillä on ongelmia. Tunneli suoraan kaatopaikan risteyksestä 5-tielle ehkäisee liikennemelun. Lakeasuontie ei pysty palvelemaan turvallisesti lisääntyvää automäärää. Nytkin on mentävä ojaan, jos kaksi rekkaa tulee kohdalle yhtä aikaa. Tunneli on siten varteenotettava vaihtoehto.

Asunto Oy Rainionhovi (kahdeksan allekirjoittajaa) vastustaa Kuusakoski Oy:n Rajavuoren teollisuuskäytön muuttamista teollisuusalueeksi. Alueen maankäyttötarkoitus poikkeaa alkuperäisestä suunnitelmasta. Asuinalueen viihtyvyys kärsii, jonka seurauksena on asuntojen arvonalennus, josta seuraa psyykkistä kuormitusta asukkaille. Laitoksen päästöt ilmaan ja maaperään ovat terveysriski ihmisille ja koko elolliselle luonnolle. Asuinalueella lähellä oleva luonto menettää virkistyskäyttötarkoituksensa retkeilyyn, marjastukseen, sienestykseen ja kalastukseen (Piki-, Vene- ja Rautjärven alueet ja Konnivesi ovat suosittuja kalastusalueita). Lähistöllä on Sataojan luonnonsuojelualue. Aluetta sivuavat Heinolan kaupungin ulkoilureitit menettävät merkityksensä. Raskaan liikenteen lisääntyminen on suuri turvallisuusriski koko kaupungin alueella. Kuusakoski on ympäristölupahakemuksessaan virheellisesti maininnut, että Rajavuoreen on hyvä liikenneyhteys 4-tieltä, mikä ei allekirjoittajien mielestä pidä paikkaansa. Melun huomattava lisääntyminen asuinalueella. Sijoittaminen Rajavuoreen ei noudata YVA-lain mukaista menettelyä, sillä tarkastelussa ei ole kuin yhden sijoituspaikan kolme eri versiota, kun vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja pitää olla useampia.

Juhani Haavisto toteaa, että Kuusakoski Oy on ostanut Heinolan kaupungilta lisämaata 25.6.2007 laitosta varten. Onko suunniteltu sijoituspaikka Heinolas-

sa paras mahdollinen kestävä kehityksen kannalta. Eikö laitosta voi sijoittaa pois ihmisasutuksen läheltä? Tällä hetkellä Rajavuorella oleva kaatopaikka on myös liian lähellä asutusta ja neitseellistä luontoa. Rainion kaupunginosa on Heinolan hiljaisinta. Jo pienikin poikkeava ääni kuuluu. Aiotaanko tämä mitätöidä. Heinolan muissa kaupunginosissa kuuluu moottoritien liikenteen melu. Suunnitellun murskauslaitoksen ja lähimmän talon väliin jäisi vain 850 metriä, kaupungin keskusta on 4 km. Rajavuoren alueen ympäristö on mitä mainiota virkistysmaata laavuineen ja pienine metsäjärvineen. Heinola on kansallinen kaupunkipuisto, ja nykyinen kaatopaikka ja uusi alue rajoittuvat siihen. Kansallisen kaupunkipuiston tulee olla puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön. Lähes suunnitellun tuotantolaitoksen lähimaastossa on myös Sataojan luonnonsuojelualue, joka kuuluu kansalliseen kaupunkipuistoon. Vuonna 1961 perustettu Sataojan alue on 3,8 ha:n suuruinen vuokkovoikettyä edustava lehto, jossa esiintyy 6 eri metsätyyppiä ja josta on löydetty yli 160 putkilokasvilajia. siellä esiintyy mm. kynäjalavaa ja pähkinäpensasta. Sen halki virtaa Sataojan puro. Tällä hetkellä Kuusakoski Oy ajaa prosessissa lionneet jätteet suoraan Kymijokeen puhdistamatta. Myös Rajavuoren kaatopaikan vanhin suotovesiallas vuotaa ympäristöön. Aluetta ei ole kaavoitettu teollisuustontiksi, tällä hetkellä siellä murskataan kumia. Heinola on teollisuuskautunki ja ilmanlaatu on sen mukainen. Heinolassa on muutenkin suuri ympäristökuormitus kaikilla osa-alueilla. Tämänhetkistä teollisuutta vastaan ei ole mitään ongelmia, koska moni teollisuus on ollut jo pitkään Heinolassa. Raskaan liikenteen vaikutusta ei pidä vähätellä 150 auton vuorokausitasolla, jota uusi laitos toisi tullessaan. Lakeasuontietä ei ole tehty raskasta liikennettä varten. Pyörätietä ei ole, koululaisten turvallisuus vaarantuu. Talojen ja osakkeiden arvot laskevat. Lähes vieressä olevan reumasairaalan terveydellinen imago kärsii. Jos syttyy tulipalo, jäte palaa kytymällä, ilmaan pääsee vaarallisia yhdisteitä ja ne kulkeutuvat kohti lähellä olevia asuntoja. Kuusakoski tekee hienoa työtä, mutta sijoituspaikkana Rajavuori on väärä murskauslaitokselle ja nykyiselle kaatopaikalle. Aluetta ei ole edes kaavoitettu teollisuustontiksi.

Tuija Hakala perheineen on asunut Rainion alueella vuodesta 1988. Kuusakoski Oy:n laajennus aiheuttaa kirjoittajalle suurta huolta. Ensinnäkin päästöt, joita tulee teollisuudesta ja liikenteestä, heikentävät terveyttä. Ne vaikuttavat myös asumisviihtyvyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Kirjoittaja on harrastanut pitkään lenkkeilyä Rainion lähimaastossa ja jo nyt huomaa jätteiden sijoitusalueen lähellä liikkueensa ilman laadun heikentyneen. Metsästä ei voi tulevaisuudessa kerätä marjoja eikä sienä. Samoin käy jatkossa oman puutarhan antimille. Jätealueella on ollut jo nyt useita tulipaloja, joiden yhteydessä ilmaan voi päästä paljon oireita aiheuttavia pienhiukkasia. Toiseksi kirjoittajaa huolestuttaa kasvava raskas liikenne, joka tulee vaikuttamaan liikenneturvallisuuteen. Kirjoittajan lapset käyvät kaupungin keskustassa koulua ja liikkuvat sinne pyörillä. Muita huolestuttavia asioita ovat melu, talojen arvon lasku ja ennen kaikkea lasten terveys. Kirjoittaja toivoo, että tässä asiassa kuultaisiin alueella asuvia asukkaita.

Itä-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys pitää Kuusakoski Oy:n suunnittelemaa YVA-menettelyä liian suppeana. Siihen olisi ehdottomasti otettava mukaan vaihtoehto, jossa suunniteltu kierrätyslaitos sijoitettaisiin lähemmäksi keskeisiä liikenneväyliä teollisuudelle kaavaillulle alueelle esim. Vierumäkeen. Rajavuoreen sijoitettava laitos moninkertaistaisi raskaan liikenteen Lakeasuontielle, jossa on jo nyt vaarallisen paljon liikennettä eikä kevyen liikenteen väyliä. Raskas liikenne ohjautuisi lisäksi kaupungin läpi ja näin vaarantai-

si kevyen liikenteen asemaa laajalla alueella. Rajavuoren alue ei muutoinkaan sovi murskauslaitoksen sijoituspaikaksi, koska melu lisääntyisi oleellisesti läheisellä Rainion asuntoalueella. Jos uutta sijoitusvaihtoehtoa ei vaadita, on vaadittava tarkat suunnitelmat siitä, miten yhtiö aikoo järjestää massiivisen liikenteen Rajavuoreen Rainion asuntoalueen liikenteellisiä olosuhteita heikentämättä ja kuinka uusien liikennereittien rakentaminen rahoitetaan. Suunnitelmiin on sisällytettävä myös tarkat suunnitelmat kierrätyslaitoksen melu-, pöly- ja pienhiukkasten päästöjen minimoimiseksi. Myös suotovesien käsittelyyn paikan päällä on esitettävä ratkaisu. Niitä ei voi enää johtaa käsittelemättöminä Kymenvirtaan. Alueen asukkaita ja lausunnon antaneita tahoja on pidettävä tietoisena siitä, kuinka YVA etenee. Siitä on tiedotettava riittävästi.

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari vetoavat ympäristökeskukseen Kuusakoski Oy:n Heinolan Rajavuoreen suunnitteleman jätteenkäsittelylaitoksen rakentamisen estämiseksi. Puhdas luonnonvarainen korpi ei ole oikea paikka jätelaitokselle. Suomen tulee olla esimerkkinä muille maille luonnon-suojelussa. Kuusakoski Oy sai vuonna 1987 luvan sijoittaa jätteitä (ml. ongelmajäte) Heinolan Rajavuoreen, mikä oli jo suuri virhe. Jätteenkäsittelylaitoksen rakentamista sinne voidaan pitää vielä suurempana virheenä. Rajavuoren alue on korpimaista luonnonvaraista aluetta, joka on säilynyt pääpiirteittäin luonnontilaisena. Aivan sen lähellä on Konniveden suuri vesistö. Vedet ovat Kymen Sulkavankosken yläjuoksulla puhtaita ja siksi on luonnonsuojelullinen katastrofi pilata nämäkin vedet. Konnivedellä on Ukonniemen läheisyydessä myös kalanhoitopiirejä ja vastapäätä Heponiemen Natura-alue, joka on valkoselkätikan asuinalue. Alueella on myös Ulppaanniemen kivikautinen asuinpaikka. Rajavuoren korpialueella on runsaasti hirviä ja muuta eläimistöä. Miksi sijoittaa ongelmajätelaitos puhtaaseen korpeen. Se tulee sijoittaa paikkaan, jossa on jo ennestään teollisuutta. Jätteenkäsittelylaitoksen perustaminen Rajavuoreen merkitsisi myös uuden teollisuusalueen perustamista ja tässä suhteessa asia on myös periaatteellinen ratkaisu. Vielä nyt asiaan voidaan puuttua, mutta uuden teollisuusalueen syntymisen jälkeen sen todennäköistä vuosien varrella tapahtuvaa laajenemista ei ole yhtä helppoa estää. Miksi Rajavuoreen suunniteltua laitosta ei sijoiteta jo olemassa olevalle teolliseen toimintaan kaavoitetulle alueelle. Myös liikenteen minimoimiseksi se tulisi laittaa valtatievarteen. Samalla ympäristöhaitat jäisivät pienemmiksi eikä suuria lisäkustannuksia syntyisi uusien teiden rakentamisesta. Kirjoittajat ovat asuneet vuosikautia USAn itärannikolla, missä ei ole huolehdittu luonnonsuojelusta. He ovat kokeneet, millaisen pilaantuneen ympäristön piittaamattomuus voi tuottaa. Suomen puhdas luonto on maailman kuulua. Suomen tulee olla hyvä esimerkki muille maille. Vesistöjen kylpyläkaupunkia Heinolaa ei saa muuttaa imagoltaan maailman jätekaupungiksi. Kirjoittajat vetoavat ympäristökeskukseen, että Kuusakoski Oy:n hanketta ei toteutettaisi. Hankkeella voi olla kauaskantoiset negatiiviset seuraukset. Mielipiteen liitteenä on kirjoittajien laatima Itä-Häme-lehdessä julkaistu kirjoitus.

Hannu Koivisto ja kahdeksan muuta allekirjoittajaa vastustavat hankkeen vaihtoehtoja 2 ja 3. Heistä on väärin kaavoittaa Rajavuoren alue ensin pientaloalueeksi ja mökkialueeksi ja muuttaa niiden rakentamisen jälkeen kaavoitusta teollisuusalueeksi. Teollisuuslaitokset pitäisi keskittää, jotta ihmisille ja ympäristölle aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa. Jo Päijät-Hämeen seutukaavassa on vuonna 1993 asetettu ensimmäiseksi tavoitteeksi kestävä kehitys. Kuusakoski Oy on esittänyt YVA-lainsäädännön vastaisesti vain Rajavuoren rakentamismahdollisuuden, vaikka hankkeelle pitäisi esittää lain mukaan

vaihtoehtoja. Lisäksi hanke-esittelyssä on ilmoitettu aikataulut väärin. Hanke aiheuttaisi melua, jota on vaikea hallita. Se olisi ympärivuorokautista. Melua aiheuttaisi materiaalin vastaanotosta, teollisuuslaitoksen ja murskaamon toiminnasta sekä voimakkaasti kasvavasta liikenteestä. Liikenteen kasvu aiheuttaisi alueella vakavaa ilman laadun huononemista. Kaikki rautateitse kulkeva jäte pitäisi kuljettaa rekoilla Rajavuoreen, mikä lisäisi entisestään asutusalueen keskellä tapahtuvaa kuljetusliikennettä. Mökkiläiset ja monet paikalliset asukkaat ovat innokkaita marjastajia ja sienestäjiä. Teollinen toiminta alueella ei anna jatkossa mahdollisuuksia marjastukseen tai sienestykseen. Metsässä kävely muutoinkin kuuluu loma-asukkaiden harrastuksiin. Pelkona on, että rauhallinen metsäympäristö on mennyttä. Linnut ja alueen nisäkkäät häiriintyvät ja häviävät alueelta. Alueen viihtyisyys loma-asumiseen vähenee merkittävästi. Pietarniemessä on runsas linnusto: vesilintuja, tikkoja ja monia petolintuja. Osa loma-asukkaista on innokkaita kalastajia. Pelkona on, että esimerkiksi raskasmetallien pitoisuuden Konniveden kaloissa kasvavat. Jo nykyisin Kuusakoski Oy:n ympäristöseurannassa on todettu raskasmetallipäästöjä. Mökkitontit on ostettu ja rakennettu rauhalliseen ja luonnonläheiseen ympäristöön. Jos laitos toteutetaan, mökit ovat kahden kilometrin päässä teollisuusalueesta, josta tulee jatkuvasti melua ja ilman laatu huononee. Edellisessä YVA-selostuksessa vuodelta 1998 on kerrottu, että ilman laatu loppusijoitusalueen lähellä vastaa normaalia suomalaisen kaupunki-ilman laatua. Pietarniemen ilman laatu tulee huononemaan alueen teollistumisen myötä. Edellisessä YVA-selostuksessa on kuvattu myös Rajavuoren alueen luonnonarvoja. Vaikka loppusijoitusalue ja siihen liittyvä infrastruktuuri on jo aiheuttanut ympäristön pirstaloitumista, arvokkaita ympäristökohteita on suojeltava teollisuustoiminnalta. Loppusijoitusalueen toiminta ja kierrätyslaitoksen teollisuustoiminta ovat ympäristövaikutuksiltaan aivan erilaisia. Kierrätyslaitos haittaa ympäristöä paljon enemmän kuin loppusijoitusalue. Rajavuoren ja Pietarniemen ympäristön kannalta teollisuuslaitoksen rakentaminen olisi kestävätilanne, elin-tila kaventuisi ja tulisi melua. Alueelle tulisi mahdollisesti myös muuta teollista toimintaa, jos alue kaavoitetaan teollisuusalueeksi. Kuusakoski Oy:n omassa jätteen loppusijoituspaikan ympäristön seurannassa on havaittu mm. kohonneita typpi-, kloridi- ja raskasmetallipitoisuuksia pohjoiseen, Konniveden yläosaan laskevassa vedessä. Kaatopaikan nykyinen toiminta osoittaa, että mahdollisuus ympäristön kemikalisoitumiseen ja pilaantumiseen on juuri Rajavuorella vakava ympäristöuhka. Vaikka rakennukset ja toimintamenetelmät pyritään suunnittelemaan turvallisiksi, on aina onnettomuus- ja muita riskejä. Jos kaatopaikan nykyisellä paikalla tapahtuisi esimerkiksi kemikaalivuoto, se vaikuttaisi laajalle Konniveden pilaannuttua. Teollisuustoiminnasta aiheutuu aina riskejä, ja siksi se pitäisi sijoittaa alueille, joilla asukkaille ja ympäristölle ei aiheudu vaaraa. Tietoisuuden riskeistä ja muodostuneista haitoista pitäisi avata keskustelu Kuusakoski Oy:n kaatopaikan siirtämisestä vähemmän riskialttiiseen paikkaan. Kuusakoski Oy:n Rajavuoren 17.4.2008 päivätyn ympäristöseurannan mukaan (siitä on kopio mielipiteen liitteenä) voi todeta, että Kuusakoski Oy ei pysty huolehtimaan ympäristön turvallisuudesta kaatopaikan nykyisellä käytösteella. Kaatopaikkaa ei ole mitoitettu YVA-hankkeessa esitetyille määrittelyille.

Pentti Kurkela ja kolme muuta allekirjoittajaa toteavat, että Kuusakoski Oy:n Rajavuoren laitoshanke on suunniteltu aivan omakotialueen viereen. Ei ole ajateltu asukkaiden hyvinvointia ja mielipahaa, jota saasteet ja melu aiheuttavat. Alueella asuu paljon lapsiperheitä ja astmaatikkoja. Kaikkea pienhiukkaspäästöjen pääsyä luontoon on mahdotonta estää. Pienhiukkasten aiheuttamiin

sairauksiin kuolee vuosittain jopa 200 ihmistä. Oletettavaa on, että asuntojen arvo laskee (Kuusakoskiko korvaa). Sekä marja- ja sienestysmaat ja jo rakennetut ulkoilualueet pilaantuvat. Laitos pitäisi viedä nelostien varrella oleviin metsiin, jossa asutusta on vähemmän ja tiet valmiiksi leveämmät. Päättäjät: Raha ei saa ratkaista, ihminen ja luonto tärkeämpiä.

Juha Kuru ja Tuula Kuru vastustavat Kuusakoski Oy:n tuotannon ja muun lisätoiminnan siirtoa ja tuloa Rajavuoreen. Syynä siihen ovat liikenne ja sen aiheuttamat vaarat, melu ja pöly. Tuotanto aiheuttaa melua ja käryä ja sitä kautta asumisviihtyvyyden katoamista. Em. haitat vaikuttavat todennäköisesti terveyteen ja heikentävät sitä aiheuttamalla allergiaa ja muita päästöistä johtuvia sairauksia. Kyseistä Rajavuoren aluetta ei alun perinkään ole tarkoitettu teollisuusalueeksi tai ainakaan siitä ei ole sieltä asuntonsa ostaneille kerrottu. Kyseisen toiminnan sinne siirtyminen alentaisi kiinteistöjen ja alueen arvoa huomattavasti.

Lakeasuon ja Rainion asuinalueiden asukkaiden adressissa on 279 nimeä, jotka edustavat 653 perheenjäsentä. Kannanotossa todetaan, että kaupunki harjoittaa eettisesti arveluttavaa asuntopolitiikkaa, jos se antaa luvan kaavoittaa kierrätyslaitoksen asuntoalueen viereen ja asukkaiden "takapihalle". Asukkaat kokevat tämän petoksena, koska Rainion asuntoaluetta on markkinoitu rauhallisena, meluttomana, turvallisena ja luonnonläheisenä asuntoalueena. Vielä puoli vuotta sitten alueelle rakentaville on luvattu, että alueelle ei tule teollisuutta. Monet Rainioon muuttaneista perheistä ovat valinneet alueen sen em. ominaisuuksien perusteella, vaikka sen palveluina ei ole kuin päiväkotia. Nykyään ihmiset valitsevat asuinalueensa tarkkaan itselleen sopivaksi. Omakotiliiton lakimiehen mukaan Rainion tonttien markkinoinnissa ja asuttamisessa on selkeät petoksen merkit ja todisteet. Kaupungin on syytä harkita toimiaan ja päätöksentekoaan tässä asiassa. On kova viesti, jos mille tahansa alueelle voidaan koska tahansa kaavoittaa teollisuusalue asuinlähiön naapuriin. Rainioon esitetty kaavoitusmuutos kierrätyslaitoksen siirtämisestä ei ole kestävän kehityksen mukaista asuntopolitiikkaa. Kuusakoski Oy sinänsä tekee arvokasta ja ansiokasta työtä, mutta sen paikka ei ole asuntoalueen vieressä. Useiden rainiolaisten viesti on, että tehdas on vietävä kauemmas asuinalueista. Sopivia alueita löytyy vielä Heinolastakin. Täällä on pilattu jo useita asuinalueita, nyt olisi aika kuulla asukkaita. Kuka haluaa muuttaa tänne, jos asuntopolitiikassa ei kuunnella asukkaita. Nykyään kaupungit kilpailevat asukkaista, ja tässä kilpailussa asuin- ja elinympäristön laatu ja asukkaiden osallistumismahdollisuus suunnitteluun ovat yhä tärkeämpiä. Tehdas tuottaa aina ympäristövaikutuksia, vaikka niitä koetetaan päätöksenteossa häivyttää. Rainion ja kirkonkylän alueen sekä Lakeasuontien turvallisuus vaarantuisi merkittävästi, jos alue siirrettäisiin Rainioon. Paperitehtaan ja maankaatopaikan rekkaliikenne Lakeasuontien tiellä on jo nyt massiivista. Alueelle tullaan joko Mustanportinkadun tai kirkonkylän liikennepyörän kautta. Rainiontieltä Lakeasuontielle ajavat tietävät risteyksen vaarallisuuden. Liikenneonnettomuusriskit kasvavat huomasti, jos rekka- ja työmatkaliikenne alueella lisääntyvät. Rekkakuskit tietävät, että Lakeasuontien tieltä tullessa vanhalle 5-tielle kirkonkylän päässä ja lähdettäessä pohjoiseen on edessä pitkä mäki. Tästä syystä rekat voivat talviaikaan ajaa vain Mustanportinkadun kautta, jossa myös rekat voivat olla jumissa. Alueen muutkin risteykset ovat pahoja paikkoja ja niissä on ollut kolareita. Rainion alueen tiellä kulkee ja risteyksiä ylittää päivittäin aikuisten lisäksi alueen pieniä ja isoja koululaisia, samoin kirkonkylässä. Voivatko kaupungin päättäjät tehdä näin merkittävästi asukkaiden turvallisuutta vaarantavan ratkaisun?

Flutingtehtaan läheisyyteen Tampellantien varteen 1,5 km Rainiosta etelään on tulossa Vattenfallin voimalaitos, joka tuottaa sähköä uusiutuvan energian avulla. Voimalaitokselle kuljetetaan puuhaketta ja turvetta Mustanportinkadun kautta, jota myös metalliromu tuotaisiin. Tämä liikennekuorma on liikaa turvallisuus- ja teiden kunto- ja käyttönäkökulmasta. Raskaan liikenteen pienhiukkaspäästöt olisivat myös merkittävä haitta alueella. Lisääntyvät liikenne ja tehdas aiheuttaisivat myös melua, joka on terveysriski. Liikenteen melun terveyshaittoja on tutkittu paljon, ja ne ovat kiistattomat. Melu vaikuttaa mm. yönun laatuun, rentoutumismahdollisuuteen ja ihmisen stressitasoon nousuun. Melun aiheuttamaan stressiin ei voi itse vaikuttaa. Murskaamosta tuleva melu kuuluu kauas. Jyrängössä aiemmin asuneet tietävät, että sinne kuului Myllyojan tehtaan melu usean kilometrin päästä. Tehtaan päästöissä on varmasti tapahtunut alenemista, mutta jotakin päästöjen vaarallisuudesta kertoo se, että Myllyojalla ei kilometrin tai useamman säteellä uskalleta syödä oman maan tuotteita. Tehtaan ympäristövastaava totesi, että kenttäpölyä on hankala rajoittaa, ja se leviää varmasti lähiympäristöön. Tämä vaikuttaa hengitettävän ilman laatuun ja estää esim. pyykkienkuivauksen ulkona. YVA-arvioinnissa on heikkoa se, että se tehdään tehtaan siirron eri vaiheista kun se pitäisi tehdä tehtaan sijoituspaikan vaihtoehtoista. Vaihtoehtoehtoisena esitetään 1. tehtaan sijoituspaikan säilyminen ja laajeneminen Myllyojalla, 2. tehtaan sijoittuminen Rainioon, 3. tehtaan sijoittaminen teollisuuden kaavoitetulle alueelle moottoritien varteen esim. Vierumäelle, Kirkonkylän suuntaan Lusin tien varteen, Rautvuoren takamaastoon, moottoritien varteen tai Kausaan. YVA-lain mukaan on tarkoitus oikeasti vertailla eri vaihtoehtoja ja suojella tarkalla ja puolueettomalla arviolla asukkaiden terveyttä, turvallisuutta ja oikeutta omaan asuinympäristöönsä. Tarkasteltavan vaikutusalueen tulee olla isompi kuin kilometrin säteellä kaavaillusta tehtaan sijoituspaikasta. Varsinaiset haittavaikutukset ovat Rainion alueella, mutta liikennehaitat tulevat koskemaan koko Heinolaa. Tarvittaessa Rainion asukkaat tulevat valittamaan päätöksistä hankkeen kaikissa vaiheissa ja oikeusasteissa. Adressin allekirjoittajat vastustavat kierrätyslaitoksen rakentamista Rajavuoreen. Heidän mielestään tarkasteltavia vaihtoehtoja on liian vähän. Pitäisi olla ainakin yksi vaihtoehto, jossa tutkitaan laitoksen sijoittamista nykyisten valtaväylien läheisyyteen lisääntyvien liikennemäärien vuoksi. YVAssa liikenneongelmien ratkaisuun on kiinnitetty liian vähän huomiota. Lakeasuontien raskas liikenne lisääntyy moninkertaiseksi. Selvitykseen on liitettävä kevyen liikenteen ratkaisut ja rakentaminen (pyörä- ja kävelytiet). Selvitykseen on myös esitettävä ratkaisut alueen melu- ja pölyongelmien lopulliseksi ratkaisemiseksi normien mukaiseksi ja rajoitukset ilta- ja yöliikenteelle. Kaavoitus on saatava lain edellyttämälle tasolle ennen rakentamisprosessin alkua.

Pia Lanteri kirjoittaa, että he ovat todella järkyttyneitä Kuusakoski Oy:n suunnitelmasta. He asuvat Rainion uusimmalla alueella. Heidän mielestään kierrätyslaitos sijaitsee aivan liian lähellä asuinalueita. Jo nyt tämänhetkinen kaatopaikan toiminta huolestuttaa. Tankkiautot ajavat päivittäin Lakeasuontietä kuljettaen kaatopaikalta jatkuvasti kertyvää suotovettä, jota valuu pitkin teitä ja risteyksiä. Se sisältää kaikkien ainekertymiä kaatopaikkajätteestä. Vettä on välillä yhtenäisenä norona koko matkan ja auton pysähtyessä paikalle jää iso lätäkkö. Eikö tämä ole melkoinen ympäristöhaitta? Tätä on jatkunut jo vuosia. Nämä uudet suunnitelmat ovat sitä kokoluokkaa, että ne eivät voi toimia moitteettomasti näin lähellä asuinalueita. Ääni- ja pölyhaitat ovat pakosti sitä luokkaa, että ne haittaavat asukkaita. Lisäksi suunnitelmassa ei ole otettu tarpeeksi huomioon tieverkostoa. Lakeasuontietä ei ole tarkoitettu

teollisuuden liikenteelle, koska siinä ei ole kevyen liikenteen väylää eikä turvallisia tien ylityksiä. Pelkkä nopeusrajoituksen alentaminen ei poista vaarat-kijöitä, varsinkaan kun yksikään rekka ei niitä noudata tälläkään hetkellä. Jos tehdashanke toteutuu, se vaikuttaa heti asuntojen arvoon ja koko asuinalueen imagoon. Taloa on sen jälkeen vaikea kaupata tehtaan vierestä.

Leena Leppänen on järkyttynyt siitä tavasta, jolla Kuusakoski on hankkinut alueen itselleen (osasyynä on myös Heinolan kunnanvaltuusto, joka ei selvittänyt maakaupan taustoja ja aikeita), laajentanut erityiskaatopaikkatoimintaa poikkeusluvin ja tehnyt suunnitelman siitä, kuinka Rajavuori muutetaan laajamittaiseksi teollisuuslaitokseksi ja kaatopaikaksi asutusalueista tai asukkaiden turvallisuudesta piittaamatta. Selvityksessä on myös suunnitelma siitä, kuinka Myllyojan toimipiste siirretään vähitellen Rajavuoreen, kun siellä oleva kiinteistö vanhenee. Jos YVA tehdään nyt esitetyssä muodossaan, YVA-selvitykset tukevat tehtaan siirtoa Rajavuoreen kaikilta osin paitsi nollavaihtoehtossa. Kuusakoski saisi arvion siitä, kuinka tehtaan siirron vaiheet vaikuttaisivat milloinkin. Alueella on jo tehty mittavat puunhakkuut, räjäytys-, kivi- ja maansiirtotyöt kaatopaikan laajentamiseksi. Kuusakosken toiminta ei herätä luottamusta. Jos selvitys nyt etenee, Heinolan kaupunki ei voi estää tehtaan rakentamista Rajavuoreen, koska alueelta puuttuu kaavoitus. Jokainen voi ilmeisesti rakentaa omalle maalleen mitä haluaa. Jo nyt Kuusakosken kaatopaikka on mm. pilannut alueen pieniä järviä, ja lisäksi siellä on tulipaloja jatkuvasti. Toivomme on, että ympäristökeskus estää hankkeen etenemisen ja siitä vaaditaan uusi selvitys, jossa on todellisia vaihtoehtoja. Kuusakoski pitää asialla kiirettä ja haluaa kaatopaikan ja tehtaat samalle alueelle kustannusten säästämiseksi ja nopeasti, jotta muita vaihtoehtoja ei ilmaannu tai niitä ei ehdiä vaatia. Asiassa pitäisi siksi ottaa aikalisä. Pitää selvittää se, että tehdas jää Myllyojalle, jossa rekkaliikenne ei vaaranna asukkaiden turvallisuutta, koska siellä on suorat liittymät moottoritille ja rautatie vieressä. Alueelta ilmeisesti kartoitetaan pohjavesialueet. Mahdolliset muutokset toisivat uudelleen arvioitavaksi tehtaan laajennuksen sinne. Toisena vaihtoehtona voisi olla Rajavuori, jos sitä vielä halutaan, ja kolmantena Vierumäellä teollisuuteen kaavoitettu alue. Rajavuoren ja Lakeasuontien liikenteestä pitäisi tehdä laaja kokonaiskäyttöseuranta, koska jo nyt alueella liikkuu suuri määrä rekkoja ja 100 rekan päivälisäys olisi todella surmanloukku monelle koululaiselle ja isommallekin kulkijalle. Rajavuorihankkeesta pitää vaatia todellista vaihtoehtojen selvitystä.

Tarja Männikkö on perheineen juuri rakentanut talon Rainioon. He asuivat ennen Tommolankadulla lähes keskustassa ja halusivat päästä pois sen häiritsevästä liikenteestä. Varsinkin aamuisin rekkaliikenne oli häiritsevää. He halusivat lähemmäs luontoa, mutta järkevän matkan päähän kaupungista ja lasten harrastuksista. Nyt kodin vierestä kulkee luontopolku laavulle ja tien toisella puolella on Urheilupuisto virkistysmaastoinen. Lakeasuontien liikenne kulkee nyt talosta kauempana eikä ole niin raskasta kuin Tommolankadulla. Tommolankadulla häiritsi myös jatkuva pöly ja ilmansaasteet. Täällä asuutoalueella pölyä on vähemmän, mikä oli tyttären sairauden vuoksi yksi suurimmista muuttoon vaikuttaneista asioista. Kirjoittaja perheineen on huolissaan Kuusakosken laitoksen maahan ja ilmaan vuotavista saasteista, kun kierrätettävä tavara säilytetään ulkosalla avonaisissa kehikoissa. Hengitysilman puhtaus huolestuttaa, kun he tulivat tänne hakemaan puhtaampaa ilmaa, ja nyt vieressä tulee olemaan vilkkaasti liikennöity tie ja tehtaat tuomat haitat. Turvallisuus alueen lasten koulutiellä heikkenee entisestään, koska rekkaliikenne tulee

Lakeasuontielle kasvamaan eikä siinä ole minkäänlaista kävely- tai pyörätietä. Kyseessä ovat sekä uuden alueen että aikaisemmin rakennettujen talojen asukkaat. Myös melu tulee olemaan riesana. Rekkaliikenne ja kierrätyslaitoksen meteli korvaavat käen kukkumisen ja heinäsiirran sirityksen. Luontopolkua käyttävät koko kaupungin asukkaat. Kaupunki on toiminut tässä asiassa erityisen tökerösti. Uudelle alueelle houkutellaan asukkaita tarjoamalla tonttimaata 1 €/m² kertomatta, mitä alueelle ollaan myöhemmin rakentamassa. Tontin ostaneille olisi pitänyt kertoa aluetta koskeneista suunnitelmista. Kirjoittaja perheineen osti tontin noin 1,5 vuotta sitten eikä usko, ettei näistä suunnitelmista oltu jo silloin selvillä. Heidän nyt rakentamansa omakotitalo ei ole siihen sijoitetun rahamäärän arvoinen myyntimarkkinoilla, jos viereen rakennetaan Itämeren alueen suurin kierrätyskeskus. Toivottavasti alueen asukkaiden mielipidetä kuunnellaan ja kierrätyskeskus siirretään teollisuusalueelle.

Susanna Määttä haluaa ilmaista huolensa kierrätyslaitoshankkeesta. He muuttivat kaksi vuotta sitten Lahdesta Heinolaan kahden lapsen kanssa. He valitsivat talolleen kauniin tontin Rainion Puutarhakaaresta. He halusivat sinne vehreän luonnon ja luonnon rauhan vuoksi ja koska se oli kauempana keskustasta. Rauhaa he tarvitsevat rankan kolmivuorotyön vastapainoksi. Nyt tämä idylli näyttää romuttuvan. He eivät halua mitään tehdasta lähelle asutusalueetta, jolla on paljon perheitä. He pelkäävät luonnon rauhan rikkomista, saasteita, melua, pölyä, esteettisyyden menetystä ja rekkarallia lasten koulutielle. Asutusalueella on vielä paljon tontteja myymättä ja sinne kaivataan lisää lapsiperheitä. Tontit eivät mene jatkossa kaupaksi, jos viereen rakennetaan kierrätyslaitos. On ihana seurata olohuoneen ikkunasta hirviä, kettuja ja jäniksiä lasten kanssa. Kirjoittaja marjastaa ja sienestää lähimaastossa. He eivät halua luonnon kärsivän tehtaan tulon vuoksi. Kirjoittaja haluaa, että tehtaan sijoittamiselle tutkitaan muita vaihtoehtoja. Se tulisi sijoittaa kauas asutusalueista.

Kari Niemi kysyy, onko Heinolan kaupungilla ja Kuusakoski Oy:llä eturistiriita. Kyse ei ole vain Rainion ja Lakeasuon asukkaiden tulevaisuudesta, vaan Heinola on niin pieni yksikkö, että kaikki kaupungin elämänmenoon liittyvät asiat ovat kaikille siellä asuville yhteisiä. Onko Kuusakoski Oy:n toimintakapasiteetin laajeneminen kaupungin keskustan läheisyyteen suunnitellussa mitassa koko Heinolan edun mukaista? Kuusakoski Oy hankkii kierrätysmateriaaleja kaikkialta toiminta-alueeltaan, joka käsittää mm. Baltian, Kiinan ja USA:n. Onko Heinolaan tarkoitus tuoda jätteitä ympäri maailmaa ja sijoittaa osa niistä tänne pysyvästi? Kierrätyskeskuksen prosessien jälkeen jäljelle jäävien hyödyntämiskelvottomien jätteiden loppusijoitus ei sisälly hankkeen arviointiin, vaikka ne – arviolta 56 000 tonnia vuodessa – ajatellaan loppusijoitettavan Rajavuoren erityiskaatopaikalle. Profiloituuko Heinola näin kaatopaikkakaupungiksi? Vaihtoehdon kolme mukaan Rajavuoreen sijoitettaisiin uusia toimintoja ja lisäksi Heinolan tehtailta siirtyisi Rajavuoreen murskauslaitos, ajoneuvojen esikäsittely ja rakennusjätteen käsittely. Eikö näin mittavien toimintojen paikka ole muualla kuin lähellä Heinolan ydinkeskustaa? Arvio Kuusakosken uudelle kierrätyslaitokselle vastaanotettavien materiaalien määrästä vaihtoehdossa kolme on 420 000 tonnia vuodessa, mikä merkitsee satakunta rekkaa keskustan tuntumassa lähes päivittäin. Eikö tämän suuruusluokan toiminnot olisi järkevää sijoittaa lähelle moottoritien liittymiä? Mylly, joka ko. määrän jätettä käsittelee, lienee monumentaalinen rakennus, joka näkyy ja kuuluu kauas? Materiaalien välikvarastoinnista voi aiheutua hulevesipäästöjä ja erinäisten teknisten toimenpiteiden jälkeen puhdistettu vesi johdettaisiin maastoon. Kuinka puhdasta vesi todellisuudessa tulisi olemaan? Voidaanko loma-

asutuksen ja Rajavuoren lähellä sijaitsevien virkistysalueiden puhtaus taata näiden päästöjen jatkuessa vuodesta toiseen kymmenien vuosien ajan? Rakenusjätteen käsittelyssä muodostuu PVC-muovi-, eriste- ja tekstiilijätteitä, joita on tarkoitus loppusijoittaa Rajavuoren kaatopaikalle. Mikä on pelastustoimen kapasiteetti mahdollisen suurpalon sattuessa? Kytevä jätevuori on vaikea sammuttaa ja kyteminen voinee jatkua jopa vuosia? Rajavuoren kierrätyslaitoksella vastaanotettaisiin raskasmetalleilla ja öljyllä pilaantuneita maita yhteensä 40 000 tonnia vuodessa ja näitä aineksia käytettäisiin osin sellaisenaan kaatopaikan rakenteissa. Kuinka on mahdollista käyttää pilaantuneita maa-aineksia sellaisenaan rakenteissa, joista myrkkujen poiskulkeutuminen on mahdollista? Eikö ole outoa, että nykyinen kaatopaikka-alue on jätetty YVA-arvioinnin ulkopuolelle, vaikka vuonna 1998 myönnetyn ympäristöluvan jälkeen toiminta ko. alueella on olennaisesti muuttunut niin, että raskasmetallit lähtevät helpommin liikkeelle? Muovi- ja kumipitoisen orgaanisen materiaalin pyrolysointilaitos tulisi toimimaan keskeytymättömässä kolmivuorossa, materiaalin vastaanotto- ja lastaustoimintaa ma-pe klo 6-22, la klo 7-18 ja poikkeustapauksissa myös öisin ja sunnuntaisin. Hallissa tapahtuvia ja huolto- ym. toimintoja olisi viikon jokaisena päivänä vuorokauden ympäri. Onko tarkoituksenmukaista sijoittaa jatkuvaa liikenne- ja meluhaittaa näin lähelle lapsiperheitä, joita kaupungin strategisen ajattelun mukaan pitäisi saada muuttamaan paikkakunnalle lisää? YVA-ohjelmasta löytyy löysiä mainintoja, kuten 'pyritään', 'voidaan tarvittaessa' yms. Mitätöivätkö tällaiset termit YVA-ohjelman uskottavuuden? Kuusakoski Oy:n hanke Rajavuorella on kyseenalainen Heinolan imagolle ja madaltaa selvästi elämisen laatua ennen kaikkea keskustan, kirkonkylän, Lakeasuon, Rainion, Reumasairaalan ja Konniveden loma-asutuksen suunnalta katsottuna. Ei ole myöskään tarkoituksenmukaista hajauttaa Heinolan kaupungin yhdyskuntarakennetta ripottelemalla teollisuutta eri puolille kaupunkia, vaan sen sijaan toivottaa yritysten investoinnit tervetulleiksi sellaisille alueille, missä haittavaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi ja näin välttää asukkaiden ja yritysten välisiltä eturistiriidoilta.

Maija Orlova rakentaa omakotitaloa Rainioon. Hän oli järkyttynyt Rajavuoren hankkeesta. Hän haki rakennuslupaa elokuussa 2007 ja ihmettelee, miksi Heinolan kaupunki on salannut tämän asian. Hän on pettynyt. Hän on Heinolan kaupungin työntekijä, mutta nyt virkavapaalla. Paluu tehtäviin riippuu siitä, minkä päätöksen kaupunki tekee. Hän haluaa asua rauhallisessa, ympäristöystävällisessä paikassa. Melu, saasteet, rekkaliikenne tulevat ihan varmasti häiritsemään rauhaa, jota hän todella kaipaa pitkien, henkisesti rasittavien työpäivien jälkeen. Hän harrastaa marjojen ja sienien keräämistä, mikä ei ole enää mahdollista, jos alueelle rakennetaan tehdas. Hän vaatii Heinolan kaupungilta vastausta asian salaamisesta ja päätöksen tekemisessä järkevää ratkaisua.

Tiina Pyykkö perheineen muutti 1992 Rainioon, koska se on rauhallista seutua lähellä keskustaa, mutta kuitenkin luonnon helmassa. He eivät halua tänne metelöivää ja saastuttavaa tehdasta pilaamaan rauhallista ja puhdasta ympäristöä. Myös liikenne lisääntyisi, jonka jälkeen lasten ei olisi niin turvallista liikkua täällä enää. Heillä on myös kasvimaata. Jos kyseinen saastuttaja tulisi lähelle, he eivät enää voisi nauttia oman pihan antimista. Ainakin nykyisen tehtaan lähellä asuvat ovat joutuneet jättämään marjat ym. syömättä. Luvassa olisi kai muutama työpaikkakin, mutta eikös nykyisin pyritä automatisoimaan kaikki niin, ettei tarvita paljon henkilökuntaa. Kirjoittaja haluaa mieluummin puhtaan, rauhallisen, hiljaisen, turvallisen asuinympäristön kuin muutamalle uuden työpaikan. Täällä asuu paljon lapsiperheitä, eikä monikaan luultavasti

haluaisi jäädä enää asumaan alueelle, jos "projekti" toteutuu. Sitten täällä olisi paljon halpoja taloja myynnissä.

Rainion päiväkodin henkilökunta esittää kannanottonaan, että Kuusakoski Oy:n kierrätyslaitokselle osoitetaan rakennuspaikka jo ennestään teollisuus-alueeksi kaavoitetulta alueelta, jolloin voidaan säilyttää päiväkotia ympäröivän luonnon koskemattomuus ja erämaatunnelma. Jos kierrätyslaitos kuitenkin päätetään Rajavuoren alueelle rakentaa, niin laitoksen haittatekijät on minimoitava ja niiden vaikutuksia seurattava lähialueilla ja tarvittaessa rajoja tiukennettava. Lakeasuontie on kunnostettava koko matkaltaan ja mahdollisilla kallioleikkauksilla luotava meluesteitä ja parannettava turvallisuutta. Tielle on rakennettava kevyen liikenteen väylät kirkonkylän ja Rainion välille. Päiväkotilasten ja nuorison liikkumistarvetta sisäliikuntatiloihin Tommolän, keskustan ja kirkonkylän kouluihin on vähennettävä rakentamalla Rainion alueelle sisäliikuntatilat esim. päiväkodin yhteyteen. Nykyisin päiväkotilasten sisäliikuntamahdollisuudet ovat Tommolän koululla ja Urheilukeskuksen sisäliikuntatiloissa. Rainion alueella ei ole omaa koulua. Kannanotossa on myös lasten vastauksia siihen, mikä on tärkeää ja hyvää päiväkodissa ja elämässä. Siinä myös esitellään päiväkotia ja sen toimintaa.

Reumakonsernin kannanotossa esitellään aluksi Reumasäätiön sairaalan toimintaperiaatteita ja tavoitteita, joiden saavuttamiseksi Reumakonsernin alueen ulkopuolisten ympäristöolojen on pysyttävä vakaina ja niissä tapahtuvien muutosten tuettava konsernin toimintaa ja asiakaspalvelua. Reumakonsernin sairaala-alue rakennuksineen ja sen eteläpuolella oleva ulkopuolinen alue on osa Heinolan kansallista kaupunkipuistoa. Sairaala-alue luokitellaan kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi. Alueet sairaala-alueen etelä- ja koillispuolella ovat sairaalan asiakkaiden ja henkilökunnan merkittäviä ulkoilualueita. Sairaala-alueella toimii myös Hotelli Valo, jonka toimintaan ja asiakaskuntaan ympäristöolot vaikuttavat merkittävästi. Sairaala-alueella on henkilökuntaa vajaa 400, asiakkaita vuodessa noin 15 000 – 20 000. Sairaalan ympäristöoloihin vaikuttavat Stora Enso Oyj Heinolan Flutingtehdas, Kaukas Oy, Schauman Wood Oy, Yhtyneet Sahat Oy, Suomen Kuitulevy Oy, Stora Enso Oyj Packaging Oy, Lahti Energia Oy ja mahdollisesti Vattenfall Lämpö Oy:n Rautsalon voimalaitos ja Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitos, kaikki nämä 0,8 – 2,5 km:n etäisyydellä sairaalasta. Ilmanlaatuun vaikuttavat Stora Enson Flutingtehtaan, mahdollisen Vattenfall Lämpö Oy:n Rautsalon voimalaitoksen, mahdollisen Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitoksen ja Sahanniemenissä toimivien teollisuuslaitosten päästöt sekä Suomen ulkopuolelta tulevat päästöt ja kuljetusten aiheuttama ilmanlaadun huononeminen. Korkean sijaintinsa vuoksi Reumasäätiön sairaalan alue on herkempi ilmanlaadun vaihteluille. Kaikki em. päästöt ovat ympärivuorokautisia ja –vuotisia. Jo nykyisinkin ilmanlaatu on erittäin huono etelä-länsivirtauksilla, kun teollisuuden päästöt tulevat suoraan sairaala-alueelle. Mahdollisen Kuusakosken Rajavuoren kierrätyslaitoksen päästöt tulisivat sairaala-alueelle koillisvirtausten mukana. Ilmanlaatu vaikuttaa suuresti asiakkaiden ja henkilökunnan viihtymiseen. Sairaala-alueelle kulkeutuvia ilmapäästöjä ei tule lisätä nykyisestäään, ne vaarantavat asiakkaiden ja henkilökunnan hyvinvointia ja terveyttä. Liikennettä Reumantiellä sairaala-alueen vieressä on Stora Enson Flutingtehtaan kuljetukset noin 100 kpl/vrk, mahdollisen Vattenfallin kuljetukset ja ajot noin 10 kpl/vrk ympärivuorokautisesti, mahdollisen Kuusakosken Rajavuoren laitoksen hulevesien kuljetukset Rajavuoresta Flutingtehtaalalle ja puu- ja rakennusjätteen kuljetukset Vattenfallin voimalaitokselle. Reittivaihtoehtona on tullut esiin myös kuljetuk-

set suoraan Rajavuoresta Pikijärventielle ja sieltä Reumantielle. Karkeasti arvioiden Reumantiella tulee olemaan rekkaliikennettä 100-150 kpl/vrk. Reumantien ja Lakeasuontien risteyksessä on em. kuljetusten lisäksi Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitoksen kuljetukset noin 100/vrk ja Sahaniemessä toimivien laitoksien kuljetukset. Raskaankaluston liikenteen kokonaismäärä, vaikutukset lähialueen ilmanlaatuun, haitat kevyelle liikenteelle, liikenteen järjestelyt ja liikenneturvallisuusriskit tulee selvittää perusteellisesti. Riski koituu myös sairaalan henkilökunnan työmatkaliikenteelle ja asiakasliikenteelle. Myös vaikutukset sairaala-alueen ilmalaatuun ovat merkittävät. Nykyisten teollisuuslaitosten lisäksi sairaalan ja sen ympäristön melukuormitusta tulevat lisäämään mahdollisten laitosten Vattenfallin ja Kuusakosken Rajavuoren laitoksien melut. Myös raskaan liikenteen melu on merkittävä haitta sairaala-alueen asiakkaille ja henkilökunnalle. Sairaala-alueen korkean sijainnin vuoksi sinne kantautuu melu herkemmin. Sairaala-alueen melukuormitusta ei tulisi lisätä nykyisestä. Vesistöihin kohdistuvilla vaikutuksilla ei ole suoranaisia vaikutuksia sairaala-alueeseen, pohjavesiin kohdistuvilla vaikutuksilla on, koska sairaalalla on oma pohjavedenotto Hakuuolla. Vedenotto sijaitsee Lakeasuontien itäpuolella noin 500 m Reumantien ja Lakeasuontien risteyksestä. Raskaanliikenteen onnettomuustilanteessa on mahdollista Hakuuon pilaantuminen. Sairaalan vesilaitos on Reumantien ja Pikijärventien risteyksessä Maitiaislahden rannalla. Myös täällä on pilaantumisen riski onnettomuustilanteessa. Lisääntyvä raskas liikenne aiheuttaa riskin sairaalan vesihuollolle. Sairaala-alueella on Terveyslampi, jonka ympäristöä käytetään sairaalan ja hotellin asiakkaiden kuntoutuksessa ja virkistytymisessä. Sairaala-alueen ulkopuoliset alueet ovat merkittäviä virkistytymisalueita. Aluetta kuormitetaan jo nykyisin huomattavasti teollisuuden päästöillä ja alueella olevilla nykyisillä ja vanhoilla kaatopaikoilla. Uusia teollisuusalueita ja jätteenkäsittelyalueita ei tule enää kaavoittaa alueella vallitsevaan Konniveden rantayleiskaavaan. Kuusakoski Oy:n Rajavuoren jätteenkäsittelylaitos tulee vaikuttamaan oleellisesti reumakonsernin sairaalaan, Hotelli Valoon ja sen alueen ympäristökuormituksiin. Reumakonserni vastustaa sitä, että jo ennestäänkin kuormitettua sairaalan ja hotellin aluetta kuormitetaan lisää rakentamalla uutta teollista toimintaa sairaala- ja hotellialueen läheisyyteen. Kierrätyslaitosta ei tule sijoittaa laitoksen nykyistä sijaintia lähemmäksi Reumasairaalaan. Reumakonserni edellyttää, että Rajavuoren loppusijoituspaikan toimintaa valvotaan nykyistä paremmin. Sen on nyt jo todettu kuormittavan ympäristöä: lähialueiden pintavesiä, hulevesien kuljetusten lisääntymistä ja niiden laskemista puhdistamattomina Kymenvirtaan. Jos ympäristökuormitusta ei saada rajoitetuksi valvonnalla, Rajavuoren loppusijoituspaikka on siirrettävä pois nykyisestä paikasta.

Tuula ja Hannu Saarelaisen mielestä kierrätyslaitosta ei tule sijoittaa Rajavuoreen, varastointikin on jo siellä väärässä paikassa. Kierrätyslaitoksen haitat tulevat olemaan liian suuret ja liian lähellä kirjoittajien asuinalueita, ottaen myös huomioon läheiset vesistö- ja virkistysalueet. Haittoja ovat mm. liikennejärjestelyt, yleinen turvallisuus, ympäristövaikutukset, ilmansaasteet, melu, pöly ja haju.

Matti Seppä katsoo, että hankkeen liikenteen vaikutusta tulee arvioida laajasti. Arviointi on ulotettava merkittävästi laajemmalle alueelle kuin ranta-osayleiskaavan alue. Heinolan kaupunki on myynyt Kuusakoski Oy:lle lisää maata kesällä 2007. Kaupan kohteena oli 15,21 ha maata, joka oli tarkoitettu vain kaatopaikkatoimintojen lisäalueeksi, sillä kauppahinta on likimain vain

metsätalousmaan hinta (7.800 €/ha). Teollisuuden raakamaakauppana 21.4.2008 päätetty 46 ha:n alue Vierumäellä maksoi 15.200 €/ha. Kauppa ja maan hinta vuonna 2007 olivat johdonmukainen seuraus siitä, että Heinolan kaupunki ei ole itsekään katsonut Rajavuoren aluetta alueeksi, jolle rakennetaan teollisuutta. Jos Rajavuorelle rakennetaan suunniteltu, kooltaan merkittävä teollisuuslaitos, rakentamisen on perustuttava asemakaavaan, jonka on ulottuttava Rainion asutusalueelle ja sille alueelle, jolle tehdään edellyttämä liikenne tapahtuu. Ennen asemakaavaa Heinolaan on laadittava yleiskaava. Sitä ei ole, vaikka kuntaliitoskin olisi sitä edellyttänyt yli kymmenen vuotta sitten. Mielipiteessä on mukana kirjoittajan ja kaupunginjohtajan viestien vaihto, jotka kirjoittajan mielestä osoittavat, että Heinolan kaupunki on tavallaan päättänyt, että kaupungin kehitystä ei ohjata suunnitelmallisesti. Kirjoittaja katsoo, että ilman yleiskaavaa ei ole mahdollista hallitsemattomasti perustaa merkittäviä teollisuusalueita ympäri kaupunkia ja että ilman asemakaavaa ei alueella saa myöntää rakennuslupia. Heinolan kaupunki on pakotettava laatimaan koko kaupungin yleiskaava. Ympäristökeskuksen on todettava, että YVA-ohjelman on perustuttava asemakaavaan ja sitä edeltävään yleiskaavaan. Ilman näitä kaavoja kuntalaiset eivät voi luottaa kaupungin maa- ja tonttipolitiikan hoitoon, joka muutoinkin on ollut jo vuosia alennustilassa. Jos alue osoitettaisiin vastoin kirjoittajan oletusta asemakaavassa rakennuskortteliksi, Kuusakoski Oy:n on osallistuttava yhdyskuntarakenteen kustannuksiin (MRL 91a §). Kuusakoski Oy:ltä perittävällä maksulla voidaan hoitaa liikenneasiat kuntoon ja suojata Rainion asutusalue niin, että tehdasalueesta ei tule minkäänlaista häiriötä alueen asukkaille.

Seppo Stick kannattaa 1-vaihtoehtoa, jossa toiminnot pysyvät ennallaan Rajavuoren alueella eikä sinne lisätä jatkossa muita toimintoja. Muissa vaihtoehtoisissa toiminnot tulisivat liian lähelle asutusta. Kirjoittajan talo on lähimpiä taloja Rajavuoren vaikutusalueella. Liikenneolot ovat Lakeasuontielle jo nyt vaikeat. Pyöräily on todella vaarallista kapean tien ja vilkkaan rekkaliikenteen vuoksi. Heinolan kaupunki ei ole halukas parantamaan tieoloja, koska jos kevyen liikenteen väylä rakennettaisiin, hoitovastuu siirtyisi kaupungille. Kuusakoski Oy ei ole kertonut mahdollisen tulevan laitoksen tekniikasta mitään. Kuinka iso laitos ja millaiset melu-, pöly- ja äänisaasteet. Ei ole myöskään kerrottu, millaiset päästönormit koskevat mahdollisia uusia laitoksia. Ovatko ne yhtä tiukat kuin esim. voimalaitoksilla ja kuka valvoo? Nykyistä loppukäsittelypaikkaa taitaa valvoa Kuusakosken oma laboratorio. Kirjoittajaa ihmetyttää Itä-Häme-lehdessä ollut Kuusakoski Oy:n toimitusjohtajan kirjoitus, jossa kerrottiin rekkaliikenteen olevan noin 20 autoa/vrk, kun taas 3.4.2008 tiedotustilaisuudessa puhuttiin noin 100 rekasta. Jotenkin Kuusakoski tuntuu kaunistelevan tilastoja ja laskelmia mahdollisista haitoista. Kuusakoski Oy:n säiliöautojen kuljettajat ovat välinpitämättömiä, sillä autoista valuu jotakin pahalle haisevaa nestettä, kun ne kääntyvät Rajavuoresta Lakeasuontielle. Ilmeisesti ei ole viitsitty sulkea tyhjennysventtiilejä. Nämä asiat saavat lähiasukkaat suhtautumaan Kuusakoski Oy:hyn varauksella.

Launo Tuura katsoo, että Kuusakoski Oy:n teettämä YVA-ohjelma ei noudata YVA-lain mukaista menettelyä, sillä tarkastelussa ei ole kuin yhden sijoituspaikan kolme eri versiota. Vaihtoehtoista sijoituspaikkaa ei ole, vaan rajoitetaan yhteen paikkaan. Nollavaihtoehto ei selvitä sitä, kuinka yhtiön laajentuvaa toimintaa toteutuu. YVA-tarkastelu ei ole tarpeeksi kattava. Siitä puuttuu mm. raskaan liikenteen hyvin merkittävä kasvu kaupungin katu- ja tieverkossa jo olemassa olevan raskaan ja muun liikenteen lisäksi. Puuttuu myös muiden

jo alueella olevien tai tulevien rasitteiden yhteisvaikutus ympäristöön: liikenne, melu laitoksesta ja raskaasta liikenteestä, haju, savu ja pölyhaitat sairaalalle, asutukselle ja tähän asti melko puhtaalle luonnolle. Huomiotta on jätetty esim. Vattenfallin voimalaitos savukaasuineen, polttoainekuljetuksineen ja meluineen. Rainion alue altistuu niille, oli tuulen suunta mikä tahansa. Huomiotta on jäänyt myös Rainion läheisyydessä olevat vanhat kaatopaikat ja ampumarata, jotka kummatkin rajoittavat jo ennestään Reumantien pohjoispuolisen alueen ulkoilumahdollisuuksia, marjastusta ja sienestystä. Rajavuoreen sijoitettava suuri teollisuuslaitos reuna-alueineen valtaa vapaasta metsäalueesta valtaisan alueen. Kaavoituksessa alue on rantayleiskaavaan merkitty Rainion – Lakeasun asutuskavasta Konniveden rantaan ja Reumantien eteläpuoliseen kaupunkipuistoon asti tarkoituksella varata heinolalaisille riittävä ja arvokas ulkoilualue. Heinolan kaupunki on laatinut asutuskavavan pientaloja varten Rainioon 1986 ja on kaavoittanut ko. aluetta pohjoiseen aina Hevosvuorentiehen asti ja markkinoinut aluetta metsää ja kallioita käsittävän ulkoilualan läheisyydellä ja nimenomaan tällaiseen asuinpaikkaan rainiolaiset lapsiperheet ovat halunneet. Jos Rajavuoreen ko. teollisuus luvitetaan, riistetään asukkailta se elämänlaatu, mihin he ovat omaisuutensa investoineet. Nykyinen kaavoitus ei anna mahdollisuutta sijoittaa teollisuuslaitosta Rajavuoreen, vaikka paikalla on jo suppeampi EJ-alue kaavassa. Myöskään alueella eikä koko Heinolassa ole yhtenäistä maankäytön suunnitelmaa, joka ohjaisi kaupunkisuunnittelua. On liian aikaista tehdä YVA-tarkastelu, kun ei ole tiedossa, mikä on kaavoituksellisesti mahdollista. Kirjoittaja esittää, että arviointia on laajennettava käsittämään todellinen kolmas sijoitusvaihtoehto Heinolassa jollekin teollisuudelle jo valmiiksi kaavoitetulle alueelle samoilla toiminnan laajentamistavoitteilla kuin Rajavuoren tapauksessa, esimerkiksi Vierumäen Härkälän kylän alueelle, jonne kaupunki on juuri hankkinut lisää teollisuudelle kaavoitettavaa maata. Kirjeen liitteenä on arviointiohjelman kopio, johon kirjoittaja on merkinnyt 36 kommentoimaansa kohtaa. Toisena liitteenä ovat kommentit perusteluineen otettavaksi huomion ympäristökeskuksen lausunnossa arviointiohjelmasta.

Merja Tähkänen perheineen vastustaa Kuusakoski Oy:n toiminnan kaavailtua siirtämistä Rajavuoreen, sillä niin siinä kirjoittajan arvion mukaan pikku hiljaa käy. Kirjoittaja pelkää ympäristövaikutuksia, autopaloittamosta tulevia hiukkaspäästöjä ja jo nyt olevasta ongelmajätteiden sijoittamisesta tulevia valumia ja sitä, mikä vaikutus niillä on puutarhatuotteisiin. Kirjoittajan käydessä lenkillä Rajavuoresta kuului kovaa metakkaa. Siellä oli tehty räjäytyksiä, ja nyt kuului kaivinkoneen erittäin kovaa ääntä, kun se ilmeisesti siirsi louhittua ainesta toiseen paikkaan, kuulosti kuin työtä olisi tehty kirjoittajan takapihalla. Esimerkiksi paloittamon äänen kantautumista ei voi ennakoita, se kumpuaa jotenkin ilmeisesti kallioista. Kirjoittaja kestää jotenkuten ääntä, mutta ei sitä, että puutarhan antimia ei voi syödä. Hän ei voi elää pelossa, onko puutarhan tuotteissa jotakin vai ei, siinä menee syömisestä nautinto. Kirjoittajaa ärsyttää, kun Kuusakoski puhuu kestävästä kehityksestä ja piiloutuu sen taakse. Kestävä kehitys on OK, mutta Kuusakoskella on yrityksenä tavoitteena voiton maksimointi, mitä Rajavuori yritykselle edustaa. Kuusakoski salailee, jättää asioita kertomatta. Kirjoittaja pelkää, että Kuusakoski vähättelee päästöjään ja kaunistelee asioita. Laitokselle eivät riitä Heinolan jätemäärät, niitä tulee varmasti myös ulkomailta. Kirjoittaja vastustaa ehdottomasti.

Sari Volanen ja Pekka Nieminen katsovat, että vaihtoehdot on muotoiltu puutteellisesti, koska laitokselle ei ole vaihtoehtoista sijoituspaikkaa. Vaihto-

ehdot ovat nyt tehtaan siirron eri vaiheita. Yhtenä vaihtoehtona pitää olla kokonaan toinen sijoituspaikka. Heinolasta löytyy mm. teollisuudelle kaavoitettua aluetta. YVA-ohjelmasta järjestettyyn yleisötilaisuuteen kutsuttiin asukkaita liian suppealta alalta. Teollisuuden savukaasut leviävät laajemmalle kuin yhden kilometrin päähän laitoksesta. Melu kantautuu kauemmas kuin kilometrin päähän. Liikennehaitat (melu ja pienhiukkaspäästöt) leviävät vielä tätäkin kauemmas (liittymät, taajamien kautta ajo). Arviointiohjelmaan pitää lisätä haastateltavien ja kyselyn saavien asukkaiden joukkoon myös kirkonkylän asukkaat, Konniveden länsirannan/Sulkavanlahden länsirannan mökkiläiset, Siltakadun varren asukkaat. Muutoin osa ihmisistä, joiden elämään hankkeen toteuttaminen vaikuttaisi, jäisi kokonaan kuulematta. Tämä kattavuus pitää olla myös seuraavissa tiedotustilaisuuksien kutsuissa. Liikenne ei voi olla pelkästään lähivaikutusalueen ongelma, koska raskas liikenne tulisi lisääntymään ja olemassa olevaa tieverkkoahan ajoneuvot käyttävät siirtyessään moottoritietä kaupungin teille ja kulkiessaan Myllyojan tehtaalta Rajavuoreen ja päin vastoin. Lisäksi pitää ottaa huomioon Rautsalontien varteen tulevan Vattenfallin lämpölaitoksen raskas liikenne ja näiden kahden hankkeen yhteisvaikutus ympäristöön. Em. syistä toiminnan aikaiset vaikutukset pitää tarkastella laajemmalla alueella kuin ohjelmassa kuvataan. Etäisyys lähimpään asutukseen on lisämaan oston jälkeen alle kilometri. Ohjelma antaa virheellisen kuvan laitoksen etäisyydestä asutukseen. Syötemäärän kapasiteetti 690 000 t/a on huomattavan kokoisen laitoksen luokkaa. Esim. Stora Enson Flutingtehtaan vuosituotanto on 280 000 t. Kuusakoski Oy:n edustajat Raita ja Anttila ovat jo nyt käydyissä keskusteluissa kertoneet, että tuo 690 000 t on vain luku. Isoin luku joka arviointiohjelmassa mainitaan on oltava edes lähellä totuutta, jotta voidaan arvioida laitoksen kokoluokkaa ja sitä myöten ympäristövaikutuksia.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Edellä lyhyesti kuvatuissa arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on paljon arvokasta tietoa käytettäväksi arvioinnin toteutuksessa. Ympäristökeskus lähettää kopiot saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Rajavuoren kierrätyslaitoksen YVA-ohjelmassa on kaikki YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämät asiakohdat, mutta niiden sisältöä on tarpeen joiltakin jäljempänä todetuilta osin tarkistaa. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on selvitettävä arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta.

Hankekuvaus

Hanke on kuvattu niin selkeästi ja yksityiskohtaisesti, että siitä aiheutuvien ympäristövaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen on mahdollista.

Arvioitava hanke on YVA-ohjelmassa rajattu suunniteltuun kierrätyslaitokseen ja sen toimintoihin, eikä prosessien jälkeen jäljelle jäävien hyödyntämiskelvottomien jätteiden loppusijoitus sisälly arviointiin. Arviointia pitää laajentaa siten, että myös Rajavuoren kaatopaikan nykyiset vaikutukset ja niistä johtuva ympäristön tila kuvataan ja vaikutusten arvioinnissa arvioidaan soveltuvin osin kaatopaikan osittain muuttuvan tilanteen ja kierrätyslaitoksen *yhteisvaikutukset*. Rajavuoren kaatopaikan jätevedet kuormittavat Rajalampea ja sen alapuolista vesistöä ja ilmapäästöt ympäröivää kasvillisuutta. Kierrätyslaitoksen täysin uusien toimintojen myötä kaatopaikalle tulee sijoitettavaksi myös uudentyyppisiä jätteitä, vaikka sijoitettavien jätteiden kokonaismäärän ei ole tarkoitus kasvaa. Toisaalta kierrätyslaitoksen perustaminen vähentänee kaatopaikalle tulevan raskaan liikenteen määrää, kun loppusijoitettavaa jätettä siirretään vain alueen sisällä. Kierrätyslaitos ja kaatopaikka sijaitsevat samalla alueella, joten niillä on osittain yhteiset ympäristövaikutukset. Kokonaiskuvan saamiseksi kierrätyslaitoksen perustamisen merkityksestä ympäristön kannalta on siten tarpeen tarkastella sen yhteisvaikutuksia kaatopaikan kanssa.

Hankkeen vaihtoehdot

Ympäristökeskuksella on mahdollisuus YVA-ohjelmasta antamassaan yhteysviranomaisen lausunnossa edellyttää hankkeessa selvitettäväksi myös uusia vaihtoehtoja. Niiden on kuitenkin oltava myös käytännössä toteuttamiskelpoisia. Jos esimerkiksi hankkeelle esitetään uutta sijaintialuetta, sen pitäisi olla hankkeesta vastaavan omistuksessa tai hallinnassa. Ympäristökeskus ei kuitenkaan voi määrätä toiminnanharjoittajaa hankkimaan uutta maa-aluetta toiminnalleen.

Sijaintivaihtoehdot: Sekä Heinolan kaupungin lausunnossa että useissa mielipiteissä on esitetty sitä, että hankkeesta tulisi selvittää myös muita vaihtoehtoja kuin Rajavuoren alue. Hankkeen sijaintivaihtoehdoista on neuvoteltu Kuusakoski Oy:n kanssa 15.5.2008. Kuusakoski Oy on ilmoittanut, että se ei aio hajuttaa toimintaansa enää kolmannelle alueelle Heinolassa. Näin ollen ympäristökeskus ei voi edellyttää arvioitavaksi muita sijaintivaihtoehtoja kuin mitä YVA-ohjelmassa on esitetty.

Liikenneyhteysvaihtoehdot: Heinolan ympäristölautakunta esitti lausunnoissaan, että selvitetäisiin mahdollisuuksia rakentaa Rajavuoren kohteeseen johtavia täysin uusia väyliä, joista oli sen lausunnossa kaksi ehdotusta. Neuvottelussa 15.5.2008 sovittiin, että ympäristövaikutusten arviointiin otetaan mukaan

täysin uusien liikenneyhteyksien ja niiden ympäristövaikutusten tarkastelu siten, että Heinolan kaupungilla on kaavoittajana päävastuu näiden liikenneyhteyksien ja niiden ympäristövaikutusten selvittämisestä ja ympäristövaikutusten arvioinnissa hyödynnetään kaavoittajalta saatavia tietoja.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Hanke edellyttää sitä, että alueelle laaditaan asemakaava. Asemakaavoitettava alue tulee rajata niin, että siinä on mukana tieyhteys Lakeasuontielle (mt 15007). Lisäksi on tehtävä yleiskaavallinen tarkastelu mm. Lakeasuontien järjestelyistä.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sen itäpuolella on Karhulampi, joka vaikuttaa olevan vesilain 1. luvun 15a §:n tarkoittama alle yhden hehtaarin suuruinen luonnontilainen lampi. Hankkeen vaikutukset Karhulampeen on selvitettävä. Jos hankkeen arvioidaan vaikuttavan lampeen, on haettava ympäristölupavirastolta vesilain mukainen lupa lammen luonnontilan muuttamiseen.

Vaikutusalueen raja

Hankkeen vaikutusalue on jaettu lähi- ja kaukovaikutusalueisiin, joiden todetaan tarkentuvan arviointia tehtäessä. Ilmeisesti sen vuoksi vaikutusalueet on YVA-ohjelmassa kuvattu melko epämääräisesti. YVA-laki ei tunne jakoa lähi- ja kaukovaikutuksiin, vaan siinä käytetään termejä välittömät ja välilliset vaikutukset. Suurin osa hankkeen vaikutuksista on todennäköisesti välittömiä vaikutuksia; hankkeen vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen edustanevat selvimmän välillisiä vaikutuksia.

Välittömien vaikutusten vaikutusalue vaihtelee vaikutustyyppin mukaisesti, mutta varminta on rajata vaikutusalueet arviointivaiheessa mieluummin liian suuriksi kuin pieniksi. Useimpien välittömien vaikutusten vaikutusalueina kannattaa tarkastella aluetta, joka ulottuu Lakeasuon – Rainion – Reumasairaalan alueelle ja itäpuolella Konniveteen ranta-asutuksineen. Lisäksi liikennevaikutusten alueena on tarkasteltava molempien kuvassa 6. esitettyjen liikennereittien varret etenkin tiiviimmän asutuksen kohdalla, jolloin vaikutusalueeksi tulee myös mm. Heinolan keskusta.

Ympäristön nykytilan kuvaus

YVA-asetus edellyttää, että YVA-ohjelmassa esitetään kuvaus ympäristöstä. Hankkeen arvioidun vaikutusalueen ympäristön kuvaus on YVA-ohjelmassa tärkeää sen vuoksi, että se osaltaan auttaa hankkeen ympäristövaikutusten tunnistamisessa ja vaikutusselvitysten kohdentamisessa. Rajavuoren YVA-ohjelmassa ympäristön kuvaus on erittäin niukka ja rajoittuu pääosin hankealueelle ja aivan sen läheisyyteen. Siitä puuttuvat mm. tiedot hankkeen vaikutusalueen nykyisestä liikenteestä, ilmanlaadusta ja melutilanteesta sekä asutuksesta ja herkistä kohteista, kuten sairaalasta ja päiväkodista. Maaperää, luontoa ja pintavesiä on kuvattu lyhyesti sanallisesti ilman karttoja, pohjavesistä ei ole mainintaa. Arviointiselostuksessa on esitettävä kattava selvitys ympäristön nykytilasta.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

YVA-ohjelmassa on todettu, että olemassa olevaa tietoa, julkaisuja ja selvityksiä on käytettävissä runsaasti ja että arviointi voi vaatia tehtäväksi uusia

selvityksiä. Arvioinnissa aiotaan käyttää myös kirjallisuustietoja vastaavista laitoksista ja niiden vaikutuksista. Olemassa olevia tietoja ei kuitenkaan kerrota tarkemmin; esimerkiksi YVA-ohjelman kirjallisuusluettelo on varsin niukka ja käsittää pääosin lakiviitteitä. Myöskään vastaavia laitoksia, joiden tietoja aiotaan arvioinnissa käyttää, ei kerrota. Yhteysviranomaisen on näiden niukkojen tietojen pohjalla vaikea arvioida, ovatko olemassa olevat ja suunnitellut selvitykset riittäviä vai onko arviointiohjelmaa täydennettävä. Tässä luvussa on kuitenkin pyritty tarkentamaan ja varmistamaan sitä, mitä vaikutuksia on selvitettävä ja miten.

Päästöt ilmaan

Toiminnassa syntyvät päästöt ilmaan aiheutuvat liikenteestä, prosessien pistemäisistä päästöistä ja hajapäästöistä. Etenkin jätteiden vastaanotosta, välivarastoinnista ja lajittelusta sekä materiaalien siirroista syntyvät hajapäästöt ovat merkittäviä. Päästöjen hiukkaset ja niiden sisältämät metallit kuormittavat ympäristön ilmaa ja maaperää. Prosessien pistemäisten päästöjen typenoksidien, hiukkasten ja raskasmetallien sekä liikenteen typenoksidien ja hiukkasten leviäminen ilmassa on selvitettävä mallintamalla, ja lisäksi hajapäästöjen leviämisestä on esitettävä arvio. Pölypäästöjen mukana ympäristöön laskeutuvien raskasmetallien kertymistä kasvillisuuteen on myös arvioitava. Pölyn leviämisen ehkäisykeinot on esitettävä.

Melu ja värinä

Suunniteltu hanke aiheuttaa merkittäviä meluvaikutuksia. Sekä laitoksen toiminnan että liikenteen meluvaikutuksia arvioidaan perustellusti melumallinnusohjelmiston avulla. Värinää ei ole ohjelmassa mainittua, mutta arvio värinävaikutuksista on myös tarpeellinen. Etenkin liikenne ja hankkeen rakentaminen mutta myös normaalitoiminta voivat aiheuttaa värinää. Värinää on olemassa VTT:n suositus (Talja, A. 2002. Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta. VTT tiedotteita 2278. Espoo).

Meluvaikutusten arvioinnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota raskaan liikenteen merkitykseen suunniteltujen kuljetusreittien, etenkin Lakeasuontien, varsien asukkaille. Myös melun ajallinen jakauma, kuten esimerkiksi materiaalin vastaanotto- ja lastaustoiminnan ajoittuminen erityistilanteissa yöaikaan ja sunnuntaipäiviin, tulee ottaa huomioon. Selostuksessa melun leviäminen ja meluvyöhykkeet on esitettävä selkeinä, riittävän suurina karttaesityksinä. Saatujen tulosten arvioinnissa on sovellettava Valtioneuvoston päätöksen (993/92) mukaisia melutason yleisiä ohjeita ja otettava huomioon päätöksen mukaisesti mm. vaikutusalueen herkäät kohteet ja loma-asutus. Haitallisten meluvaikutusten vähentämiskeinot ja vaihtoehdot on kuvattava yksityiskohtaisesti.

Liikenne

Hankkeesta johtuva raskas liikenne aiheuttaa erilaisia merkittäviä vaikutuksia. Rajavuoren kierrätyslaitoksen raskas liikenne kuormittaa paikoitellen jo muutoinkin raskaan liikenteen kuormittamaa tieverkkoa Heinolassa, joten liikenteen erilaisia vaikutuksia arvioitaessa pitää tarkastella hankkeesta johtuvan liikenteen yhteisvaikutuksia vaikutusalueen muun raskaan liikenteen kanssa.

Liikennevaikutusten vaikutusalueeseen on otettu kantaa jo edellä. Vaikutusalueella pitää lähtötiedoksi selvittää liikennemäärät, keskimääräinen vuorokausiliikenne ja sen vaihtelu sekä raskaan liikenteen määrät ja osuudet sekä kuljetusreittien pohjavesialuetiedot. Maanteiden ja liittymien toimivuus ja Laakeasuontien yleiskunto on arvioitava. Hankkeesta pitää selvittää laitoksen raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetusten määrät sekä kuljetusten ajallinen vaihtelu ja jakautuminen tiestölle, mukaan lukien myös Myllyojan tehtaan ja Rajavuoren välinen kuljetus- ja kulkemistarve. Arvioinnissa on selvittettävä paitsi liikenteen erityyppiset vaikutukset (myös yhteisvaikutukset), kuten melu, pöly, tärinä ja onnettomuusriskit, myös niiden kohdentuminen erityisesti erilaisiin herkkiin ryhmiin (esim. lapset, nuoret) ja kohteisiin (sairaala, päiväkot), mukaan lukien myös pohjavesille ja vedenotolle aiheutuvat riskit. YVA-selostuksessa on esitettävä myös liikenteen haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuudet sekä mahdolliset teiden, liittymien ja muut vastaavat parantamistarpeet ottaen erityisesti huomioon kevyen liikenteen turvallisuus. Uusien liikenneyhteyksien selvittämistä on käsitelty edellä vaihtoehtojen yhteydessä.

Vaikutukset luontoon

Olemassa olevia luontotietoja on tarkoitus täydentää maastokäynnein. Maastokäyntien ajankohdat, inventointimenetelmät ja muut vastaavat tiedot pitää esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutukset maaperään sekä pohja- ja pintavesiin

Hankkeen maaperävaikutuksista on arvioitava ainakin raskasmetallien kertyminen. Heinolan kaupunginhallitus on antanut ympäristölautakunnalle tehtäväksi pohjavesitutkimuksen, mutta sen tulokset eivät ehtine mukaan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin. Hankkeen pohjavesiriskit on arvioitava.

Pintavesistä aiotaan selvittää kuormituksen muutosten vaikutus laitokselta pois johdettaviin hulevesiin. Arvioinnissa on tarkoitus käyttää hyväksi olemassa olevia tietoja vastaavien laitosten hulevesikuormituksesta. Arvioinnin pohjaksi pintavesistä on tarpeen esittää niiden nykytila ja nykyisten kaatopaikkavesien aiheuttama kuormitus. Arvioinnissa pitää esittää kaatopaikkavesien ja kierrätyslaitoksen hulevesien yhteisvaikutukset.

Rajalampeen laskeva uoman, Rajalammen ja siitä Konniveteen virtaavan Joenuojan ja Sulkavanlahden tilaa ja vaikutuksia niihin voi arvioida nykyisen tarkkailuohjelman tulosten perusteella. Hankealueen itäpuolella olevan Karhulammen tila on selvittettävä erikseen ja arvioitava, voivatko esimerkiksi toiminnan pölyvaikutukset muuttaa lammen luonnontilaa. Lammen luonnontilan muuttaminen edellyttää ympäristölupavirastolta vesilain mukaista lupaa. Hulevesistä tulee esittää niiden määrän ja laadun muutokset ja hulevesien käsitteily ennen pintavesiin johtamista. Arviointiselostuksessa on esitettävä mahdollisuudet pintavesikuormituksen pienentämiseksi.

Ympäristöriskit

Arviointiselostuksessa pitää esittää arvio ympäristö- ja muiden onnettomuuksien riskeistä ja niiden seurauksista. Tarkemmat riskienhallintaselvitykset jäävät myöhempiin suunnitteluvaiheisiin, mutta arviointiselostuksessa on

kuitenkin tarpeen riskien tunnistamisen lisäksi myös alustavasti arvioida niiden todennäköisyyttä ja seurausten vakavuutta sekä esittää keinoja merkittävimpien riskien vähentämiseksi.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyisyyteen

YVA-ohjelmassa todetaan, että hankkeen sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten tunnistamiseksi käytetään olemassa olevia tietolähteitä ja hankitaan uutta tietoa kyselyin ja haastatteluin. Kaikki edellä yhteysviranomaisen lausunnossa mainitut erilaiset ympäristövaikutukset voivat eri tavoin vaikuttaa myös ihmisten terveyteen, elinoloihin tai viihtyisyyteen, joten niistä saatava aineisto antaa perustiedot ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Näiden lisäksi on syytä selvittää erikseen esimerkiksi hankkeen vaikutusta asuinkiinteistöjen arvoon.

Kyselyin ja haastatteluin saadaan tietoa siitä, kuinka ihmiset suhtautuvat näihin erilaisiin ympäristövaikutuksiin ja saadaan aineistoa vaikutusten kohdentamiseen ja niiden merkittävyyden arviointiin, kuten YVA-ohjelmassa on esitettykin. YVA-selostuksessa on tarpeen esittää mm. haastateltavien valintaperusteet sekä haastattelumenetelmät ja -kysymykset.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty mitään siitä, kuinka hankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen aiotaan selvittää. Kuitenkin vaihtoehtojen vertailukohdassa (s. 29) niitä on esitetty käytettäväksi vaihtoehtojen vertailuperusteina. Useissa lausunnoissa ja mielipiteissä hankkeella on arvioitu olevan vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen. Näitä vaikutuksia on arvioitava yhdessä Heinolan kaupungin kaavoittajan kanssa. Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen ovat hankkeen välillisiä vaikutuksia, jotka nekin on arvioitava.

Vaihtoehtojen vertailu

YVA-ohjelmassa todetaan, että vaihtoehtoja vertaillaan YVA-lain mukaisesti. YVA-asetus edellyttää vaihtoehtojen vertailua, mutta ei määrää vertailumenetelmää. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn henkeen kuuluu se, että käytetään erottelevia vertailumenetelmiä eikä yhteismitallisteta erilaisia ympäristövaikutuksia esimerkiksi pisteyttämällä tai muuntamalla niitä rahamääräisiksi. Näin hankkeen päätöksentekijöille jää mahdollisuus itse muodostaa kuva hankkeen ja sen vaihtoehtojen olennaisista vaikutuksista. Eri vaihtoehtojen vaikutusten vertailukohtana on perusteltua käyttää ympäristön nykytilaa.

Osallistuminen

YVA-ohjelmassa esitetyt osallistumismenettelyt täyttävät YVA-lainsäädännön vaatimukset. Joiltakin osin tekstiä pitää kuitenkin tarkentaa. Arviointimenettelyyn voivat YVA-ohjelmassa mainittujen kansalaisten lisäksi osallistua myös ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä, jonka kerrotaan edustavan keskeisiä intressitahoja. Ohjausryhmässä on mukana Hämeen ympäristökeskus. Ympäristökeskus ei kuitenkaan ole yksi hankkeen intressiryhmä, vaan se huolehtii arviointimenettelyn järjestämisestä ja etenemisestä ja muista YVA-lainsäädännön edellyttämistä yhteysviranomaisen tehtävistä ja toimii ohjausryhmässä lähinnä asiantuntijana. Toisaalta ohjausryhmässä ei ole edustettuna monia sellaisia tahoja, joilla on todellisia intressejä valvottavanaan, kuten

vaikutusalueen asukkaat. Hankkeen ohjausryhmä lieneekin luonteeltaan lähinnä "tekninen", ei keskeisiä intressejä edustava.

Raportointi

YVA-ohjelma on rakenteeltaan selvä ja melko helppolukuinen, mutta osin liiankin niukkasanainen. Tekstiä olisi voinut paikoin havainnollistaa enemmän kartoin, kuvin tms. Etenkin ympäristön nykytilaa olisi pitänyt kuvata paremmin sekä tekstinä että kuvin ja kartoin. Kartalla olisi ollut hyvä esittää myös Kuusakosken Rajavuoresta ostaman uuden alueen sijainti ja mahdollisuuksien mukaan eri toimintojen alustava sijoittuminen alueelle. Ohjelman kirjallisuusluettelo on hyvin niukka.

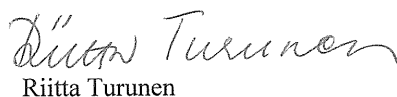
Lausunnon nähtävillä olo

Ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Kun mielipiteessä on useita allekirjoittajia, lausunto toimitetaan näistä ensimmäiselle, jonka tulee huolehtia siitä, että myös muut allekirjoittajat saavat lukea sen. Lausunto tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon verkkopalveluun osoitteeseen www.ymparisto.fi/ham/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Johtaja

Harri Kallio

Kehittämispäällikkö

Riitta Turunen

Liite

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Heinolan kaupunki:

- kaupunginhallitus
- tekninen lautakunta
- terveyslautakunta
- ympäristölautakunta

Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmia)
Hämeen ympäristökeskus, Yhdyskuntaosasto
Hämeen ympäristökeskus, Ympäristönsuojeluosasto

Liite

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ympäristökeskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjältä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kauppakatu 11 C. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.ham@ymparisto.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
YMPÄRISTÖNTUTKIMUSKESKUS